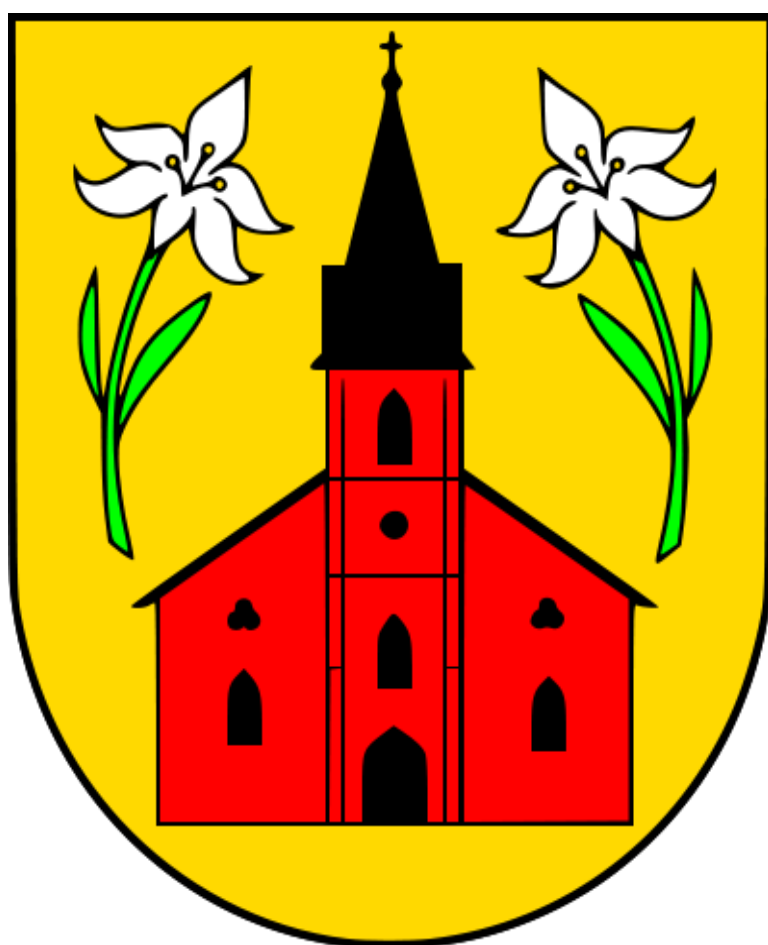

Program Rewitalizacji Gminy Miastków Kościelny na lata 2016-2020

Warszawa, październik - grudzień 2016

Green Wood Sp. z o.o.

Spis treści

1.	Wstęp	4
1.1.	Definicja rewitalizacji oraz programu rewitalizacji.....	4
1.2.	Metodologia opracowania Programu Rewitalizacji.....	5
1.3.	Kompleksowość, koncentracja i komplementarność dokumentu	6
	Kompleksowość programu rewitalizacji.....	6
	Koncentracja programu rewitalizacji	7
	Komplementarność projektów rewitalizacyjnych.....	7
	Partycypacja społeczna	7
2.	Powiązanie Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie regionu i gminy	7
2.1.	Programy Regionalne i Subregionalne.....	8
2.1.1.	Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku - Innowacyjne Mazowsze	8
2.2.2.	Regionalny Program Operacyjny Województwa mazowieckiego	8
2.2.3.	Regionalny Lokalna Strategia Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Forum Powiatu Garwolińskiego na lata 2014-2020	9
2.2.	Programy Lokalne	9
2.2.1.	Strategia Rozwoju Gminy Miastków Kościelny na lata 2014-2020.....	9
2.2.2.	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miastków Kościelny przyjęty uchwałą Nr III/12/2014 przez Radę Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.	11
3.	Diagnoza sytuacji w gminie Miastków Kościelny	12
3.1.	Ogólna charakterystyka gminy.....	12
3.2.	Strefa społeczna	14
3.2.1.	Struktura demograficzna.....	14
3.2.2.	Poziom i struktura bezrobocia	19
3.2.3.	Problemy społeczne	21
3.2.4.	Przestępczość.	23
3.2.5.	Aktywność społeczna	24
3.2.6.	Identyfikacja problemów w sferze społecznej.....	28
3.3.	Strefa przestrzenna i infrastrukturalna.....	29
3.3.1.	Zasoby i stan środowiska naturalnego.....	29
3.3.2.	Standardy środowiskowe	32
3.3.3.	Infrastruktura techniczna i budownictwo	32

3.3.4.	Infrastruktura społeczna	35
3.3.5.	Obiekty dziedzictwa kulturowego	38
3.3.6.	Infrastruktura komunikacyjna	44
3.3.7.	Identyfikacja problemów w sferze przestrzenna i infrastrukturalna	49
3.4.	Strefa gospodarcza	50
3.4.1.	Rolnictwo.....	50
3.4.2.	Struktura gospodarcza gminy.....	51
3.4.3.	Identyfikacja problemów w sferze gospodarczej	54
3.5.	Wnioski z konsultacji społecznych prowadzonych podczas przygotowania dokumentu	54
3.5.1.	Warsztaty z mieszkańcami gminy	55
3.5.2.	Wnioski z badania ilościowego CAPI.....	56
3.6.	Podsumowanie diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych	62
4.	Założenia Programu Rewitalizacji dla Gminy Miastków Kościelny	64
4.1.	Analiza wskaźnikowa	65
4.2.	Delimitacja obszarów problemowych	71
4.3.	Wizja oraz cele: strategiczny i szczegółowe rewitalizacji.....	77
Wizja.....	77	
Cele strategiczne i szczegółowe	78	
5.	Projekty	78
5.1.	Planowane projekty na obszarach rewitalizacji	78
5.1.1.	Projekty Inwestycyjne.....	78
5.1.2.	Projekty nie inwestycyjne	87
5.1.3.	Projekty uzupełniające.....	94
5.1.4.	Komplementarność projektów.....	96
5.2.	Zasady partnerstwa i partycypacji społecznej.....	103
6.	System wdrażania Programu Rewitalizacji	105
6.1.	System wdrażania.....	105
6.2.	System monitoringu oraz aktualizacji projektów	106
6.3.	Ocena oddziaływania na środowisko Programu Rewitalizacji	108
7.	Załączniki	108
7.1.	Spis tabel.....	108
7.2.	Spis schematów i wykresów.....	109
7.3.	Spis map.....	110
7.4.	Załączniki.....	110

1. Wstęp

1.1. Definicja rewitalizacji oraz programu rewitalizacji

Rewitalizacja jest to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością.

Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych). Dla prowadzenia rewitalizacji wymagane są:

- a. uwzględnienie rewitalizacji, jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy;
- b. pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru rewitalizacji oraz analizie dotyczących go problemów; diagnoza obejmuje kwestie społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne, środowiskowe;
- c. ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
- d. właściwy dobór narzędzi i interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru;
- e. zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej;
- f. koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji;
- g. realizacja wynikającej z art. 5 ust. 1 rozporządzenia ogólnego zasady partnerstwa polegającej na włączeniu partnerów w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w

ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć.

Obszar rewitalizacji - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar ten może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Program rewitalizacji jest inicjowany, opracowany oraz uchwalony przez radę gminy, na podstawie na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446). Program zakłada określenie, w perspektywie wieloletniej, działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzających do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju. Program stanowi narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

1.2. Metodologia opracowania Programu Rewitalizacji

Program Rewitalizacji Gminy Miastków Kościelny został opracowany w oparciu o model partycypacyjno-ekspercki. Pierwszym jego elementem jest udział szerokiej grupy interesariuszy z sektora publicznego, społecznego i gospodarczego. Partycypacja społeczna została wpisana w proces rewitalizacji zdegradowanych obszarów Gminy Miastków Kościelny na różnych jego etapach tzn. identyfikacji obszarów problemowych, planowania działań, realizacji oraz monitorowania i ewaluacji. Drugim elementem modelu jest zaangażowanie ekspertów zewnętrznych. Odpowiadali oni m.in. za proces przeprowadzenia konsultacji społecznych i przygotowanie Programu Rewitalizacji. Metodologia opracowania przedmiotowej dokumentacji składała się z następujących elementów:

1. Podjęcia dn. 12.02.2016 r. uchwały przez Radę Gminy Miastków Kościelny w sprawie przystąpienia do opracowania Programu Rewitalizacji Gminy Miastków Kościelny na lata 2016-2020. Uchwała Nr XV/88/2016
2. Przeprowadzenie spotkania informacyjne rozpoczęcia prac nad Programem Rewitalizacji Gminy Miastków Kościelny, podczas którego przedstawiono założenia programu, określenie harmonogramu oraz sposób pracy nad przedmiotowym dokumentem. Odbyło się ono 24 października 2016 r. Uczestniczyli w nim lokalni liderzy, pracownicy urzędu oraz radni. W sumie 30 osób.

3. Przeprowadzenie diagnozy obecnej sytuacji w gminie Miastków Kościelny pozwalającej na wyznaczenie obszarów problemowych oraz określenie działań rewitalizacyjnych. Diagnoza opierała się na analizie danych statystycznych oraz rejestrowych.
4. Konsultacjach społecznych diagnozy oraz wyznaczonego obszary rewitalizacji w dn. 23 listopada – 23 grudnia 2016 r.
5. Przeprowadzenie badania ankietowego na reprezentatywnej grupie mieszkańców gminy Miastków Kościelny w okresie 16-30 listopada 2016 r.. Łącznie zebrano 66 ankiet
6. Przeprowadzenie warsztatów mających na celu budowę założeń Programu Rewitalizacji z udziałem różnych grup mieszkańców gminy Miastków Kościelny reprezentujących sektor publiczny, społeczny i gospodarczy. Odbyło się ono 3 listopada 2016 r. w Zwoli Poduchownej. Uczestniczyło w nich 18 osób.
7. Zorganizowanie konsultacji społecznych projektu Programu Rewitalizacji na otwartym spotkaniu z mieszkańcami, oraz sesji Rady Gminy oraz poprzez stronę internetową Urzędu Gminy. Zostały one przeprowadzone w okresie 23 grudnia 2016 r. do 4 lutego 2017 r.
8. Wprowadzenie ostatecznych uwag i poprawek pozyskanych podczas konsultacji społecznych.
9. Uchwalenie Programu Rewitalizacji Gminy Miastków Kościelny na lata 2016-2020 na sesji Rady Gminy w dn. 28 lutego 2017 r.

1.3. Kompleksowość, koncentracja i komplementarność dokumentu

Program Rewitalizacji Gminy Miastków Kościelny charakteryzuje się 4 podstawowymi cechami zawartymi w Instrukcji dotyczącej przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

Kompleksowość programu rewitalizacji

Program rewitalizacyjny ujmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków unijnych oraz innych publicznych lub prywatnych) w taki sposób, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego lub przestrzenno-funkcjonalnego związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem.

Program rewitalizacji złożony jest z wielu różnorodnych projektów, które stanowią konstrukcję warunkującą osiągnięcie kompleksowości interwencji. Projekty są wzajemnie powiązane oraz osiągnięty zostanie efekt synergii

Koncentracja programu rewitalizacji

Program rewitalizacji dotyczy terenów o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy, obejmujących część zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego i dotkniętych szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych.

Działania rewitalizacyjne zostały skierowane na określony i zidentyfikowany dzięki diagnozie obszar rewitalizacji, przy założeniu zastosowania adekwatnych narzędzi oraz możliwości finansowania rewitalizacji. Projekty rewitalizacyjne realizowane są na obszarach rewitalizacji.

Komplementarność projektów rewitalizacyjnych

Projekty rewitalizacyjne są komplementarne w następujących wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym, źródeł finansowania (vide 5.1.4)

Partycypacja społeczna

Na każdym etapie przygotowania przedmiotowego dokumenty istotną rolę odgrywał udział najważniejszych interesariuszy. Zasady partnerstwa oraz partycypacji społecznej zostały szerzej opisane w rozdziale 5.1.5. Powiązanie Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie kraju, regionu i gminy

2. Powiązanie Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie regionu i gminy

Program Rewitalizacji Gminy Miastków Kościelny jest zgodny z następującymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi:

2.1. Programy Regionalne i Subregionalne

2.1.1. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku - Innowacyjne Mazowsze¹

Cel strategiczny 3. Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki

Kierunek 3.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego;

Kierunek 3.2 Aktywizacja rezerw rynku pracy oraz działania na rzecz poprawy sytuacji demograficznej;

Kierunek 3.5 Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna;

Kierunek 3.6 Wyrównanie szans edukacyjnych;

Kierunek 3.7 Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego

Cel ramowy 2 (uzupełnienie celów strategicznych) Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia

Kierunek 2.1 Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu;

2.2.2. Regionalny Program Operacyjny Województwa mazowieckiego²

OŚ PRIORYTETOWA VI - Jakość życia

Cel szczegółowy VI.2 Ożywienie obszarów zmarginalizowanych poprzez przywrócenie lub nadanie im nowych funkcji społeczno- gospodarczych

OŚ PRIORYTETOWA VIII – Rozwój rynku pracy

Cel szczegółowy VIII.1 Wzrost zatrudnienia osób, które zostały zidentyfikowane jako zagrożone na rynku pracy

Cel szczegółowy VIII.2 Powrót do aktywności zawodowej osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3

¹ http://mbpr.pl/user_uploads/image/PRAWE_MENU/PROJEKT%20STRATEGII/SRWMPROJ.pdf str. 63-65

² <https://www.funduszedlamazowska.eu/dokument/zapoznaj-sie-z-prawem-i-dokumentami/szoop-rpo-wm-2014-2020.html>

OŚ PRIORYTETOWA IX – Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem

Cel szczegółowy IX.1 Zwiększenie szans na zatrudnienie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego i ubóstwa

Cel szczegółowy IX.2 Zwiększenie dostępu do usług społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności usług środowiskowych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej

2.2.3. Regionalny Lokalna Strategia Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Forum Powiatu Garwolińskiego na lata 2014-2020³

Cel strategiczny 1

Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru Lokalnej Grupy Działania.

Cele szczegółowe

1.1. Poprawa stanu infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, kulturowej służącej lokalnej społeczności

Budowa, remont i zakup wyposażenia do świetlic wiejskich lub obiektów sportowych

- Kształtowanie obszaru przestrzeni publicznej (plac zabaw, skwery, miejsca spotkań i relaksu).

1.3 Wspieranie i promowanie aktywności lokalnej

- Organizacja szkoleń edukacyjnych, konkursów, festynów, imprez sportowych i rekreacyjnych.
- Wspieranie rozwoju i działalności organizacji pozarządowych

2.2. Programy Lokalne

2.2.1. Strategia Rozwoju Gminy Miastków Kościelny na lata 2014-2020⁴

Cel strategiczny 1. Poprawa jakości sieci komunikacyjne

1.1. Poprawa stanu dróg gminnych

Gmina będzie podejmować działania w celu pozyskania dodatkowych środków na modernizację dróg. W szczególności będą podejmowane działania dotyczące utwardzenia dróg gruntowych,

³ http://www.lgd-garwolin.pl/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=77&Itemid=258 str. 33-39

⁴ <http://www.bip.miastkowkoscielny.pl/upload/pdf3423.pdf> str. 30-33

modernizację istniejących dróg utwardzonych, uregulowania stanu prawnego dróg, wykup gruntów na poszerzenie dróg. W każdym roku będzie przeznaczana w budżecie pula środków na remonty i modernizację dróg gminnych.

Cel strategiczny 2 Poprawa warunków życia mieszkańców

2.5. Rozwój infrastruktury społecznej

Gmina podejmie działania w celu utworzenia ośrodków kultury na jej terenie (Dom Kultury, świetlice wiejskie) oraz poszerzenie oferty istniejących podmiotów (gminna biblioteka publiczna).

Istotnym działaniem będzie organizacja imprez i uroczystości związanych z integracją mieszkańców (np. dożynki, festyny, zawody, koncerty).

Cel strategiczny 3 Wzrost aktywności mieszkańców

4.1. Rozwój organizacji pozarządowych i grup mieszkańców

Gmina będzie wspierać inicjatywy mieszkańców mające na celu rozwój działalności organizacji pozarządowych, w szczególności straży pożarnych, kół gospodyń wiejskich i klubów sportowych. Zostanie opracowany plan współpracy z organizacjami pozarządowymi i przeznaczone środki na dofinansowanie działań wynikających z planu współpracy.

4.2. Wzmacnianie więzi społecznych

Organizowane będą uroczystości i imprezy o charakterze integracyjnym (dożynki, pokazy strażackie itp.)

4.3. Aktywizacja młodzieży

Gmina będzie rozwijać infrastrukturę sportową i wspierać imprezy sportowe adresowane do młodzieży. W budżecie zostaną przeznaczone środki na funkcjonowanie klubów sportowych, młodzieżowej orkiestry dętej, zespołów tanecznych i wokalnych oraz innych form pracy.

2.2.2. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miastków Kościelny przyjęty uchwałą Nr III/12/2014 przez Radę Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.⁵

Rozdział 18 Polityka przestrzenna gminy Miastków Kościelny

Celem polityki przestrzennej gminy Miastków Kościelny jest cel uniwersalny: podnoszenie standardu warunków życia mieszkańców gminy przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zasady ochrony środowiska przyrodniczego.

Cele strategiczne rozwoju gminy Miastków Kościelny:

3. poprawa warunków życia mieszkańców poprzez zapewnienie optymalnego dostępu do infrastruktury technicznej i społecznej.

Cele pośrednie polityki przestrzennej gminy wyznaczone zostały w oparciu o uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy, w tym mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia rozwoju:

Cele społeczne:

- wzrost poziomu wykształcenia społeczności lokalnej,
- ograniczenie bezrobocia,

Cele gospodarcze:

- wykorzystanie szans dla rozwoju agroturystyki,

Cele w zakresie infrastruktury:

- rozwój infrastruktury technicznej jako czynnika powodującego wzrost poziomu życia ludności i rozwoju społeczno-gospodarczego oraz osiągnięcia odpowiedniej jakości środowiska przyrodniczego,
- usprawnienie funkcjonowania układu komunikacyjnego poprzez dostosowanie parametrów technicznych dróg,

⁵ <http://www.miestkowkoscielny.pl/index.php?id=242>

3. Diagnoza sytuacji w gminie Miastków Kościelny

3.1. Ogólna charakterystyka gminy

Miastków Kościelny to gmina wiejska, położona w południowo-wschodniej części województwa mazowieckiego, na północno-wschodnim krańcu powiatu garwolińskiego.

Gmina Miastków Kościelny graniczy z 5 gminami:

- od północy z gminą wiejską Borowie (powierzchnia 80 km²), powiat garwoliński
- od południa z gminą wiejsko-miejską Żelechów (powierzchnia 87 km²), powiat garwoliński
- od zachodu z gminą wiejską Górzno (powierzchnia 90 km²), powiat garwoliński
- od wschodu z gminą wiejską Stoczek Łukowski (powierzchnia 173 km²), powiat łukowski, województwo lubelskie
- od wschodu z gminą wiejską Wola Mysłowska (powierzchnia 120 km²) powiat łukowski, województwo lubelskie

Rysunek 1 Mapa powiatu garwolińskiego

1. Garwolin miasto
2. Garwolin gmina
3. Łaskarzew miasto
4. Łaskarzew gmina

https://www.osp.org.pl/hosting/katalog.php?id_w=8&id_p=157&id_g

Gmina zajmuje obszar 85,24 km², co stanowi około 6,64% ogólnej powierzchni powiatu. Jest to obszar typowo rolniczy - 80% powierzchni użytkowanej jest rolniczo, lasy zajmują 19.7% powierzchni gminy.

W skład gminy Miastków Kościelny wchodzi szesnaście sołectw:

- Brzegi,
- Glinki,
- Kruszówka,
- Kujawy,
- Miastków Kościelny,
- Oziemkówka,
- Przykory,
- Ryczyska,
- Stary Miastków,
- Wola Miastkowska,
- Zabruzdy,
- Zabruzdy Kolonia,
- Zasiadały,
- Zgórze,
- Zwola,
- Zwola Poduchowna

Mapa 1 Mapa gminy Miastków Kościelny

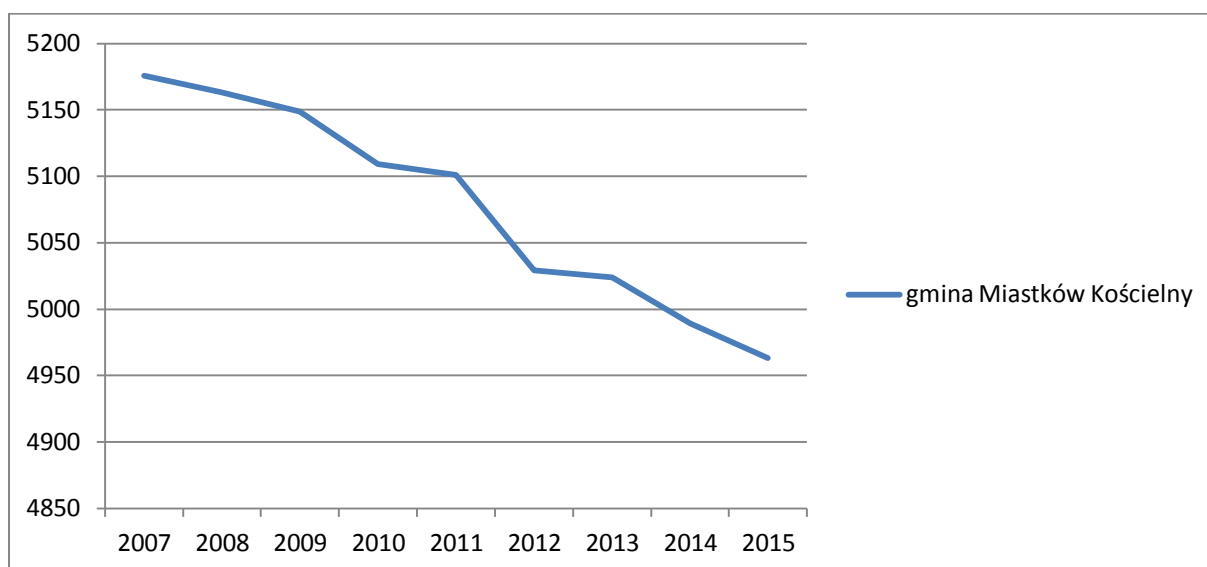

3.2. Strefa społeczna

3.2.1. Struktura demograficzna

Liczba ludności w gminie Miastków Kościelny na przestrzeni ostatnich 8 lat sukcesywnie spada. W 2015 roku wynosiła ona 4963 osób. W ciągu 8 lat liczba mieszkańców zmniejszyła się o 213 osób. Na tle powiatu, województwa i kraju trend ten jest bardzo negatywny. Również przyrost naturalny w gminie jest ujemny, z wyjątkami w 2011 i 2014 roku. W 2015 roku wyniósł on -1,63 na 1000 mieszkańców. Przystawia się on niekorzystnie na tle kraju, województwa i w szczególności powiatu.

Wykres 1 Liczba ludności w gminie Miastków Kościelny w latach 2007-2015

Dane Urzędu Gminy w Miastkowie Kościelnym

Tabela 1 Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców

	2013	2014	2015
Polska	-1	-0,4	-1,08
województwo mazowieckie	2,8	3,3	2,7
powiat garwoliński	-0,3	0,8	0,7
gmina Miastków Kościelny	0,6	-8,5	-4,2

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.01

Tabela 2 Przyrost naturalny na 1000 ludności

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	0,90	0,34	0,00	-0,46	0,00	-0,67
województwo mazowieckie	1,40	0,79	0,53	0,21	0,68	0,45
powiat garwoliński	2,18	2,40	1,71	1,39	2,85	2,63
gmina Miastków Kościelny	-4,73	1,98	-4,38	-1,01	3,42	-1,63

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.01

Wpływ na zmniejszającą się liczbę mieszkańców gminy ma również migracja. Stanowi ona jednak czynnik dodatkowy.

Tabela 3 Liczba osób zameldowanych i wymeldowanych w gminie

rok	liczba osób zameldowanych	liczba osób wymeldowanych

2010	32	43
2011	35	54
2012	13	57
2013	37	38
2014	26	73

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.01

Spośród 16 sołectw najbardziej ludne są Miastków Kościelny, Zgórze, Zwola, Brzegi. Mieszka w nich odpowiednio 14%, 11,2%, 11% i 10,4% wszystkich mieszkańców gminy. Najmniejsze to sołectwo Glinki.

Tabela 4 Stan ludności gminy Miastków Kościelny w podziale na sołectwa

L.p.	Nazwa miejscowości	Stan ludności 31.12. 2015	Procentowy udział mieszkańców gminy
1	Brzegi	516	10,40%
2	Glinki	64	1,29%
3	Kruszówka	113	2,28%
4	Kujawy	232	4,67%
5	Miastków Kościelny	696	14,02%
6	Oziemkówka	231	4,65%
7	Przykory	340	6,85%
8	Ryczyska	259	5,22%
9	Stary Miastków	430	8,66%
10	Wola Miastkowska	256	5,16%
11	Zabruzdy	221	4,45%
12	Zabruzdy Kolonia	133	2,68%
13	Zasiadały	130	2,62%
14	Zgórze	555	11,18%
15	Zwola	546	11,00%
16	Zwola Poduchowna	241	4,86%
	gmina Miastków Kościelny	4963	100,00%

Źródło: Dane Urzędu Gminy

W strukturze ekonomicznej ludności gminy Miastków Kościelny dominują osoby w wieku produkcyjnym. W 2015 roku było to 60,85 % wszystkich mieszkańców. W tej grupie o ponad 7,1 p. p.

więcej jest mężczyzn. Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 20,96% lokalnej społeczności, a poprodukcyjnym 18,19%. W ostatniej grupie większy udział jest kobiet, o 6,4 p. p.

Analizując zmiany w poszczególnych grupach w latach 2010-2015, widoczny jest niewielki spadek osób w wieku przedprodukcyjnym (0,59 p. p.), przy nieznacznym wzroście osób w wieku produkcyjnym. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w tym okresie ulegał pewnym wahaniom, ale raczej utrzymuje się na stałym poziomie. Korzystnie wypadają również wskaźniki obciążenia demograficznego. Na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2015 r. przypadało jedynie 29,9 osób w wieku poprodukcyjnym. Również liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym jest korzystna. W 2015 r. było to 86,8 osób.

Tabela 5 Ludność gminy Miastków Kościelny wg ekonomicznych grup wieku i płci w latach 2011-2015

	2011		2012		2013		2014		2015	
Ogółem, w tym	5044	100%	4974	100%	4977	100%	4935	100%	4914	100%
kobiety	2490	49,4%	2454	49,3%	2463	49,5%	2429	49,2%	2411	49,1%
mężczyźni	2554	50,6%	2520	50,7%	2514	50,5%	2506	50,8%	2503	50,9%
w wieku przedprodukcyjnym	1081	100%	1039	100%	1036	100%	1016	100%	1030	100%
kobiety	506	46,8%	490	47,2%	494	47,7%	484	47,6%	487	47,3%
mężczyźni	575	53,2%	549	52,8%	542	52,3%	532	52,4%	543	52,7%
w wieku produkcyjnym	3049	100%	3025	100%	3046	100%	3019	100%	2990	100%
kobiety	1358	44,5%	1344	44,4%	1362	44,7%	1341	44,4%	1321	44,2%
mężczyźni	1691	55,5%	1681	55,6%	1684	55,3%	1678	55,6%	1669	55,8%
w wieku poprodukcyjnym	914	100%	910	100%	895	100%	900	100%	894	100%
kobiety	626	68,5%	620	68,1%	607	67,8%	604	67,1%	603	67,4%
mężczyźni	288	31,5%	290	31,9%	288	32,2%	296	32,9%	291	32,6%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

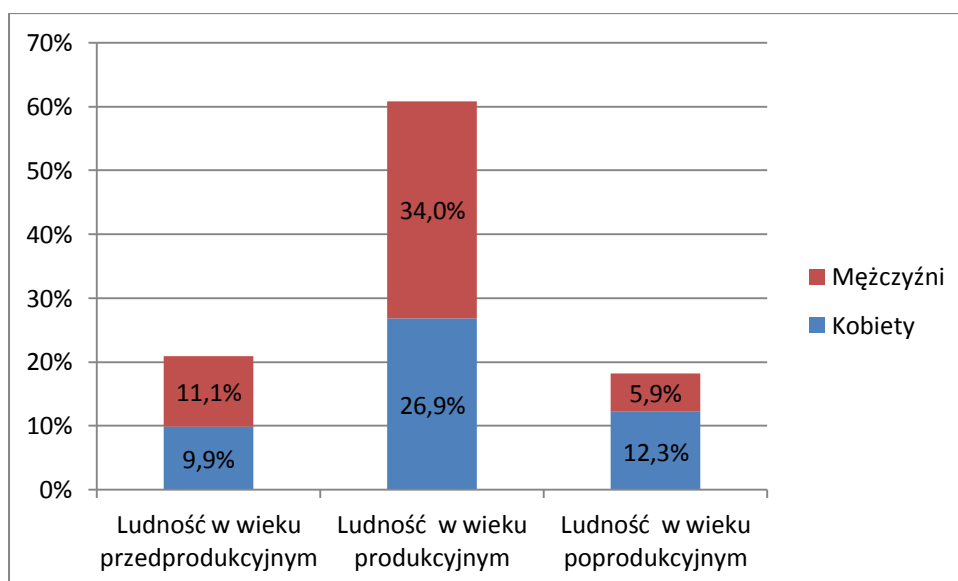
Tabela 6 Struktura społeczeństwa gminy Miastków Kościelny wg wieku ekonomicznych grup oraz wskaźniki obciążenia demograficznego

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ludność w wieku	21,55%	21,43%	20,89%	20,82%	20,59%	20,96%

przedprodukcyjnym						
Ludność w wieku produkcyjnym	60,12%	60,45%	60,82%	61,20%	61,18%	60,85%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	18,33%	18,12%	18,30%	17,98%	18,24%	18,19%
Wskaźnik obciążenia demograficznego						
Ludność w wieku przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	66,3	65,4	64,4	63,4	63,5	64,3
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	85	84,6	87,6	86,4	88,6	86,8
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	30,5	30	30,1	29,4	29,8	29,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

Wykres 2 Struktura ludności gminy Miastków Kościelny wg ekonomicznych grup wieku (2015 r.)

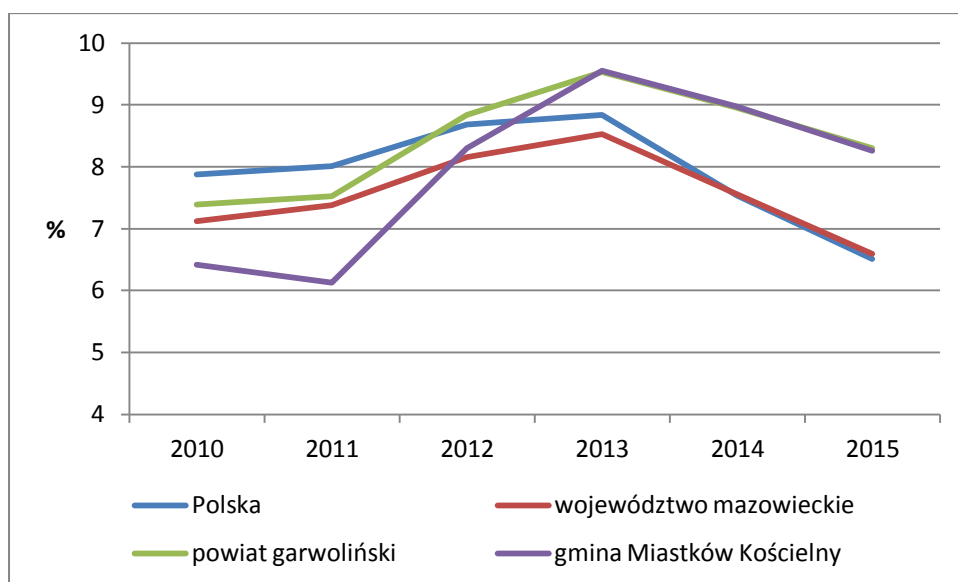
Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

3.2.2. Poziom i struktura bezrobocia

W gminie Miastków Kościelny w 2015 r. było 8,26% zarejestrowanych osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Jest to porównywalna wartość dla całego powiatu garwolińskiego. Równocześnie stopa bezrobocia jest wyższa dla średniej dla województwa i kraju. Odpowiednio 1,66 p. p. i 1,75 p. p.. Świadczy to o trudniejszej sytuacji na rynku pracy na tle kraju i województwa.

Znaczny wzrost poziomu bezrobocia w gminie nastąpił w 2012 r., kiedy to w porównaniu do roku wcześniejszego podniósł się o 2,17 p. p. do wartości 8,3%. Najwyższy poziom osiągnął w roku następnym tj. 9,55%.

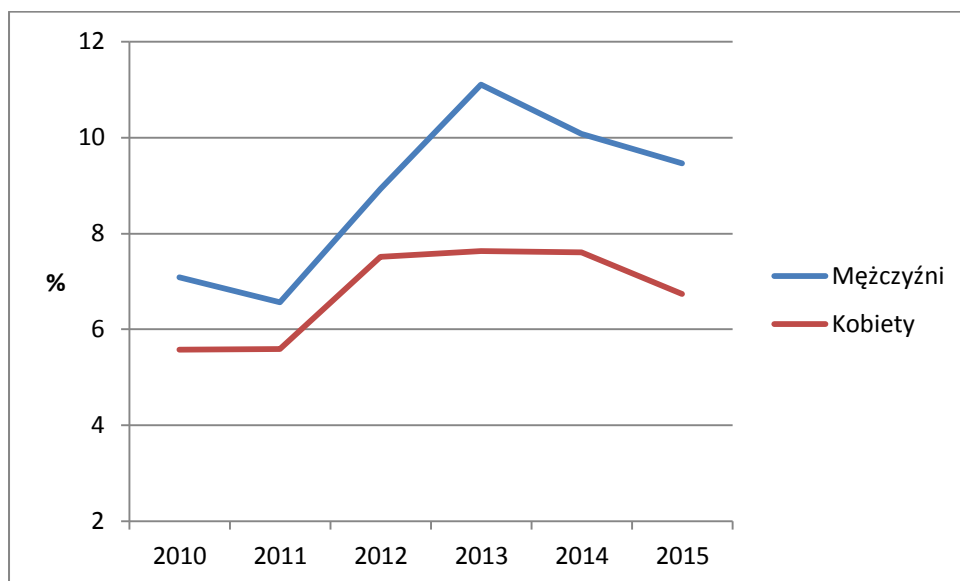
Wykres 3 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

W latach 2010-2015 liczba bezrobotnych mężczyzn była zawsze wyższa w stosunku do liczby kobiet. Największa różnica widoczna była w 2011 r. i wynosiła 3,47 p. p..

Tabela 7 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

W gminie w 2015 r. było 296 osób bezrobotnych. Relatywnie dużą grupę stanowią osoby długotrwale bezrobotne, których było 205, co stanowiło 69% wszystkich zarejestrowanych osób pozostających bez zatrudnienia. Kolejną sporą grupą są mieszkańcy gminy do 30 r. ż. W 2015 r. było ich 94 tj. 32% wszystkich osób bezrobotnych. Dużą grupę stanowią również osoby bez kwalifikacji oraz bez doświadczenia zawodowego, odpowiednio 26% i 24%.

Tabela 8 Liczba osób bezrobotnych w podziale na jego rodzaj (2015 r.)

	Liczba osób	Udział w ogólnej liczbie osób bezrobotnych
Ogółem	296	100%
długotrwale	205	69%
do 30 r. ż.	94	32%
powyżej 60 r. ż.	10	3%
bez doświadczenia zawodowego	71	24%
bez kwalifikacji zawodowych	76	26%

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Garwolinie

3.2.3. Problemy społeczne

Udział osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Miastków Kościelny w 2015 r. wyniósł 5,4%. W latach 2010-2015 ulegał on pewnym wahaniom, osiągając najwyższą wartość w 2012 r. tj. 6,6%. Gmina w tym obszarze wypada korzystnie na tle powiatu, kraju oraz województwa. W 2015 r. udział osób korzystających z pomocy społecznej był większy odpowiednio 1,8 p. p., 1,7 p. p. i 0,6 p. p..

Tabela 9 Udział osób korzystających z pomocy społecznej (%)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	8,7	8,1	8,1	8,3	7,7	7,1
województwo mazowieckie	7,6	6,9	6,8	7	6,5	6
powiat garwoliński	8	7,5	7,9	7,9	7,6	7,2
gmina Miastków Kościelny	5	5,8	6,6	6,4	6,2	5,4

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

W 2015 r. w pomocy społecznej korzystało 76 rodzin mieszkających w gminie. Największym problemem społecznym jest ubóstwo. Dotknęło ono 55 rodzin (207 osób), tj. ponad 70% wszystkich rodzin korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej. Od 2010 r. ich liczba ulega wahaniom, jednak wykazuje tendencję wzrostową. Największą wartość osiągnęła w 2014 r. tj. 62 rodziny.

Drugim od względem częstotliwości przyznania wsparcia z ośrodka pomocy społecznej było bezrobocie, które dotyczyło 37 rodzin. Kolejnym powodem w 2015 r. była bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, która dotyczyła 31 rodzin. W latach 2010-2015 widoczny jest wzrost ich liczby o 10 jednostek.

Bardzo niepokojący jest jeszcze jeden wysoki wskaźnik. Jest to alkoholizm, który dotyczył 26 rodzin, tj. 34,2% objętych wsparciem ośrodka pomocy społecznej. W tym wypadku od 2010 r. widoczna jest również tendencja wzrostowa. W ciągu 6 lat liczba rodzin z problemem alkoholowym wzrosła o 6 jednostek.

Tabela 10 Liczba rodzin objętych wsparciem ośrodka pomocy społecznej

	2010	2011	2012	2013	2014	2015

Ubóstwo	45	41	54	51	62	55
Sieroctwo	0	2	1	0	0	0
Bezdomność	0	1	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	3	5	7	8	5	3
w tym wielodzietność	3	3	5	6	3	3
Bezrobocie	29	26	34	37	35	37
Niepełnosprawność	24	23	26	25	26	26
Długotrwała lub ciężka choroba	18	18	26	23	19	23
Bezradność w sprawach opiek. - wych.	21	29	19	28	32	31
Przemoc w rodzinie	2	3	2	3	5	5
Alkoholizm	20	25	25	27	27	26
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1	0	0	3	1
Zdarzenia losowe	1	1	0	0	0	0

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

3.2.4. Przestępczość.

W gminie Miastków Kościelny poziom przestępczości jest w niewielkim stopniu niższy, niż średnia dla województwa i kraju. Wynosił on 16,89 przestępstw/wykroczeń na 1000 mieszkańców⁶ w porównaniu do odpowiednio 21,06 i 20,8.

W 2015 r. największa liczba przestępstw/wykroczeń dotyczyła uchylania się od świadczeń alimentacyjnych (9) oraz kierowania pojazdem mechanicznym pod wpływem alkoholu (8). W roku wystąpiło również czterokrotnie nieumyślne spowodowanie śmierci.

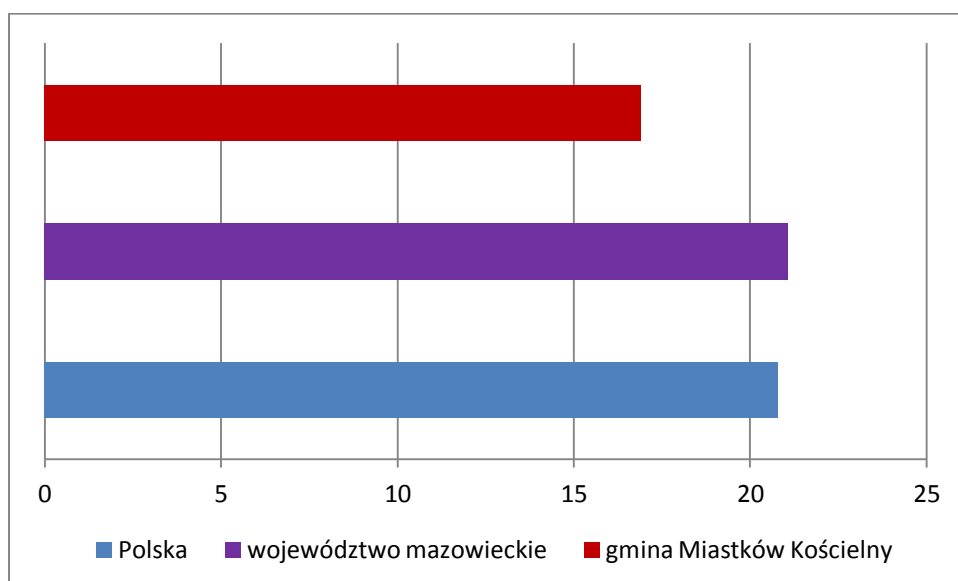
Tabela 11 Przestępczość w gminie Miastków Kościelny (2015 r.)

Rodzaj przestępstwa/wykroczenia	Gmina Miastków Kościelny
oszustwo	4
kradzież mienia	5
uszkodzenie mienia	4
uchylanie się do świadczeń alimentacyjnych	9
Przekroczenie uprawnień przez funkcjonariusza publicznego	1
nieumyślne spowodowanie śmierci	4
nie stosowanie się do zakazu sądowego	4
kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości	8
znęcanie się nad rodziną	6
zakłócenie miru domowego	1
pobicie	2
pełnienie obowiązków zawodowych dotyczących bezpieczeństwa ruchu drogowego pod wpływem alkoholu	1
wypadek drogowy	2
wpływanie groźbą na świadka	1
posiadanie broni palnej bez zezwolenia	1
W sumie	53

Źródło: Komenda Powiatowa w Garwolinie, Komisariat Policji w Miastkowie Kościelnym

⁶ GUS udostępnia statystyki dot. przestępczości jedynie dla powiatów. Dlatego prezentowane dane są wartościami szacunkowymi bazującymi na ilości mieszkańców powiatu oraz mieszkańców gminy Miastków Kościelny.

Wykres 4 Przestępstwa ogółem na 1000 mieszkańców (2015 r.)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

3.2.5. Aktywność społeczna

Organizacje pozarządowe

Liczba organizacji pozarządowych w gminie Miastków Kościelny w przeliczeniu na 10 tysięcy mieszkańców jest wyższa od średniej dla powiatu, województwa i kraju. Dodatkowo biorąc pod uwagę, że dużą część III sektora w Polsce ma swoje siedziby w dużych ośrodkach miejskich (szczególnie dotyczy to Warszawy), należy uznać, że aktywność społeczna w gminie wiejskiej Miastków Kościelny, jest bardzo wysoka.

Tabela 12 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców

	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	27,12	28,41	29,98	31,52	33,05
województwo mazowieckie	33,02	34,54	36,6	38,68	40,73
powiat garwoliński	18,73	20,62	21,27	21,73	21,9
gmina Miastków Kościelny	37,6	41,63	44,23	46,21	46,6

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.01

W Gminie działa 11 Ochotniczych Straży Pożarnych, dwa kluby sportowe i 6 stowarzyszeń⁷. W OSP udziela się łącznie 350 osób. Jednostki mają wieloletnie tradycje, wszystkie posiadają Domy Strażaka,

⁷ Dane z: <http://www.miastkowkoscielny.pl/index.php?id=234>

remizy lub opiekują się świetlicami wiejskimi. Przy czterech jednostkach działają również Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze.

Kluby sportowe gminy Miastków Kościelny to „ULKŚ Wilga Miastków” oraz „Ludowy Klub Sportowy Laguna Stary Miastków”. Pierwszy z wymienionych istnieje od 1992 roku, a w jego skład wchodzi 4 drużyny. Korzysta on ze stadionu, którego właścicielem jest gmina Miastków Kościelny.

Tabela 13 Stowarzyszenia w gminie Miastków Kościelny

Lp.	Nazwa	Działalność	Miejscowość
1	Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów w Miastkowie Kościelnym	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prowadzenie działalności charytatywnej, ▪ udzielanie pomocy socjalnej, ▪ tworzenie funduszy na cele socjalne, ▪ organizowanie i prowadzenie świetlic i klubów, ▪ prowadzenie działalności gospodarczej na zasadach określonych odrębnymi przepisami. 	Miastków Kościelny
2	Szkolny Klub Europejski „Europa i Ja” Miastków Kościelny	<ul style="list-style-type: none"> ▪ działalność kulturalno-oświatowa dla młodzieży i dorosłych. ▪ propagowanie wiedzy o Europie, Polsce, własnym regionie i wspólnym dziedzictwie kulturowym. ▪ popularyzacja wiedzy o instytucjach europejskich i krajach członkowskich Unii Europejskiej. ▪ współpraca z organizacjami proeuropejskimi w Polsce i za granicą. 	Miastków Kościelny

3	Stowarzyszenie kulturalno-oświatowe „Miastków – Dzieciom”	<ul style="list-style-type: none"> ▪ działania na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego gmin i powiatów. ▪ upowszechnianie i wspieranie kultury, sportu, rekreacji i edukacji dzieci i młodzieży. ▪ działania na rzecz środowiska naturalnego, ochrona i promocja zdrowia. 	Miastków Kościelny
4	Stowarzyszenie Koła Gospodyń Wiejskich w Zwoli	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prowadzenie w środowisku kobiet wiejskich działalności upowszechniającej postęp w wiejskich gospodarstwach domowych i rolnictwie, ▪ organizowanie kobiet do działalności na rzecz poprawy warunków społeczno-bytowych, rozwoju różnych form pomocy społecznej. ▪ zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze, ▪ kultywowanie folkloru i sztuki ludowej. 	Zwola
5	Polski Związek Hodowców Gołębi Pocztowych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizowanie wystaw gołębi oraz udział w wystawach ogólnopolskich; ▪ organizacja lotów gołębi dorosłych i młodych; ▪ przeprowadzanie współzawodnictwa w lotach gołębi. 	Zgórze
6	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Brzegi i Zasiadały	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wspieranie, wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju edukacyjnego, społecznego, 	Brzegi

		<p>kulturalnego i gospodarczego wsi Brzegi i Zasiadały.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wspieranie rozwoju turystyki i agroturystyki. 	
--	--	---	--

Źródło: www.garwolin.pl/um/miastogarwolin/wykazstowarzyszenzarejestrowanychwsadzie.html

Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w gminie:

- OSP Brzegi
- OSP Glinki
- OSP Kruszówka
- OSP Przykory
- OSP Ryczyska
- OSP Stary Miastków
- OSP Wola Miastkowska
- OSP Zabruzdy
- OSP Zasiadały
- OSP Zgórze
- OSP Zwola

Urząd gminy w różnorodny sposób wspiera organizacje pozarządowe. W 2015 r. dotację otrzymały dwa kluby sportowe na łączną kwotę 90 000 zł. Zostały one przekazane:

- ULKS Wilga Miastków Kościelny - 80 000 zł.
- Laguna Stary Miastków - 10 000 zł.

Ponadto Ochotnicze Straże Pożarne otrzymują wsparcie bezpośrednio z budżetu gminy. W 2015 r. była to kwota 241 400,00zł. Również Stowarzyszenie Rozwoju wsi Brzegi i Zasiadały, które jest organem prowadzącym dla Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Brzegach otrzymało dofinansowanie w wysokości 330 216,00 zł. Równocześnie gmina wspiera niefinansowo wszystkie pozostałe organizacje poprzez udzielanie porad prawnych, udostępnianie pomieszczeń itp.

Aktywność obywatelska

Aktywność obywatelska mieszkańców gminy nie jest równomierna. Największa frekwencja wyborcza w latach 2014-15 dotyczyła wyborów prezydenckich i wyniosła 60,93%. Była ona niewiele niższa od średniej dla powiatu i województwa oraz wyższa o 5,59 p. p. od średniej dla kraju. W przypadku wyborów do Sejmu 2015 była ona niższa od wszystkich powyższych wskaźników i wynosiła 49,25%. W

największym stopniu odbiegała od średniej dla województwa, tj. o 9,46 p. p.. W mniejszym stopniu od powiatu 3,33 p. p. i kraju 1,67 p. p..

W przypadku wyborów samorządowych, w których wybierane są władze lokalne, mające bezpośredni wpływ na gminę, frekwencja jest zdecydowanie wyższa od średniej dla kraju (o ponad 11,5 p. p.) oraz dla województwa (niemal 8 p. p.). Jednak już niższa od średniej dla powiatu (0,84 p. p.). Najniższa frekwencja była w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2014 r. i była ona również niższa od średniej dla kraju, województwa i powiatu. Odpowiednio 6,23 p. p., 10,49 p. p., 2,72 p. p..

Tabela 14 Frekwencja wyborcza (%)

	Wybory prezydenckie 2015	Wybory do Sejmu 2015	Wybory do Parlamentu Europejskiego 2014	Wybory Samorządowe 2014
Polska	55,34	50,92	23,83	47,21
województwo mazowieckie	61,58	58,71	28,09	50,07
powiat garwoliński	61,41	52,58	20,32	58,57
gmina Miastków Kościelny	60,93	49,25	17,6	57,73

Źródło: <http://pkw.gov.pl/data/pobrania/2016.12.11>

3.2.6. Identyfikacja problemów w sferze społecznej

- Depopulacja ludności i znaczący ujemny przyrost naturalny
- Relatywnie wysoki poziom bezrobocia w stosunku do województwa i kraju, które dotyczy w większym stopniu mężczyzn. Relatywnie dużą grupę stanowią osoby długotrwale bezrobotne, 69% wszystkich zarejestrowanych osób pozostających bez zatrudnienia osoby do 30 r. tj. 32% wszystkich osób bezrobotnych. Dużą grupę stanowią również osoby bez kwalifikacji oraz bez doświadczenia zawodowego, odpowiednio 26% i 24%.
- Wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz alkoholizmowi . W przypadku dwóch ostatnich w latach 2010-2015 nastąpił wyraźny wzrost.
- Poziom przestępczości jest w niewielkim stopniu niższy, niż średnia dla województwa i kraju.

Dodatkowo w badaniu ankietowych respondenci wskazali za najważniejsze problemy związane, z jakością życia w gminie Miastków Kościelny uznali:

- zły stan dróg i słaba komunikacja – 76% wskazań
- Słabo rozwinięta baza turystyczna i rekreacyjno-sportowa – 50% wskazań
- Niewystarczająca baza kulturalno-edukacyjna – 32% wskazań

Mieszkańcy za najważniejsze problemy społeczne gminy Miastków Kościelny uznali:

- Niska aktywność społeczna mieszkańców – 61% wskazań
- Słaba integracja lokalnej społeczności – 47% wskazań
- Odpływ ludzi młodych – 42% wskazań
- bezrobocie – 35% wskazań

3.3. Strefa przestrzenna i infrastrukturalna

3.3.1. Zasoby i stan środowiska naturalnego

Gmina Miastków Kościelny według podziału geograficznego położona jest na Wysoczyźnie Żelechowskiej oraz w niewielkim północno – zachodnim fragmencie Równiny Garwolińskiej. Główną oś hydrologiczną stanowi rzeka Wilga, stanowiąca lokalny korytarz ekologiczny łączący siedliska z Nadwiślańskim Obszarem Chronionego Krajobrazu. Miastków Kościelny położony jest poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, znajdują się tu jedynie punktowe formy ochrony przyrody jak pomniki przyrody. Gmina charakteryzuje się urozmaiconą, polodowcową rzeźbą terenu. Bogate i dobrze zachowane walory krajobrazowe, przyrodnicze i kulturowe sprzyjają rozwojowi miejscowości. Dominuje tu typowy krajobraz leśno-rolniczy. Przekształcenia środowiska naturalnego są niewielkie i ograniczają się do typowych form związanych z osadnictwem – zabudowy mieszkaniowej o niewielkich gabarytach, infrastruktury technicznej i drogowej.

Pod względem rzeźby terenu, obszar gminy jest mocno urozmaicony, wysokość waha się od około 140 m n.p.m. do ponad 205m n.p.m. Gwałtowniejsze różnice wysokościowe występują zwłaszcza w okolicach Ryczysk i Zwoli Poduchownej, gdzie na niewielkiej odległości teren wznosi się od 150 m n.p.m. do 190 m n.p.m. Obszar jest nachylony w kierunku zachodnim ku kotlinie Kozienickiej, odwadniany jest do Wisły przez górne odcinki rzek: Świdra ku północy i Wilgi ku zachodowi.

Gleby

Gleby na terenie gminy położone na wysoczyźnie morenowej utworzone są z piasków luźnych i słabogliniastych, piasków gliniastych lekkich, glin średnich oraz lekkich, natomiast w obniżeniach terenu występują osady deluwialne i organiczne (te ostatnie w dolinach rzek i zagłębieniach terenu jako torfy, mady i namuły). Nieliczne są osady eoliczne. Gleby wykształcone na wysoczyznach, przydatne do rolnictwa, jako grunty orne, są mało żyzne, w okresie wegetacyjnym pojawiają się deficyty wody. Gleby w gminie charakteryzują się wysokimi klasami bonitacyjnymi, w większości należą do klasy I – IVa. Na terenach przyległych do rzeki znajdują się duże płaty gleb organicznych.

Warunki klimatyczne

Gmina Miastków Kościelny położona jest na styku dwóch regionów klimatycznych: podlaskiego i środkowego. Region charakteryzuje się wpływami ostrego klimatu kontynentalnego, charakteryzującego się dużymi rocznymi amplitudami temperatury powietrza, krótką wiosną, stosunkowo długim i ciepłym latem oraz długą i chłodną zimą.

Średnia roczna temperatura powietrza na obszarze gminy Miastków Kościelny wynosi około 7,1 °C . Najcieplejszy jest lipiec ze średnią temperaturą 17,7 °C, najzimniejszy styczeń, którego średnia temperatura wynosi – 5,4 °C. W ciągu roku występuje średnio 130 dni z przymrozkami, które mogą sporadycznie występować także w maju i we wrześniu. Okres bezprzymrozkowy trwa 165 dni, a okres wegetacyjny 210 dni.

Średnia wielkość opadów atmosferycznych na terenie gminy jest niska i wynosi około 583 mm. Najniższe opady notuje się w okresie od stycznia do kwietnia, kiedy wynoszą około 26 mm miesięcznie. Maksimum opadów przypada na lipiec, średnia miesięczna wynosi wtedy 74 mm.

Na obszarze gminy Miastków Kościelny przeważają wiatry zachodnie. Około 15% wiatrów pochodzi z tego kierunku. Częste są też wiatry południowo – zachodnie i północno – zachodnie. Najbardziej notowane są wiatry z kierunku północno – wschodniego. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 3,0 m/sek. Wiatry silne i bardzo silne występują rzadko i pochodzą z kierunku zachodniego.

Obszary chronione

Na terenie gminy Miastków Kościelny nie występują obszary prawnie chronione. Jednakże znajdują się na jej terenie obszary o wysokich walorach przyrodniczych, które mogą zostać objęte ochroną prawną: proponowane rezerwaty leśne, każdy o powierzchni ok. 22 ha to: „Dąbrowa” i „Gąsowski Strumyk”.

Na terenie gminy znajduje się 6 pomników przyrody.

Tabela 15 Pomniki przyrody w Gminie Miastków Kościelny

miejsowość bliższa lokalizacja	bliższa lokalizacja	obiekt poddany ochronie	nazwa
Miastków Kościelny	dz. ew. nr 535 – teren zabytkowego parku	grupa drzew	dąb czerwony (2 sztuki)
Oziemkówka	dz. ew. nr 291/5	drzewo	lipa drobnolistna
Zwola Poduchowna	dz. ew. nr 85 – cmentarz kościelny stanowiący własność parafii rzymsko – katolickiej w Zwoli Poduchownej	grupa drzew	jesion wyniosły (2 sztuki), wiąz szypułkowy
Zwola Poduchowna	-	drzewo	jesion wyniosły
Zwola Poduchowna	-	drzewo	jesion wyniosły
Zwola Poduchowna	-	drzewo	jesion wyniosły

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miastków Kościelny

Na terenie gminy istnieją również tereny gdzie występują rzadkie jak i prawnie chronione gatunki takie jak: naparstnica zwyczajna, pierwiosnka lekarska, złoć żółta, przetacznik ozankowy, zawilce czy przytulia wiosenna oraz „Gąsowski strumyk” łęg przystrumykowy porastający dolinkę wąwozu z meandrującym ciekami.

Największą wartość przyrodniczą gminy stanowi dolina rzeki Wilgi, będąca bogatym ekosystemem przyrodniczym oraz głównym walorem urozmaicającym krajobraz. Dolina rzeki cechuje się ciągłością nadrzecznych zadrzewień łęgowych. Nadrzeczne zadrzewienia to najskuteczniejszy filtr biogeochemiczny neutralizujący toksyczne zanieczyszczenia i nawozy sztuczne spływające z wodami opadowymi do rzeki.

Obszar gminy Miastków Kościelny leży w dorzeczu Wisły, w zlewni Wilgi. Rzeka Wilga jest prawostronnym dopływem Wisły o długości 67,1 km. Rzeka Wilga na terenie gminy jest prawie na całej długości uregulowana i stanowi element systemu melioracyjnego.

Lasy

Lesistość gminy jest relatywnie niska, wynosi około 19,7 % (dane GUS z 2014 r.), jednakże sukcesywnie wzrasta (16% w 2005 r.) Współczynnik lesistości gminy w stosunku do powiatu i województwa przedstawia się dość niekorzystnie. W powiecie garwolińskim wynosi on 30,3%, a w województwie mazowieckim 22,9%. Lasy na terenie gminy występują równomiernie w niewielkich kompleksach poza dolinami. Większe zespoły leśne występują na wschodzie (na wschód od Miastkowa Kościelnego), na zachodzie (rejon wsi Zgórze) oraz na północny (rejon wsi Kujawy). W lasach dominują siedliska borowe z przewagą boru mieszanego świeżego o drzewostanie, w którego skład wchodzi głównie sosna z domieszką dębu, brzozy i grabu. W dolinach rzecznych, zagłębieniach i obniżeniach terenowych występują siedliska łągu i olsu. Pod względem gatunkowym dominuje olcha, ale występuje także topola i wierzba.

W lasach na terenie gminy Miastków Kościelny można spotkać między innymi dziki, sarny, jenoty, zające, borsuki czy kuny. Nad rzeką Wilgą swoje stałe siedliska mają również bobry i wydry, co świadczy o dobrym stanie czystości rzeki Wilgi. Podmokłe lasy olszowe są chętnie odwiedzane przez łosia, a gęste młodniki liściaste stanowią jego ostoję. W lasach swe gniazda chętnie zakłada bocian czarny, ostatnimi czasy zaobserwowano także obecność orła bielika.

3.3.2. Standardy środowiskowe

Stan środowiska naturalnego w gminie jest dobry. Nie zostały przekroczone standardy środowiskowe. Na terenie gminy nie znajdują się również odpady stwarzające zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi, bądź stanu środowiska.

3.3.3. Infrastruktura techniczna i budownictwo

Sieć wodociągowa w gminie Miastków Kościelny jest dobrze rozwinięta i zaspokaja potrzeby mieszkańców. Gmina posiada 99,8 km infrastruktury wodociągowej (stan na 2015 r.). Korzysta z niej 82,5% mieszkańców. Jest to zbliżona wartość dla średniej dla terenów wiejskich dla powiatu, województwa oraz kraju.

Źródłem zaopatrzenia w wodę gminy Miastków Kościelny jest ujęcie wód podziemnych zlokalizowane w miejscowości Ryczyska. Wodociąg zaopatruje w wodę mieszkańców miejscowości: Brzegi, Glinki, Kujawy, Kruszówka, Miastków Kościelny, Oziemkówka, Przykory, Ryczyska, Stary Miastków, Wola Miastkowska, Zabruzdy, Zabruzdy Kolonia, Zasiadały, Zgórze, Zwola, Zwola Poduchowna. Mieszkańcy, których nie obejmuje zbiorowy system zaopatrzenia w wodę korzystają ze studni głębinowych.

Tabela 16 Długość wodociągów (km) w gminie Miastków Kościelny

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
gmina Miastków Kościelny	98,6	98,8	98,8	98,8	99,8	99,8

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016. 12.01

Tabela 17 Osoby korzystające z wodociągów w % ogółu mieszkańców wsi (dotyczy terenów wiejskich)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	75,2	75,7	76,2	76,6	84,3	84,7
województwo mazowieckie	69,7	70,5	71	71,5	82,4	83,1
powiat garwoliński	69	70,4	70,3	70,7	81	82
gmina Miastków Kościelny	80,5	80,7	80,9	80,5	82,4	82,5

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.01

Na terenie gminy sieć kanalizacyjna jest słabo rozwinięta. Łączna jej długość wynosi 23,6 km, a do budynków mieszkalnych oraz zbiorowego zamieszkania prowadziło 315 przyłączy. Dociera ona do 28,2% mieszkańców gminy. (Stan na 2015 r.). Wartości te są o podobnej wielkości wobec średniej dla terenów wiejskich powiatu oraz województwa, natomiast niższe o 9 p. p. dla całego kraju.

Na terenie gminy działa biologiczną oczyszczalnię ścieków, która zlokalizowana jest w zachodniej części Miastkowa Kościelnego powstała ona w 2007 r. Ponadto gmina Miastków Kościelny w roku 2012 wybudowała 64 przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków w zabudowie rozproszonej oraz w 2015r. 145 przydomowych oczyszczalni ścieków, gdzie powstanie zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej było ekonomicznie nieuzasadniona. Ścieki sanitarne z pozostałych gospodarstw domowych gromadzone są w tzw. szambach, znajdujących się w złym stanie technicznym, wskutek czego występuje infiltracja ścieków do wód i gleby. Bezodpływowe zbiorniki ścieków są okresowo opróżniane a nieczystości wywożone są taborem asenizacyjnym do oczyszczalni. Konieczność opróżniania zbiorników wiąże się z dużą uciążliwością, a także z dużymi kosztami dla mieszkańców i właścicieli zakładów.

Tabela 18 Długość kanalizacji (km) w gminie Miastków Kościelny

	2010	2011	2012	2013	2014	2015

gmina Miastków Kościelny	12,5	19,6	19,6	19,6	23,6	23,6
--------------------------	------	------	------	------	------	------

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.01

Tabela 19 Osoby korzystające z kanalizacji w % ogółu mieszkańców (dotyczy terenów wiejskich)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	24,8	27,8	29,4	30,9	37,3	39,2
województwo mazowieckie	17,8	20,5	21,8	23,2	26,5	28,1
powiat garwoliński	12,6	16	16,5	17,9	23,3	27,4
gmina Miastków Kościelny	14,4	20,3	20,5	19,7	21,1	28,2

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.01

W gminie istnieje również sieć gazowa. Korzysta z niej 18% mieszkańców. Są to mieszkańcy miejscowości: Miastków Kościelny, Glinki, Przykory, Zgórze, Oziemkówka, Stary Miastków oraz Zwola.

Tabela 20 Osoby korzystające z sieci gazowej w % ogółu mieszkańców wsi

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	20,8	21,2	21,7	22	22,4	22,6
województwo mazowieckie	17,6	18	18,2	19	19,4	19,7
powiat garwoliński	18,6	18,9	18,7	19,7	20,2	20,4
gmina Miastków Kościelny	15,7	16,1	16,2	17,1	17,8	18

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.01

Wg stanu GUS w 2015 r. w gminie Miastków Kościelny było 1446 budynków mieszkalnych (mieszkalnych i mieszkalno – usługowych, jeśli posiadają jedno mieszkanie). Ich liczba od 2011 r. sukcesywnie wzrasta. W tym okresie przybyło 39 budynków mieszkalnych. W 2015 r. jedynie 960 budynków (66,39%) posiadało łazienkę, a 1012 (70%) ustęp spłukiwany.

Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego lokalu w gminie 2015 roku wynosiła 94,8 m² i była większa od średniej dla kraju o 21,2 m² i województwa 12,9 m². Równocześnie przeciętna liczba osób na jedno mieszkanie niekorzystnie różniła wobec średniej dla kraju oraz województwa, natomiast była podobna dla średniej dla powiatu.

Tabela 21 Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m²)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	72,3	72,6	72,8	73,1	73,4	73,6
województwo mazowieckie	70,6	70,9	71,2	71,5	71,7	71,9
powiat garwoliński	87,6	88	88,2	88,6	88,8	89,2
gmina Miastków Kościelny	93,7	93,9	94,4	94,4	94,7	94,8

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

Tabela 22 Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	2,8603	2,8363	2,8080	2,7789	2,7518	2,7223
województwo mazowieckie	2,5532	2,5343	2,5097	2,4859	2,4619	2,4383
powiat garwoliński	3,3078	3,2770	3,2405	3,2083	3,1854	3,1584
gmina Miastków Kościelny	3,3822	3,3649	3,2853	3,2743	3,2255	3,1951

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

W gminie wysoki odsetek budynków mieszkalnych, bo około 24 % stanowią mieszkania wybudowane przed 1945 rokiem. Są to budynki stare, które często wymagające remontu bądź gruntownej modernizacji.

3.3.4. Infrastruktura społeczna

Infrastruktura edukacyjna

W gminie Miastków Kościelny nie funkcjonują żadne żłobki lub klubiki dziecięce. Działa 5 placówek wychowania przedszkolnego, z czego jedno jest przedszkolem i znajduje się w Miastkowie Kościelnym. W 2015 r. placówki objęły opieką łącznie 129 dzieci.

W gminie działają 4 szkoły podstawowe, z czego 3 są to placówki prowadzone przez gminę oraz jedno przez stowarzyszenie. Dodatkowo działa gimnazjum. W roku szkolnym 2015/2016 uczęszczało do nich odpowiednio 354 i 160 uczniów.

Są to:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Miastkowie Kościelnym im. W. Broniewskiego,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Zgórzu
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Zwoli im. M. Kownackiej
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Brzegach
- Publiczne Gimnazjum w Miastkowie Kościelnym im. L. Wyczółkowskiego,

Tabela 23 Edukacja – infrastruktura i liczba korzystających

	2012/2013	2013/14	2014/2015
Placówki wychowania przedszkolnego	5	5	5
w tym przedszkola	1	1	1
Miejsca w przedszkolach	60	65	50
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	146	150	129
w tym w przedszkolach	64	65	43
Szkoły podstawowe	4	4	4
Uczniowie szkół podstawowych	343	326	354
Szkoły gimnazjalne	1	1	1
Uczniowie szkół gimnazjalnych	157	171	160
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkole:			
podstawowej	14	14	15
gimnazjalnej	22	21	23

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2015 oraz dane urzędu gminy (rok szkolny 2015/2016)

Infrastruktura kulturalna

Na terenie gminy nie działa Dom Kultury. Jego funkcję spełnia Gminna Biblioteka Publiczna w Miastkowie Kościelnym. Korzysta z niej niemal, co czwarty mieszkaniec gminy tj. 1009 osób. Średnio każdy z nich wypożycza 11 książek w ciągu roku.

Działalność biblioteki nie ogranicza się jedynie do wypożyczeń książek. Organizuje również różnego rodzaju wydarzenia, spotkania etc. W 2016 r. były to:

- „Bezpieczny przedszkolak” - spotkanie przedszkolaków z policjantem Posterunku Policji w Miastkowie Kościelnym
- wernisaż wystawy prac artysty Jerzego Omelczuka w Publicznym Gimnazjum w Miastkowie Kościelnym
- eliminacje konkursu recytatorskiego dla dzieci im. Kornela Makuszyńskiego
- konkurs na najładniejszą i największą palmę wielkanocną
- „Ferie z biblioteką”
- konkursu bożonarodzeniowego na najładniejszą ozdobę z piernika organizowanego

Tabela 24 Biblioteki i filie (2014 r.)

Biblioteki i filie	1
Czytelnicy w bibliotekach publicznych	1009
Wypożyczenie księgozbioru w woluminach na jednego czytelnika	11

Źródło: Statyczne Vademecum Samorządowca 2015

W Miastkowie Kościelnym działa Młodzieżowa Orkiestra Dęta. Powstała ona w 2004 i funkcjonuje przy Publicznym Gimnazjum im. Leona Wyczółkowskiego. Zespół tworzy około 70 osób. Orkiestra swoją grą uświetnia wydarzenia szkolne, kościelne oraz uroczystości gminne. Jej występy stanowią stały element wydarzeń kulturalnych ziemi miastkowskiej. Młodzi muzycy biorą też udział w wielu prestiżowych przeglądach i konkursach. Ostatnim ich sukcesem jest zajęcie II miejsca w kategorii instrumentów dętych na XII Konkursie Szkolnych Zespołów Instrumentalnych w Warszawie.

Infrastruktura zdrowotna

W gminie istnieje publiczna placówka służby zdrowia - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Miastkowie Kościelnym. Świadczy opiekę zdrowotną z zakresu:

- medycyny ogólnej,
- medycyny rodzinnej,
- medycyny szkolnej,
- położnictwa i położnictwa środowiskowego.

Dodatkowo działa także stomatologiczny gabinet prywatny.

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna w gminie nie jest rozwinięta. Funkcjonuje jedno boisko sportowe Orlik znajdujące się w Miastkowie Kościelnym.

Na rzece Wilga wyznaczony jest **szlak kajakowy** o długości 44 km. W skali trudności - łatwy. Wilga zaczyna swój bieg na Wysoczyźnie Żelechowskiej, następnie przemierza płaski krajobraz Równiny Garwolińskiej i dopływa do Doliny Środkowej Wisły. Rzeka płynie głównie wśród pól i łąk. Więcej kompleksów leśnych pojawia się w dolnym odcinku. Są to typowe dla tych obszarów bory mieszane sosnowo-dębowe. Wyjątkowe okazy dębów będących pomnikami przyrody zobaczyć można w Cyganówce, w tym Dąb Dwernickiego (dąb szypułkowy) o obwodzie pnia sięgającym ponad 600 cm. Bieg Wilgi jest nieuregulowany. Częste na niej kiedyś młyny uległy zniszczeniu w okresie PRL-u, co powoduje jest stopniowy powrót do naturalnego stanu. Rzeka łagodnie meandruje przecinając piaszczyste skarpy o zboczach sięgających kilku metrów.

Najciekawsze zabytki na szlaku to:

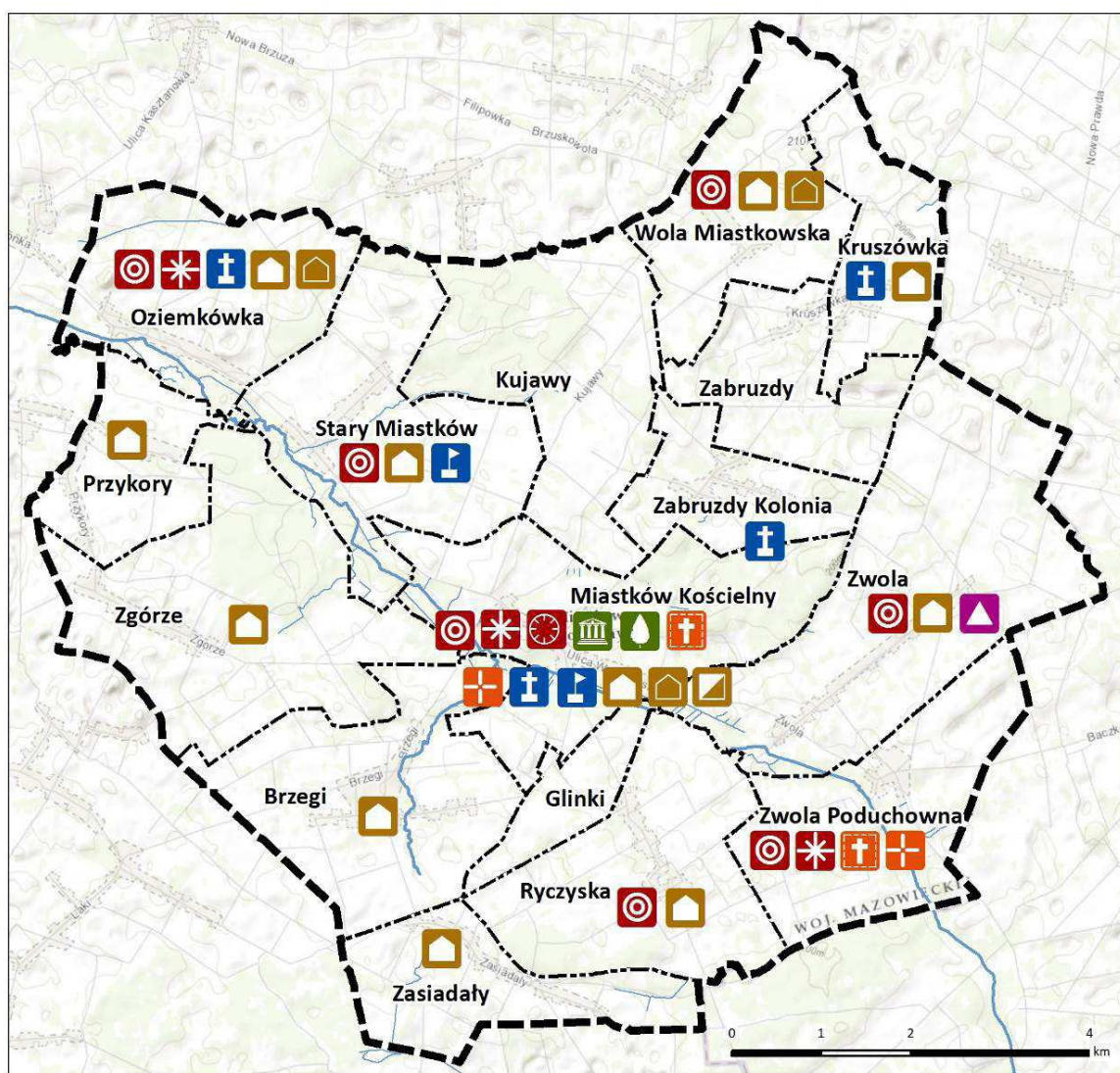
- XVII – wieczny, drewniany o barokowym wnętrzu kościół w Zwoli Poduchownej.
- Neorenesansowy pałac Gąssowskich z 1880 r. wraz ze 150-letnim parkiem.
- Klasycystyczny dwór z pierwszej ćwierci XIX w. w Głoskowie.
- Zabytkowa wieś Rębków z zachowanymi drewnianymi domami, grobowcami z epoki kamienia oraz 140 – letnią drewnianą szubienicą.
- Garwolin – młyn, XIX – wieczne drewniane domy rozproszone wśród nowszej zabudowy.

3.3.5. Obiekty dziedzictwa kulturowego ⁸

Na terenie gminy Miastków Kościelny znajduje się wiele zabytków. Najliczniejszą grupę tworzą domy drewniane, których jest 29. Rozmieszczone są one w całej gminie. W Miastkowie Kościelnym, Zwoli, Zwoli Poduchownej, Oziemkówce, Starym Miastkowie oraz Ryczyskach znajdują się wartościowe układy ruralistyczne wraz z zielenią, rozmieszczone w układzie historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych wraz z siecią drożną. Do zabytkowych obiektów sakralnych należą dwa kościoły, dwa cmentarze oraz liczne kapliczki. Architektura rezydencjonalna reprezentowana jest przez zespół pałacowo-parkowy w Miastkowie Kościelnym. Ustanowiono ponadto trzy strefy ochrony krajobrazu oraz jedną ochronę ekspozycji.

⁸ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miastków Kościelny

Mapa 2 Elementy zabytkowe w gminie Miastków Kościelny

elementy zabytkowe

	grodzisko		układ ruralistyczny		aleja drzew		pomnik
	ochrona krajobrazu		ochrona ekspozycji		cmentarz		dom drewniany
	zespół pałacowo-parkowy		kapliczka		obiekt gospodarczy		ośmiorak

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miastków Kościelny

Najwartościowsze zabytki w gminie Miastków Kościelny to:

Kościół parafialny Nawiedzenia Najświętszej Panny Marii w Miastkowie Kościelnym

Został wzniesiony w II połowie XV w. Po pożarze oraz zniszczeniach na przełomie XVI i XVII w. kościół został powiększony i przebudowany. W świątyni znajduje się renesansowa płyta nagrobna Jana Prażmowskiego – właściciela Miastkowa z w końcu XVI w. Jest to jedyna tego typu płyta nagrobna na

Mazowszu, reprezentująca typ małopolski tj. z kartuszem herbowym pośrodku. Do zespołu świątyni należy również zabytkowa plebania z 1883 r. oraz drewniany budynek organistówki.

Kościół parafialny p.w. św. Anny w Zwoli Poduchownej

Świątynia została wzniesiona w 1687 r. Następnie przebudowywana w 1787 r., 1830 r. oraz 1939 r.. Drewniany kościół posiada zrębową konstrukcję wzmocnioną lisicami, jest oszalowany. Świątynia posadowiona jest na planie krzyża łacińskiego z węższym prezbiterium, dwoma zakrystiami i kruchtą. Wnętrze podzielone jest na nawy trzema parami słupów. Kościół w Zwoli Poduchownej jest jednym z najstarszych zabytków architektury drewnianej na Mazowszu.

Zespół pałacowo – parkowy w Miastku Kościelnym

Jest to rozległy zespół rezydencjonalny, do którego należy założenie pałacowo – parkowe z rozbudowaną częścią folwarczną. Neorenesansowy pałac oraz murowane budynki gospodarcze pochodzące z II poł. XIX w. Obecnie zostały one wyremontowane przez prywatnego właściciela i służą do organizacji wesel oraz innych imprez okolicznościowych. Wokół pałacu rozciąga się park o układzie swobodnym, gdzie istotnymi kompozycjami są aleje drzew i układ wodny. Wśród starodrzewu dominują nasadzenia jesionów, lip drobnolistnych i kasztanowców białych. Szczególną uwagę zwraca grabowa aleja łącząca zespół pałacowy z kościołem parafialnym.

Zabudowa drewniana

Wśród historycznej zabudowy na terenie gminy Miastków Kościelny, zdecydowaną większość stanowią drewniane budynki mieszkalne. Przeważa typ domu szeroko frontowego, dwutraktowego, o dośrodkowym układzie pomieszczeń, zwykle przykryte dachem dwuspadowym, rzadziej naczółkowym. Wiele obiektów posiada tradycyjne dla tego typu zabudowy zdobienia – szczyty, listwy podokapowe, nadokienniki, ganki, okiennice. Stan techniczny chałup jest niezadowalający.

Zabytkowe cmentarze

Znajdują się one w Miastkowie Kościelnym oraz w Zwoli Poduchownej

Kapliczki, figury i krzyże przydrożne

Na obszarze gminy występują liczne kapliczki, figury i krzyże przydrożne, datowane na XIX w. i I poł. XX w. Wiele z kapliczek to słupy bądź filary z wnękami, w których umieszczono figury świętych. Jedną z najcenniejszych jest kapliczka w Ryczyskach, w której znajduje się drewniana figura św. Jana Nepomucena.

Na terenie gminy Miastków Kościelny zlokalizowanych jest kilkadziesiąt obiektów zabytkowych. Spośród nich 4 objęte są ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków, zgodnie z poniższym wykazem:

Tabela 25 Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków mazowieckiego

lp.	miejsowość	obiekt/obszar		czas powstania	numer rejestru	data wpisu do rejestru
1	Miastków Kościelny	kościół parafialny, p.w. Nawiedzenia NMP i św. Leonarda		4 ćw. XV, gruntownie przebudowany w 1901-1902 r.	A-412 (d. A-80)	22.03.1962 r.
2	Miastków Kościelny	2a	zespół pałacowy: - pałac - rządcówka - spichlerz - gorzelnia - magazyn spirytusu	2 poł. XIX w.	A-330	30.12.1984 r.
		2b	park		A-105	19.05.1976 r.
3	Zwola Poduchowna	3a	kościół parafialny p.w. św. Anny	1687 r., 1787 r. XIX w.	A-415 (d. A-83)	22.03.1962 r.
		3b	dzwonnica	XVIII w.		
4	Zwola	grodzisko		wczesne średniowiecze	A-58/276	11.04.1961 r.

W Gminnej Ewidencji Zabytków umieszczony jest 50 obiektów. Największe ich liczba występuje w Miastkowie Kościelnym, a także w Zwoli Poduchownej, Oziemkówe, Woli Miastkowskiej. Wśród budynków zabytkowych największą grupę stanowi drewniana zabudowa mieszkalna, często również występują zabytkowe obiekty gospodarcze. Stan techniczny wielu z nich jest zły.

Tabela 26 Wykaz obiektów ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków

lp.	miejsowość	obiekt/obszar	czas powstania
1	Brzegi	dom nr 60, drewniany	30-XX w.
2	Brzegi	dom nr 70, drewniany	20-XX w.
3	Kolonia - Zabruzdzy	kapliczka przydrożna	1 poł. XX w.
4	Kruszkówka	dom nr 9, drewniany	30-XX w.
5	Kruszkówka	kapliczka przydrożna	50-XX w.
6	Miastków Kościelny	układ przestrzenny miejscowości	XV-XIX w.
7	Miastków Kościelny	brama z ogrodzeniem w zespole kościoła par. p.w. Nawiedzenia NMP i św. Leonarda	pocz. XX w.
8	Miastków Kościelny	plebania w zespole kościoła par. p.w. Nawiedzenia NMP i św. Leonarda	1883 r.
9	Miastków Kościelny	organistówka w zespole kościoła parafialnego p.w. Nawiedzenia NMP i św. Leonarda	2 poł. XIX w.
10	Miastków Kościelny	cmentarz parafialny	2 poł. XIX w.
11	Miastków Kościelny	ośmiorak w zespole pałacowym	1909 r.
12	Miastków Kościelny	obora w zespole pałacowym	pocz. XX w.
13	Miastków Kościelny	aleja wiodąca z pałacu do kościoła	pocz. XX w.
14	Miastków Kościelny	kapliczka przydrożna z figurą Matki Boskiej	1928 r.

15	Miastków Kościelny	dom przy ul. Górnej nr 1, drewniany	30-XX w.
16	Miastków Kościelny	dom przy ul. Szkolnej nr 16, drewniany	30-XX w.
17	Miastków Kościelny	pomnik poświęcony poległym żołnierzom polskim w II wojnie światowej	1966 r. i 1985 r.
18	Oziemkówka	układ przestrzenny miejscowości	XV-XIX w.
19	Oziemkówka	dom nr 33, drewniany	30-XX w.
20	Oziemkówka	dom nr 43, drewniany	30-XX w.
21	Oziemkówka	dom nr 44, drewniany	30-XX w.
22	Oziemkówka	dom nr 46, drewniany	poł. XX w.
23	Oziemkówka	dom nr 50, drewniany	30-XX w.
24	Oziemkówka	dom nr 54, drewniany	30-XX w.
25	Oziemkówka	dawna mleczarnia, szkoła, świetlica murowana	pocz. XX w.
26	Oziemkówka	krzyż upamiętniający egzekucję polskiego powstańca 1863 r.	współczesny
27	Przykory	dom nr 10, drewniany	30-XX w.
28	Przykory	dom nr 17, drewniany	30-XX w.
29	Ryczyska	dom nr 10, drewniany	30-XX w.
30	Ryczyska	dom nr 23, drewniany	pocz. XX w.
31	Ryczyska	dom nr 43, drewniany	30-XX w.
32	Ryczyska	dom nr 44, drewniany	30-XX w.
33	Stary Miastków	układ przestrzenny miejscowości	XV-XIX w.
34	Stary Miastków	dom nr 3, drewniany	30-XX w.

35	Stary Miastków	dom nr 66, drewniany	30-XX w.
36	Stary Miastków	pomnik – miejsce pamięci poświęcone posterunkowym poległym w 1940 i 1943 r.	współczesny
37	Wola Miastkowska	dom nr 53, drewniany	30-XX w.
38	Wola Miastkowska	dom nr 58, drewniany	pocz. XX w.
39	Wola Miastkowska	dom nr 67, drewniany	30-XX w.
40	Wola Miastkowska	kuźnia naprzeciwko domu nr 20	poł. XX w.
41	Zasiadały	dom nr 32, drewniany	30-XX w.
42	Zgórze	dom nr 41, drewniany	30-XX w.
43	Zwola	układ przestrzenny miejscowości	XV-XIX w.
44	Zwola	dom nr 3, drewniany	20-XX w.
45	Zwola	dom nr 48, drewniany	20-XX w.
46	Zwola	dom nr 49, drewniany	pocz. XX w.
47	Zwola	dom nr 56, drewniany	30-XX w.
48	Zwola	dom nr 67, drewniany	pocz. XX w.
49	Zwola	dom nr 108, drewniany	30-XX w.
50	Zwola Poduchowna	cmentarz parafialny	XIX w.

Stan zachowania obiektów zabytkowych nie jest zadowalający. Najlepiej zachowane i utrzymane są kościoły, od niedawna również zespół pałacowo – parkowy. Niestety, cenne zespoły mieszkaniowej zabudowy drewnianej pozostają w złej kondycji.

3.3.6. Infrastruktura komunikacyjna

Gmina Miastków Kościelny znajduje się na wschodnim skraju województwa mazowieckiego. Położona jest w bezpośrednim sąsiedztwie miasta powiatowego. Dzieli ją od Garwolina 20 km. Przez

gminę nie przebiegają żadne istotne szlaki komunikacyjne o charakterze krajowym i wojewódzkim. Układ drogowy tworzy system dróg powiatowych – o łącznej długości 47 km (odcinki znajdujące się na terenie gminy) oraz dróg gminnych o łącznej długości 103,96 km. Połączenia ze miastem powiatowym, oraz reszta kraju zapewniają drogi w sąsiednich gminach. Od zachodu przebiega droga krajowa nr 17 relacji Warszawa– Lublin – Hrebenne, której część na odcinku obwodnicy Garwolina stanowi drogę ekspresową. W przyszłości cały odcinek pomiędzy Warszawą a Lublinem ma zostać przebudowany i uzyskać status drogi ekspresowej. Odległość Miastkowa Kościelnego do wymienionych stolic województw wynosi odpowiednio 80 i 105 km. Na północ od gminy przebiega droga krajowa nr 76 o charakterze regionalnym relacji Wilga – Garwolin – Wilchta – Stoczek Łukowski – Łuków. Ponadto w niedalekim sąsiedztwie bieżą drogi wojewódzkie: nr 805 łącząca powiat otwocki z garwolińskim (relacja Dziecinów – Osieck – Wilchta) oraz nr 807 łącząca powiat łukowski z garwolińskim (relacja Łuków – Żelechów – Maciejowice).

Tabela 27 Drogi powiatowe w gminie Miastków Kościelny

Lp.	Nr	Przebieg	Długość
1	Nr 36539 -	Garwolin - Miastków Kościelny	- dł. 7,99 km
2	Nr 36541 -	Wilchta - Oziemkówka	- dł. 0,690 km
3	Nr 36542 -	Miastków Kościelny - Wola Miastkowska - Borowie	- dł. 6,263 km
4	Nr 36543 -	Miastków Kościelny - Jagodne - Prawda Stara	- dł. 6,030 km
5	Nr 36544 -	Zwoła Poduchowna - Ciechomin	- dł. 0,860 km
6	Nr 36545 -	Miastków Kościelny - Żelechów	- dł. 5,341 km
7	Nr 36547 -	Miastków Kościelny - Ryczyska - Gózddek	- dł. 4,317 km
8	Nr 36548 -	Brzegi - Kalinów - Garwolin	- dł. 3,660 km

9	Nr 36549 -	Miastków Kościelny - Brzegi - Garwolin	- dł. 4,163 km
10	Nr 36550 -	Miastków Kościelny - Przykory	- dł. 6,090 km

Wszystkie drogi powiatowe posiadają nawierzchnie utwardzone. Obecnie część dróg znajduje się w złym stanie technicznym. Administracyjnie drogami powiatowymi na terenie gminy Miastków Kościelny zarządza Zarząd Dróg Powiatowych w Garwolinie.

Układ funkcjonalny komunikacji wewnętrznej gminy składa się z sieci dróg gminnych. Część z nich posiada nawierzchnię asfaltową, betonową, brukową, umocnioną żuzłem, tłuczniem, a w części nawierzchnię gruntową. Stan techniczny wielu dróg gminnych jest zły.

Tabela 28 Ewidencja dróg gminnych - gmina Miastków Kościelny

Lp.	Nr drogi gminnej	Nazwa drogi gminnej - przebieg drogi	Długość drogi w m
1	130801W	(Chęciny) gr. Gminy Górzno - Zgórze	623
2	130802W	(Chęciny) gr. Gminy Górzno - Zgórze, Huta Miastkowska, Rudnik	1177
3	130803W	(Łąki) gr. Gminy Górzno - Zasiadały	1121
4	130804W	Suchowola - gr. Gminy Wola Miastkowska	1545
5	130805W	Stary Miastków - Kujawy - droga powiatowa 1340W	5109
6	130806W	(Brzuskowola - Filipówka) gr. Gminy Borowie – Oziemkówka	2150
7	130807W	Stary Miastków - droga powiatowa nr 1340W (Przykory)	3111
8	130808W	(Borowie) gr. Gminy Borowie - Oziemkówka	1667
9	130809W	Miastków Kościelny / ul. Górna - Brzegi	1686
10	130810W	Ryczyska-Glinki-dr. Gminna 130809W	1937
11	130811W	Zasiadały (droga powiatowa nr 1338W) - gr. Gminy Żelechów	3272
12	130812W	Kujawy - droga powiatowa nr 1338W (Zabruzdy Kolonia)	1873
13	130813W	Wola Miastkowska - Kruszówka	2665
14	130814W	Zabruzdy Kolonia droga powiatowa nr 1334W	4109
15	130815W	Ryczyska – Zwola	2115

16	130816W	Zwola - gr. Gminy Stoczek Łukowski (Jagodne)	4588
17	130817W	Zwola Poduchowna – Zwola	1995
18	130818W	Droga gminna nr 130811W (Zasiadały) - gr. Gminy Żelechów (Kalinów)	459
19	130819W	Stary Miastków –(Poręby) - do drogi gminnej 130806W	1800
20	130820W	Stary Miastków (powiatowa nr 1330W -do pól)	1680
21	130821W	Kujawy (Kapliczka - Las)	720
22	130822W	Kujawy (Trojanki) - granica gminy	1080
23	130823W	Zwola (Dąbrowa Las)	840
24	130824W	Zwola Poduchowna – (Olszynowy Dwór)	200
25	130825W	Kruszówka	120
26	130826W	Zabruzdy - część I	1320
27	130827W	Zabruzdy - część II	1080
28	130828W	Zwola (Dąbrowa wieś)	830
29	130829W	Zwola (Suchowola pętla - Kruszówka)	2280
30	130830W	Zabruzdy Kolonia - Kujawy (Choiny	960
31	130831W	Zabruzdy Kolonia -Kujawy (Choiny)	900
32	130832W	Droga powiatowa nr 1333W do powiatowej Kujawy)	2220
33	130833W	Ryczyska (Stacja uzdatniania wody)	2040
34	130834W	Ryczyska (do rzeki Wilga)	1200
35	130835W	Zwola Poduchowna (most Zwola-Zwola Poduchowna)	1850
36	130836W	Zwola Poduchowna (od Kościoła-do drogi gminnej 130835W)	1800
37	130837W	Zwola Poduchowna (do rzeki Wilga) (od drogi 130837W)	1580
38	130838W	Ryczyska – od powiatowej 1337W	200
39	130839W	Ryczyska (powiatowa 1337W – powiatowa – 1337W)	840
40	130840W	Ryczyska (powiatowa 1337W –w stronę Zwoli Poduchownej)	1100
41	130841W	Ryczyska (od powiatowej 1337W)	900
42	130842W	Ryczyska (ujęcie wody-studnie)	1200
43	130843W	Ryczyska – Zasiadały	840
44	130844W	Glinki - Brzegi - droga powiatowa 1338W	2040
45	130845W	Zasiadały (od powiatowej 1338W)	200

46	130846W	Brzegi (droga gminna 130848W)-(powiatowa 1338W - do Zasiadał) 130847W	1770
47	130847W	Brzegi (od powiatowej 1338W Zasiadały do powiatowej 1339W- łąki)	1200
48	130848W	Brzegi (gminna – powiatowa 1339W- łąki)	400
49	130849W	Brzegi (do gruntów)	600
50	130850W	Brzegi (od powiatowej 1339W–do Glinek)	900
51	130851W	Brzegi (Stara Wieś)	390
52	130852W	Brzegi (powiatowa 1339W - Pieńki)	420
53	130853W	Brzegi (Pieńki-wieś)	2280
54	130854W	Brzegi - Zgórze (Pieńki-Rudnik-przy Niwie)	1020
55	130855W	Brzegi - Zgórze (Pieńki – Huta, powiatowa 1340W)	1100
56	130856W	Zgórze (powiatowa 1340W - Rudnik - do rzeki)	1380
57	130857W	Zgórze (droga powiatowa nr 1340W - Zgórze – Podlasie - szkoła)	2280
58	130858W	Zwola Poduchowna (wzdłuż rzeki Wilga)	400
59	130859W	Ryczyska (boczna- Grecja)	480
60	130860W	Zwola Helenówka (do gruntów)	950
61	130861W	Zgórze (powiatowa 1340W –Kaplica)	480
62	130862W	Przykory (powiatowa 1330W - Kościelna - do Zgórza- Kierz)	1680
63	130863W	Przykory (powiatowa 1330W - Przykory Podlasie)	1030
64	130864W	Stary Miastków (powiatowa 1333W - Kujawy– do pól)	1260
65	130865W	Stary Miastków (powiatowa 1330W – Kolonia)	2160
66	130866W	Zwola Poduchowna (powiatowa 1330W - przy cmentarzu)	360
67	130867W	Kruszówka (do Woli Miastkowskiej)	1250
68	130868W	Kruszówka (powiatowa 1334W Jagodne- powiatowa 1334W- Zabrudzy)	850
69	130869W	Zabrudzy (kapliczka wieś - Zabrudzy Kolonia)	520
70	130870W	Miastków Kościelny - ul. Parkowa	174
71	130871W	Miastków Kościelny - ul. Juliusza Słowackiego	289
72	130872W	Miastków Kościelny - ul. Henryka Sienkiewicza	97
73	130873W	Miastków Kościelny - ul. Adama Mickiewicza	273

74	130874W	Miastków Kościelny - ul. Marii Konopnickiej	483
75	130875W	Miastków Kościelny - ul. Gąsowska	2232
76	130876W	Miastków Kościelny - ul. Słoneczna	610
77	130877W	Zwola - Świder (Suchowola pętla-Świder)	960
78	130878W	Zgórze (powiatowa 1340W - Rudnik – do lasu)	660
RAZEM			103960

Źródło: Dane Urzędu Gminy

Komunikacja publiczna opiera się na transporcie autobusowym. Przez teren gminy nie przebiega żadna linia kolejowa. Połączenia autobusowe z Miastka Kościelnego zapewniają lokalne połączenia wewnątrz gminy z innymi miejscowościami, z sąsiednimi gminami tj. Garwolinem (18 połączeń w dni powszednie) oraz Żelechowem (8 połączeń w dni powszednie), jak również z Warszawą (3 połączenia, w tym 1 tylko w dni powszednie)⁹. Uczestnicy warsztatów wskazali, że stan komunikacji jest niewystarczający.

3.3.7. Identyfikacja problemów w sferze przestrzenna i infrastrukturalna

- Słabo rozwinięta sieć kanalizacji
- Na terenie gminy brak żłobków i klubików dziecięcych
- Zły stan techniczny wielu dróg gminnych i powiatowych
- Zły stan techniczny zabytków, szczególnie domów drewnianych
- Słaba komunikacja w gminie Miastków Kościelny
- Słabo rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna
- Brak domu kultury

Dodatkowo w badaniu ankietowym respondenci za najważniejsze problemy ekonomiczne w gminie Miastków Kościelny uznali:

- Zły stan infrastruktury drogowej – 44% wskazań

⁹ <https://www.e-podroznik.pl> stan na dzień 13.12.2016 r.

3.4. Strefa gospodarcza

3.4.1. Rolnictwo

Gmina Miastków Kościelny jest gminą typowo rolniczą. Prawie 70% mieszkańców gminy aktywnych zawodowo zajmuje się rolnictwem, a zaledwie 10% mieszkańców pracuje wyłącznie poza gospodarstwem rolnym¹⁰.

Na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2010 r. liczba gospodarstw rolnych wynosi 823. Dominują gospodarstwa o powierzchni 1-5 ha (39%) oraz 5-10 ha (36%).

Tabela 29 Liczba gospodarstw rolnych ze względu na powierzchnię w gminie Miastków Kościelny (2010 r.)

	do 1 ha	1 - 5 ha	5 - 10 ha	10 -15 ha	15 ha i więcej
Liczba gospodarstw rolnych	75	321	296	66	65
Procentowy udział	9%	39%	36%	8%	8%

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl> data pobrania 2016.12.11

Na terenie gminy 79% powierzchni jest wykorzystywane w produkcji rolniczej. Dominują grunty orne (68%). W strukturze zasiewów dominują zboża oraz ziemniaki. Ale również uprawy przemysłowe, buraki cukrowe oraz warzywa gruntowe. W 2010 r. liczba gospodarstw rolnych utrzymujących zwierzęta gospodarskie wyniosła 627, zaś pogłowie zwierząt w sztukach dużych wynosiło 4 040.

Tabela 30 Użytkowanie gruntów na terenie gminy Miastków Kościelny (2005 r.)

powierzchnia ogólna gruntów	8 524 ha	100%
powierzchnie użytków rolnych ogółem:	6 775 ha	79%
grunty orne	5 841 ha	68%
sady	108 ha	1%
łąki	557 ha	7%
pastwiska	269 ha	3%
las	1 363 ha	16%
pozostałe grunty i nieużytki	386 ha	5%

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Miastków Kościelny

¹⁰ Studium Zagospodarowania Przestrzennego gminy Miastków Kościelny, str. 118

3.4.2. Struktura gospodarcza gminy

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (wg stanu na dzień 13.12.2016) w gminie Miastków Kościelny zarejestrowanych jest 166 podmiotów gospodarczych. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. w 2015 r. wynosiła 484,3. W porównaniu ze średnią dla kraju oraz województwa mazowieckiego są to wartości bardzo niskie. Odpowiednio 2 oraz 3,5 mniejsze. Gmina również niekorzystnie wypada na tle całego powiatu, w którym w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców jest o połowę razy więcej podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON. Należy jednak zauważyć, że w okresie 2011-2015 w gminie następuje stopniowy wzrost ich liczby. W ciągu 5 lat w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców jest więcej podmiotów gospodarczych o 42,2.

Tabela 31 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	1014,7	1004,2	1031,7	1057,3	1070,6	1088,6
województwo mazowieckie	1293,0	1277,2	1318,8	1363,6	1391,3	1432,1
powiat garwoliński	645,4	639,9	655,4	676,7	674,7	679,9
gmina Miastków Kościelny	447,3	442,1	466,4	482,2	482,3	484,3

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

Liczba nowo zarejestrowanych w REGON podmiotów na 10 tys. mieszkańców również znacznie odbiega od średniej dla kraju, województwa oraz powiatu. Odpowiednio 3, 4 oraz 2 krotnie. Natomiast liczba podmiotów wyrejestrowanych jest mniejsza od średniej dla kraju, województwa. Jednocześnie w 2015 r. liczba nowo utworzonych podmiotów zrównała się z liczbą zlikwidowanych. Dane te wskazują, że aktywność gospodarcza w gminie nie jest wysoka.

Tabela 32 Jednostki nowo wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	104,4	89,8	93,0	94,9	92,9	93,6
województwo mazowieckie	126,3	108,8	114,8	123,3	120,4	128,1
powiat garwoliński	76,8	62,3	63,7	65,6	61,0	63,1
gmina Miastków Kościelny	47,3	45,5	45,8	46,4	32,2	28,5

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

Tabela 33 Jednostki wykreślone w rejestrze REGON na 10 tys. ludności

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	61,7	99,6	65,5	70,1	79,2	76,0
województwo mazowieckie	63,8	121,4	71,7	77,2	90,4	84,7
powiat garwoliński	43,6	62,2	44,7	43,7	54,8	53,9
gmina Miastków Kościelny	29,6	49,5	17,9	26,2	24,1	28,5

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

Liczba podmiotów prowadzonych przez osoby fizyczne na przestrzeni 2012-2015 utrzymuje się na podobnym poziomie. Wyłączając osoby fizyczne prowadzące wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne, które nie są ujęte w rejestrze podmiotów gospodarki narodowej, głównym obszarem działalności gospodarczej w gminie jest handel tj. sekcja G klasyfikacji PKD (handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle) oraz F (budownictwo). Wśród osób fizycznych stanowiły one odpowiednio 28% i 26% wszystkich podmiotów. W latach 2012-2015 ich liczba pozostawała na podobnym poziomie. W tym okresie nieznaczny spadek można zaobserwować w sekcji A (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), natomiast wzrost w sekcji C (przetwórstwo przemysłowe).

Tabela 34 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007

Branża	2012	2013	2014	2015
ogółem	171	180	177	177
Sekcja A	8	9	7	6
Sekcja B	0	0	0	0
Sekcja C	11	13	13	14
Sekcja D	0	0	0	0
Sekcja E	1	1	1	1
Sekcja F	41	46	45	46
Sekcja G	51	46	50	50
Sekcja H	21	24	22	20
Sekcja I	2	3	2	2
Sekcja J	1	1	1	2
Sekcja K	10	11	11	11
Sekcja L	0	0	0	0

Sekcja M	6	8	8	7
Sekcja N	5	6	5	5
Sekcja O	0	0	0	0
Sekcja P	0	0	1	1
Sekcja Q	2	1	1	2
Sekcja R	4	4	4	3
Sekcje S, T, U	8	7	6	7

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

Dominującą branżą wśród osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej w gminie jest sekcja O (Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne), S i T (Pozostała działalność usługowa i Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby) oraz P (Edukacja).

Tabela 35 Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej wg sekcji PKD 2007

Branża	2012	2013	2014	2015
ogółem	61	60	61	61
Sekcja A	1	1	1	1
Sekcja B	0	0	0	0
Sekcja C	5	5	5	5
Sekcja D	0	0	0	0
Sekcja E	0	0	0	0
Sekcja F	4	4	4	4
Sekcja G	9	9	9	9
Sekcja H	1	1	1	1
Sekcja I	0	0	0	0
Sekcja J	0	0	0	0
Sekcja K	0	0	0	1
Sekcja L	1	1	1	1
Sekcja M	1	1	1	1
Sekcja N	0	0	0	0
Sekcja O	13	13	13	13
Sekcja P	8	6	6	6

Sekcja Q	2	2	2	2
Sekcja R	7	7	7	7
Sekcje S i T	9	10	11	10
Sekcja U	0	0	0	0

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

W gminie brakuje dużych zakładów pracy. Największe przedsiębiorstwo w gminie Miastków Kościelny POL AGROS produkuje ogrodzenia metalowe i drewniane. Kolejne świadczy usługi transportowe. Pozostali najwięksi pracodawcy to instytucje publiczne tj. urząd gminy oraz szkoły.

Tabela 36 Najwięksi przedsiębiorcy w gminie Miastków Kościelny

Lp.	Nazwa	Miejscowość
1	POL-AGROS	Oziemkówka
2	Usługi Transportowe Janusz Wołoszka	Miastków Kościelny
3	Urząd Gminy	Miastków Kościelny
4	Placówki Oświatowe	Miastków Kościelny, Zgórz, Zwola, Brzegi

Źródło: Urząd Gminy

3.4.3. Identyfikacja problemów w sferze gospodarczej

- Niska liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, w stosunku do powiatu, województwa i kraju. Jednocześnie w latach 2010-2015 ich liczba sukcesywnie wzrasta.
- Bardzo niska liczba nowo tworzonych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, przy jednoczesnym spadku w latach 2010-2015. W 2015 r. liczba nowo utworzonych podmiotów zrównała się z liczbą zlikwidowanych.
- Brak dużych zakładów pracy
- Miastków Kościelny jest typową gminą rolniczą. Duża część mieszkańców utrzymuje się z rolnictwa. Jednak prawie połowa gospodarstw rolnych nie przekracza 5 ha

3.5. Wnioski z konsultacji społecznych prowadzonych podczas przygotowania dokumentu

Proces konsultacji społecznych w ramach partycypacji społecznej miał charakter dwutorowy - jakościowy oraz ilościowy. W trakcie przygotowywania przedmiotowego dokumentu zostały

zorganizowane warsztaty ze społecznością lokalną. Uczestniczyli w nich przedstawiciele samorządu organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz mieszkańców gminy Miastków Kościelny. Przeprowadzono także anonimowe badanie ankietowe (CAWI) wśród mieszkańców różnych miejscowości gminy. Ankietę wypełniło 66 osoby.

3.5.1. Warsztaty z mieszkańcami gminy

Przeprowadzone warsztaty z najważniejszymi interesariuszami miały na celu pogłębienie wiedzy płynącej z diagnozy obszarów problemowych w gminie wraz z określeniem jej mocnych stron oraz potencjałów. Wnioski zostały uwzględnione w rozdziale 2.6 Druga część spotkań dotyczyła określeniu wizji programu oraz wskazanie potencjalnych działań i projektów rewitalizacyjnych. Dotyczyły one wsi Zwola Poduchowna oraz całej gminy Miastków Kościelny. Zostały one podzielone na poszczególne sfery.

Sfera Społeczna

Zwola Poduchowna

- powstanie wspólnej przestrzeni dla mieszkańców Zwoli Poduchownej
- powstanie miejsca spotkań dla grupy AA
- Organizacja festynów okolicznościowych np. odpustów w Zwoli Poduchownej
- organizacja spotkań tematycznych, szkoleń, imprez okolicznościowych, np. sylwestra, potańcówek
- wybudowanie placu zabaw przy boisku w Zwoli Poduchownej
- zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego
- zajęcia fitness

gmina Miastków Kościelny

- organizacja zajęć oraz zawodów sportowych
- stworzenie miejsc spotkań dla organizacji pozarządowych i innych grup społecznych, np. ministrantów
- stworzenie przyjemnych i ciekawych miejsc wypoczynku dla turystów
- integracja mieszkańców
- zapewnienie czasu wolnego dla młodzieży

Sfera infrastrukturalno-przestrzenna

Zwola Poduchowna

- modernizacja boiska sportowego w Zwoli Poduchownej
- modernizacja świetlicy w Zwoli Poduchownej
- modernizacja parkingu przed kościołem w Zwoli Poduchownej
- zagospodarowanie terenu wokół kościoła w Zwoli Poduchownej - alejki, ścieżka historyczna, nasadzenia drzew
- wybudowanie placu zabaw przy boisku w Zwoli Poduchownej
- modernizacja dróg gruntowych

gmina Miastków Kościelny

- budowa chodników (ciągów pieszych) na terenie całej gminy
- modernizacja boiska sportowego w Ryczyskach
- modernizacja świetlicy w Oziemkówce
- modernizacja dróg gruntowych
- budowa siłowni zewnętrznych
- zagospodarowanie terenów wzdłuż rzeki Wilga
- budowa ścieżek rowerowych
- stworzenie tablic dydaktycznych dot. gminy Miastków Kościelny
- budowa ścieżek rowerowych
- zagospodarowanie nieużytków - zalesienie

Gospodarceji

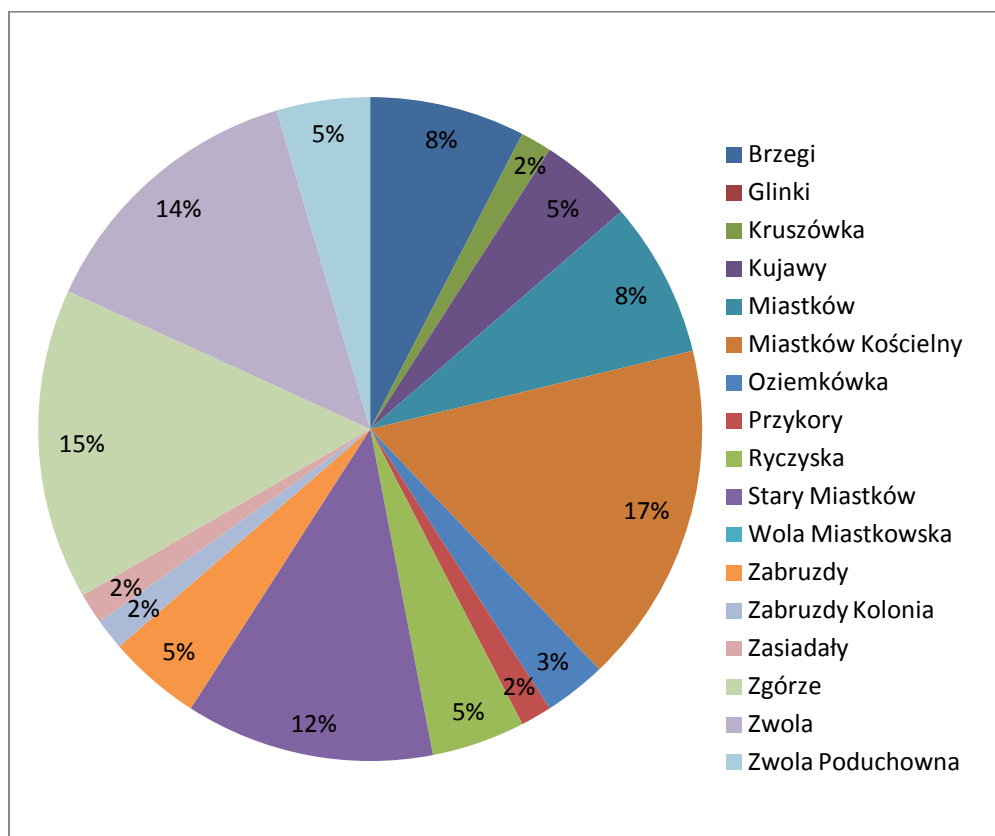
gmina Miastków Kościelny

- uatrakcyjnienie oferty turystycznej gminy
- rozwój agroturystyki
- promocja walorów historycznych gminy
- promocja produktów regionalnych

3.5.2. Wnioski z badania ilościowego CAPI

W ramach diagnozy zostało przeprowadzone badanie ankietowe (CAPI) wśród 66 mieszkańców gminy Miastków Kościelny. Wzięli w niej udział mieszkańcy z niemal wszystkich sołectw gminy Miastków Kościelny. Nie wypełnili ankiety jedynie mieszkańcy Glinki i Wola Miastkowska.

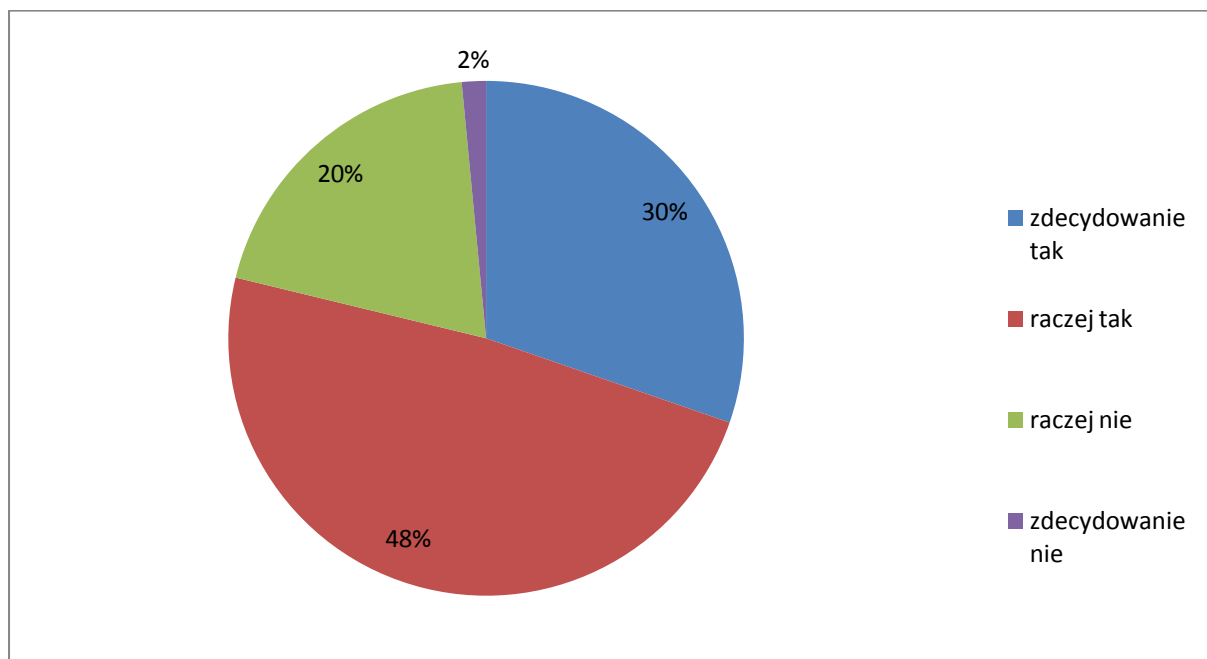
Wykres 5 Udział procentowy miejscowości, z których pochodzili respondenci

Badanie CAPI na próbie 66 osób.

Respondenci uznali, że gmina Miastków Kościelny wymaga programu ożywianie gospodarczego, społecznego, przestrzenno-środowiskowego. Wskazało tak 78,8% respondentów, z czego zdecydowanie tak podało 30,5%. Należy jednak zauważyć, że niemal, co piąty mieszkaniec nie widzi potrzeby przygotowywania Programu Rewitalizacji dla gminy.

Wykres 6 Czy Pana/Pani zdaniem gmina Miastków Kościelny wymaga ożywienia gospodarczego, społecznego, przestrzenno-środowiskowego?

Badanie CAPI na próbie 66 osób.

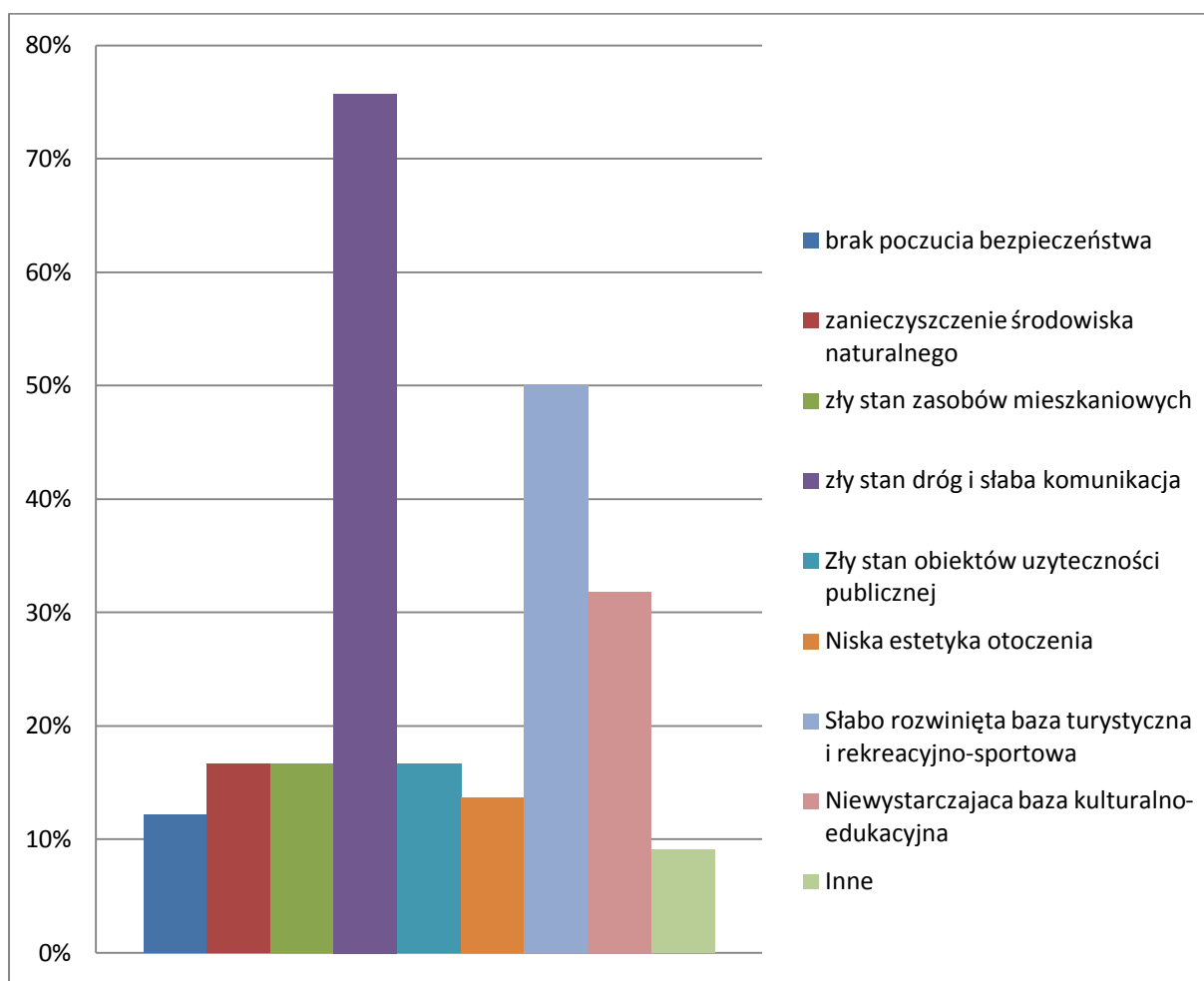
Respondenci za najważniejsze problemy związane, z jakością życia w gminie Miastków Kościelny uznali:

- zły stan dróg i słaba komunikacja – 76% wskazań
- Słabo rozwinięta baza turystyczna i rekreacyjno-sportowa – 50% wskazań
- Niewystarczająca baza kulturalno-edukacyjna – 32% wskazań

Dodatkowo, jako inne wskazywano:

- brak zakładów pracy
- brak światłowodu z Internetem
- brak ciągów pieszych, chodników
- brak sieci gazowej
- zły stan dróg dojazdowych do pola
- komunikacja publiczna odchodzi tylko z Miastkowa Kościelnego. Ludzie z innych wsi nie mają możliwości korzystania z busów. Brak komunikacji na trasie Zwola przez wieś Suchowola odcina mieszkańców i nie pozwala dzieciom dojechać na zajęcia pozalekcyjne. W Suchowoli dotyczy to około 15 dzieci.

Wykres 7 Najważniejsze problemy związane, z jakością życia w gminie Miastków Kościelny

Badanie CAPI na próbie 66 osób.

Mieszkańcy za najważniejsze problemy społeczne gminy Miastków Kościelny uznali:

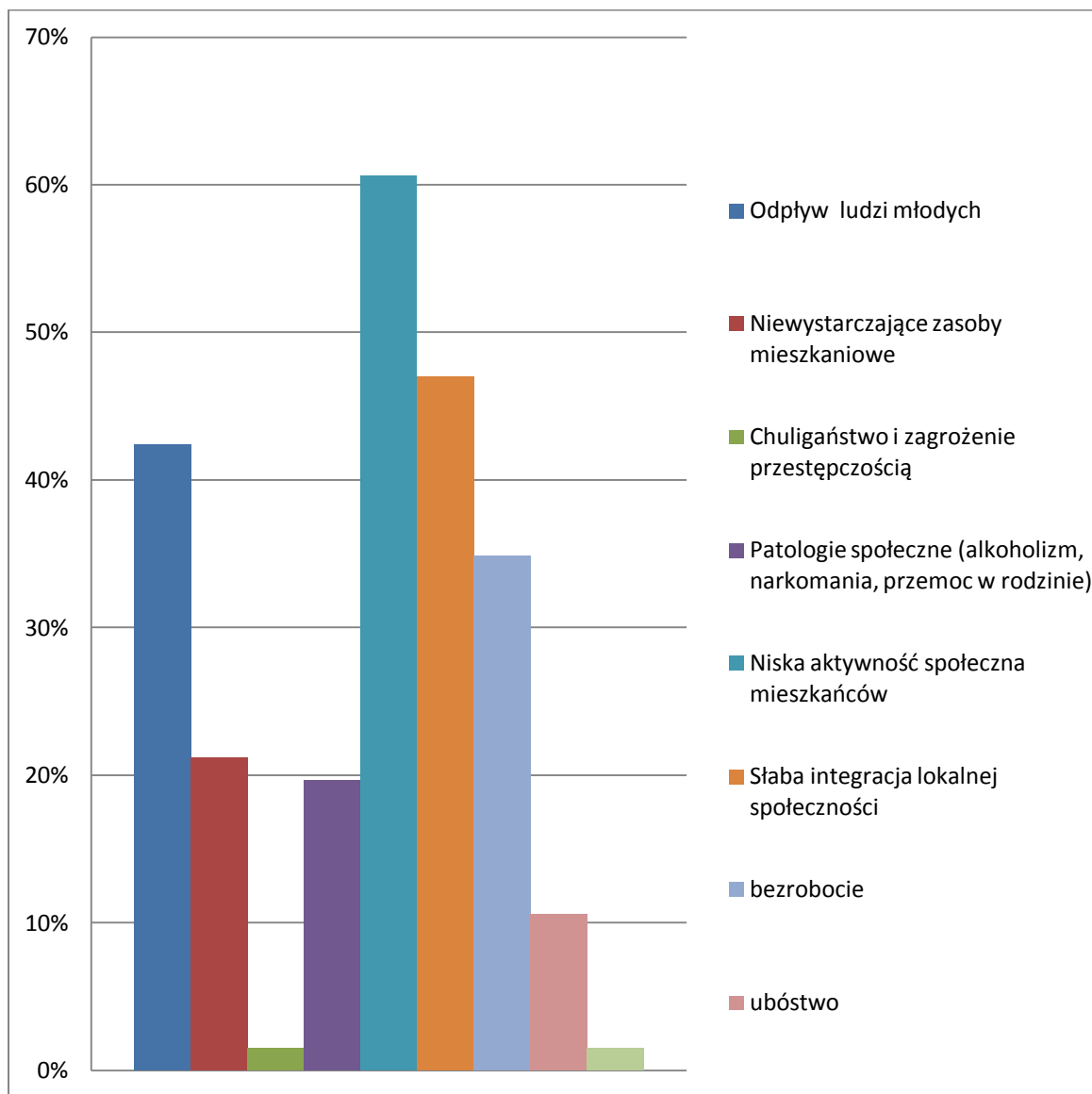
- Niska aktywność społeczna mieszkańców – 61% wskazań
- Słaba integracja lokalnej społeczności – 47% wskazań
- Odptyw ludzi młodych – 42% wskazań
- bezrobocie – 35% wskazań

Dodatkowo, jako inne wskazywano:

- brak imprez masowych

- brak miejsc przyjaznym dzieciom, ich rozwojowi
- brak miejsc do integracji społecznej
- brak placów zabaw

Wykres 8 Najważniejsze problemy społeczne gminy Miastków Kościelny

Badanie CAPI na próbie 66 osób.

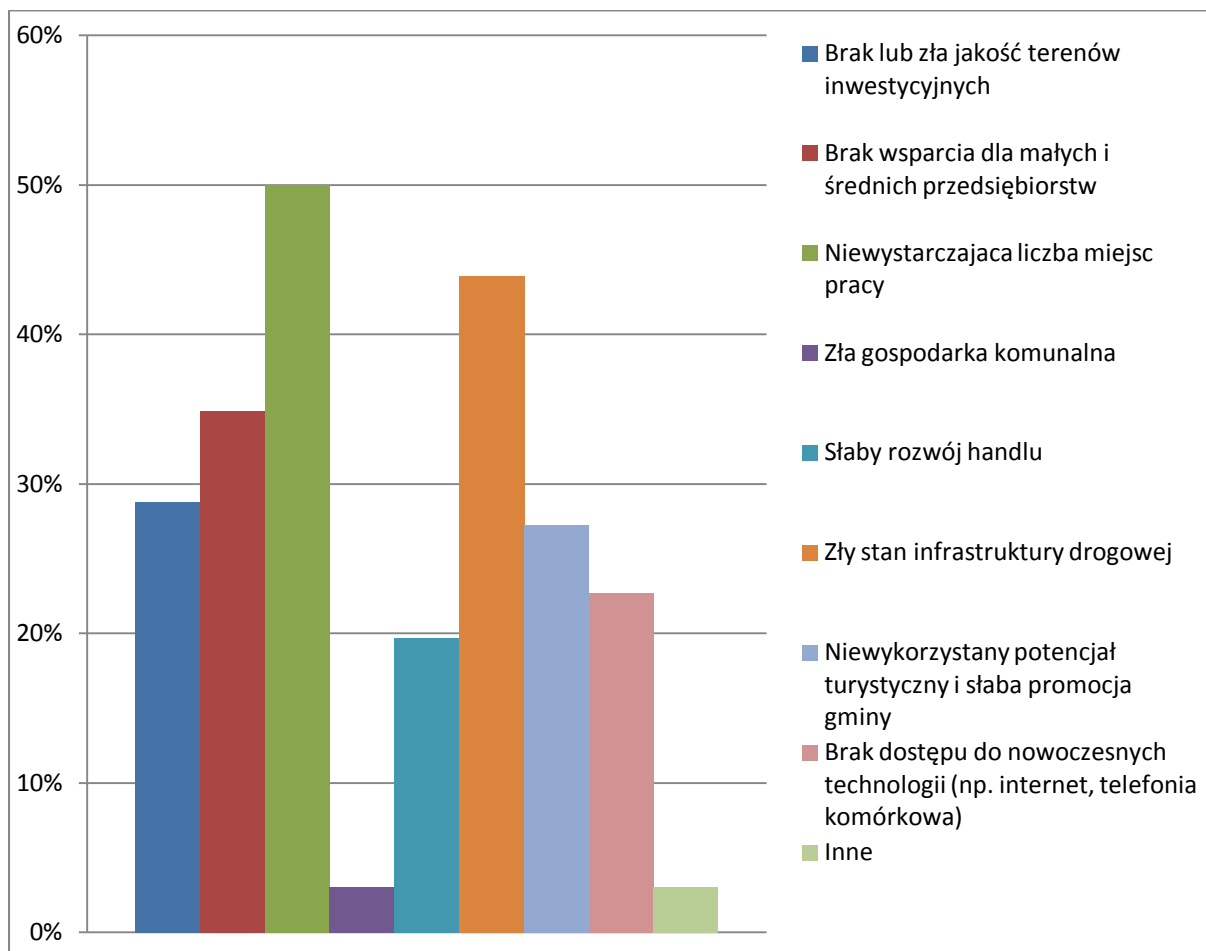
Respondenci za najważniejsze problemy ekonomiczne w gminie Miastków Kościelny uznali:

- Niewystarczająca liczba miejsc pracy – 50% wskazań
- Zły stan infrastruktury drogowej – 44% wskazań
- Brak wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw – 35% wskazań
- Niewykorzystany potencjał turystyczny i słaba promocja gminy – 27% wskazań

Dodatkowo, jako inne wskazano:

- Brak światłowodu

Wykres 9 Najpoważniejsze problemy ekonomiczne w gminie Miastków Kościelny

Badanie CAPI na próbie 66 osób.

Wśród respondentów niemal połowa (30) uznała, że wieś Zwola Poduchowna można uznać za obszar zdegradowany i wymaga ona rewitalizacji. 36 mieszkańców było przeciwnego zdania. Gdy poproszono o wskazanie innego obszaru, który można uznać za zdegradowany i powinien zostać poddany rewitalizacji, to większość respondentów nie wpisała żadnego lub wskazała, że:

- uważam, że obszary w naszej gminie są zadbane
- żaden z obszarów gminy
- żadnego
- uważam, że żaden obszar w naszej gminie nie jest zdegradowany
- brak zdania

W 6 przypadkach wskazano inne miejscowości. Były to:

- Ryczyska (2 wskazania)
- Zasiadały - stare budynki oraz odpływ młodych ludzi (2 wskazania)
- Miastków Kościelny - okolice oczyszczalni
- Zwola

Ankiety wypełniło 68% kobiet i 32% mężczyzn. Większość stanowiły osoby w przedziale wiekowym 26-65. Było to 94% osób. 5% stanowiły osoby do 17 r. ż., a 1% w przedziale 18-25. 72% respondentów jest aktywna zawodowo.

3.6. Podsumowanie diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych

W wyniku przeprowadzonej pogłębionej diagnozy obecnej sytuacji w gminie Miastków Kościelny zostały zidentyfikowane najważniejsze problemy podzielone na poszczególne obszary. Poddane zostały one konsultacjom społecznym podczas zorganizowanych warsztatów z mieszkańcami gminy Miastków Kościelny. Pozwoliły one na pogłębienie informacji zebranych podczas diagnozy.

Tabela 37 Mocne i słabe strony gminy Miastków Kościelny - sfera społeczna

Sfera Społeczna	
Mocne strony	Słabe strony
Silne więzi społeczne, sąsiedzkie	Depopulacja gminy
Duże wielopokoleniowe rodziny	Wysokie bezrobocie, które dotyczy w większym stopniu mężczyzn
Korzystny wskaźnik obciążenia demograficznego - relatywnie młoda społeczność	Brak oferty spędzania wolnego czasu
Wysoki poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców - niska przestępczość	Brak przestrzeni wspólnej w sołectwach
Duża liczba aktywnych organizacji pozarządowych	Brak miejsc sportowo - rekreacyjnych w wielu sołectwach
W wielu sołectwach działają Ochotnicze Straże Pożarne	Największe problemy społeczne wynikają z ubóstwa, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, bezrobocia, alkoholizmu

Mała liczba osób samotnych	Odływ ludzi wykształconych
Brak uzależnień wśród młodzieży	
Dobry poziom szkolnictwa	
Zwiększająca się liczba osób budujących domy letniskowe w gminie - głównie z Warszawy	

Tabela 38 Mocne i słabe strony gminy Miastków Kościelny - sfera gospodarcza

Gospodarka	
Bliskość Warszawy i Garwolina pozwala znaleźć zatrudnienie mieszkańcom	Brak wielu dużych zakładów pracy
Niski poziom bezrobocia	Prawie połowa gospodarstw rolnych nie przekracza 5 ha
Atrakcyjne ceny nieruchomości oraz ziemi, np. dla mieszkańców Warszawy	Duża część mieszkańców utrzymuje się z rolnictwa
	Bardzo mała liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców
	Głównie sezonowe oferty pracy
	Mała oferta turystyczna m.in. niewielka liczba miejsc noclegowych
	Ukryte bezrobocie
	Mała liczba otwieranych działalności gospodarczych

Tabela 39 Mocne i słabe strony gminy Miastków Kościelny - sfera przyrodnicza

Przyrodnicza	
Czysta rzeka Wilga, w której m.in. żyją bobry	Niski ilość opadów rocznych, co niekorzystnie wpływa na rolnictwo
Czyste środowisko	Brak na terenie gminy obszarów chronionych

Mało intensywne rolnictwo	Niska lesistość
Malownicza okolica	Tereny zalewane przez występującą z brzegów rzekę Wilgę

Tabela 40 Mocne i słabe strony gminy Miastków Kościelny - sfera techniczno-infrastrukturalna

Techniczno-Infrastrukturalny	
Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa	Drogi gminne w złym stanie technicznym
Przychodnia lekarska	Słabo rozwinięta sieć kanalizacji
Relatywnie dużo zabytków m.in. jeden z najstarszych na Mazowszu drewniany kościół, drewniana zabudowa	Słabo rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna
Bliskość drogi krajowej nr 17	Zły stan techniczny zabytków, szczególnie domów drewnianych
Tanie działki inwestycyjne	Brak dostępu do szerokopasmowego internetu
Boiska we wsiach Miastków Kościelny, Zgórze, Przykory, Zwola, Stary Miastków	Brak żłobków i klubów malucha
	Brak domu kultury
	Brak chodników i oświetlenia
	Słaba komunikacja w gminie Miastków Kościelny

4. Założenia Programu Rewitalizacji dla Gminy Miastków Kościelny

W ramach przygotowania Programu Rewitalizacji dla gminy Miastków Kościelny dokonano dogłębnej diagnozy obszarów problemowych. Opierała się ona na wizji lokalnej, analizie danych zastanych tzn. danych statystycznych, dokumentów strategicznych. Równocześnie podczas prac na dokumencie kluczowym elementem była partycypacja społeczna. Rozumiana jako aktywny udział mieszkańców gminy w istotnych dla niej, jej mieszkańców lub określonych grup społecznych sprawach. Przejawia się on poprzez włączanie się w proces powstawania dokumentów planistycznych, podejmowania kluczowych decyzji i rozwiązywania problemów lokalnych. Partycypacja społeczna to proces, w którym dwie lub więcej stron współdziałają w przygotowaniu planów, realizacji określonych polityk

publicznych oraz podejmowaniu decyzji¹¹. Współuczestnictwo mieszkańców zostało wpisane w proces rewitalizacji zdegradowanych obszarów gminy Miastków Kościelny na różnych jego etapach tzn. identyfikacji obszarów problemowych, planowania działań, realizacji oraz monitorowania i ewaluacji. Włączanie szerokiego grona interesariuszy w przygotowanie powyższego dokumentu gwarantuje wysoką skuteczność oraz trwałość zaplanowanych projektów odnoszących się bezpośrednio do potrzeb gminy oraz jej mieszkańców.

4.1. Analiza wskaźnikowa

Analiza wskaźnikowa pozwoliła na określenie obszarów zdegradowanych w gminie Miastków Kościelny. Została ona opracowana na podstawie danych ilościowych dla wszystkich sołectw. Następnie zostały wyliczone wskaźniki, które zostały porównane z wartością wskaźników dla całej gminy. Dzięki nim wyznaczono obszary, na których widoczna jest gorsza sytuacja w stosunku do całej gminy. Wskaźniki zostały określone w oparciu o analizę oraz diagnozę sytuacji w gminie Miastków Kościelny tzn. wybór nastąpił w oparciu o zidentyfikowane obszary problemowe w gminie. Zostały one wyszczególnione w rozdziałach 3.2.6, 3.3.7 i 3.4.3. Katalog wskaźników obejmuje sferę społeczną oraz przestrzenno-infrastrukturalną, wpływającą na jakość życia. Zrezygnowano ze sfery gospodarczej, ponieważ gmina nie ma potencjału na rozwój w tym obszarze. Jest gminą typowo wiejską, w której znaczna liczba ludności żyje z rolnictwa. Znajduje się poza głównymi szlakami komunikacyjnymi, co znacznie utrudnia przyciągnięcie inwestorów. W związku z tym osoby poszukujące zatrudnienia poza rolnictwem, poszukują go głównie w mieście powiatowym Garwolinie lub relatywnie blisko położonej Warszawie. Równocześnie ograniczone zasoby budżetowe gminy powodują, że działania rewitalizacyjne skupią się na rozwiązywaniu problemów społecznych oraz infrastrukturalnych. Czynnikiem uzupełniającym opracowanie wskaźników była również partycypacja społeczna tj. wskazania mieszkańców przedstawione podczas warsztatów badawczych oraz ankiet PAPI.

W tabelach nr 41 i 42 przedstawiono dane ilościowe, na podstawie których wyznaczono obszary zdegradowane. W pierwszej podano wartości nominalne. Natomiast w drugiej tabeli nr 38 przedstawiono przeliczone wartości przez ogólną liczbę mieszkańców danego sołectwa. Pozwoliło to na wystandaryzowanie wskaźników, które mogły zostać porównane do wartości wskaźników dla całej gminy.

Katalog wskaźników składa się z:

- (W1) Liczba osób długotrwale bezrobotnych (stan: 30.11.2016)

¹¹ Jacek Kwiatkowski "Partycypacja społeczna i rozwój społeczny", Warszawa 2003

- (W2) Liczba osób bezrobotnych do 30 r. ż. (stan: 30.11.2016)
- (W3) Liczba osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (stan: 30.11.2016)
- (W4) Liczba przestępstw (stan: za 2015 r.)
- (W5) Liczba rodzin objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej (OPS) (stan: za 2015 r.)
- (W6) Liczba rodzin objętych wsparciem OPS ze względu na ubóstwo (stan: za 2015 r.)
- (W7) Liczba rodzin objętych pomocą OPS ze względu na alkoholizm (stan: za 2015 r.)
- (W8) Liczba rodzin objętych pomocą OPS ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (stan: za 2015 r.)
- (W9) Liczba rodzin objętych pomocą OPS ze względu na bezrobocie (stan: za 2015 r.)
- (W10) Wskaźnik depopulacji w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców (średnia z ostatnich 5 lat; liczba ludności na początku roku bazowego 2011 - 100%) (stan: 31.12.2015 r.)
- (W11) Aktywność społeczna - liczba organizacji pozarządowych (stan: za 2016 r.)
- (W12) Liczba osób z dostępem do kanalizacji lub przydomowej oczyszczalni (stan: 31.12.2015 r.)

Tabela 41 Wartości wskaźników nominalnych dla poszczególnych sołectw oraz całej gminy Miastków Kościelny

	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	W9	W10	W11	W12
Brzegi	15	11	8	1	9	8	5	6	4	-1	2	131
Glinki	2	2	2	0	1	1	0	0	0	0	1	0
Kruszówka	2	1	1	0	1	0	1	1	0	-14	1	61
Kujawy	6	5	3	1	3	2	1	2	2	-19	0	77
Miastków Kościelny	35	14	10	16	11	8	2	4	4	-9	3	696
Oziemkówka	9	7	7	3	2	2	1	0	1	-9	0	226
Przykory	17	6	7	2	5	5	3	3	3	-10	1	0
Ryczyska	5	2	2	2	2	1	1	0	0	-20	1	104
Stary Miastków	22	9	7	2	5	5	2	3	4	-10	1	430
Wola Miastkowska	3	4	3	3	2	0	1	0	0	5	1	5
Zabruzdy	5	5	4	3	6	3	1	4	4	1	1	84
Zabruzdy Kolonia	4	1	1	0	4	4	2	1	2	-8	0	62
Zasiadały	12	4	4	4	7	5	2	3	4	-8	2	23
Zgórze	14	7	5	3	4	2	0	3	3	7	2	250
Zwola	11	6	5	9	7	6	4	5	4	-25	2	546
Zwola Poduchowna	6	7	4	4	7	3	0	4	2	-18	0	58
gmina Miastków Kościelny	168	91	73	53	76	55	26	39	37	-138	18	2773

Źródło: opracowanie własne

Tabela 42 Wartości wskaźników opracowane na podstawie danych ilościowych tzn. nominalna wartość wskaźnika w stosunku do liczby mieszkańców danego sołectwa.

	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	W9	W10	W11	W12	Suma wartości wskaźników niekorzystnych w stosunku do średniej dla całej gminy
Brzegi	2,91%	2,13%	1,55%	0,19%	1,74%	1,55%	0,97%	1,16%	0,78%	-0,04%	2	25%	8
Glinki	3,13%	3,13%	3,13%	0,00%	1,56%	1,56%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,12%	1	0%	5
Kruszówka	1,77%	0,88%	0,88%	0,00%	0,88%	0,00%	0,88%	0,88%	0,00%	-2,37%	1	54%	4
Kujawy	2,59%	2,16%	1,29%	0,43%	1,29%	0,86%	0,43%	0,86%	0,86%	-1,60%	0	33%	6
Miastków Kościelny	5,03%	2,01%	1,44%	2,30%	1,58%	1,15%	0,29%	0,57%	0,57%	-0,26%	3	100%	5
Oziemkówka	3,90%	3,03%	3,03%	1,30%	0,87%	0,87%	0,43%	0,00%	0,43%	-0,78%	0	98%	6
Przykory	5,00%	1,76%	2,06%	0,59%	1,47%	1,47%	0,88%	0,88%	0,88%	-0,58%	1	0%	8
Ryczyska	1,93%	0,77%	0,77%	0,77%	0,77%	0,39%	0,39%	0,00%	0,00%	-1,51%	1	40%	2
Stary Miastków	5,12%	2,09%	1,63%	0,47%	1,16%	1,16%	0,47%	0,70%	0,93%	-0,47%	1	100%	5
Wola Miastkowska	1,17%	1,56%	1,17%	1,17%	0,78%	0,00%	0,39%	0,00%	0,00%	0,39%	1	2%	2
Zabruzdy	2,26%	2,26%	1,81%	1,36%	2,71%	1,36%	0,45%	1,81%	1,81%	0,08%	1	38%	8
Zabruzdy Kolonia	3,01%	0,75%	0,75%	0,00%	3,01%	3,01%	1,50%	0,75%	1,50%	-1,20%	0	47%	7
Zasiadały	9,23%	3,08%	3,08%	3,08%	5,38%	3,85%	1,54%	2,31%	3,08%	-1,21%	2	18%	11
Zgórze	2,52%	1,26%	0,90%	0,54%	0,72%	0,36%	0,00%	0,54%	0,54%	0,25%	2	45%	1
Zwola	2,01%	1,10%	0,92%	1,65%	1,28%	1,10%	0,73%	0,92%	0,73%	-0,91%	2	100%	3
Zwola Poduchowna	2,49%	2,90%	1,66%	1,66%	2,90%	1,24%	0,00%	1,66%	0,83%	-1,46%	0	24%	10
gmina Miastków Kościelny	3,39%	1,83%	1,47%	1,07%	1,53%	1,11%	0,52%	0,79%	0,75%	-0,55%	-	55,87%	5,7

Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Miastków Kościelny, Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastkowie Kościelnym, Powiatowego Urzędu Pracy w Garwolinie oraz Komendy Powiatowej w Garwolinie Posterunek Policji w Miastkowie Kościelnym

Legenda

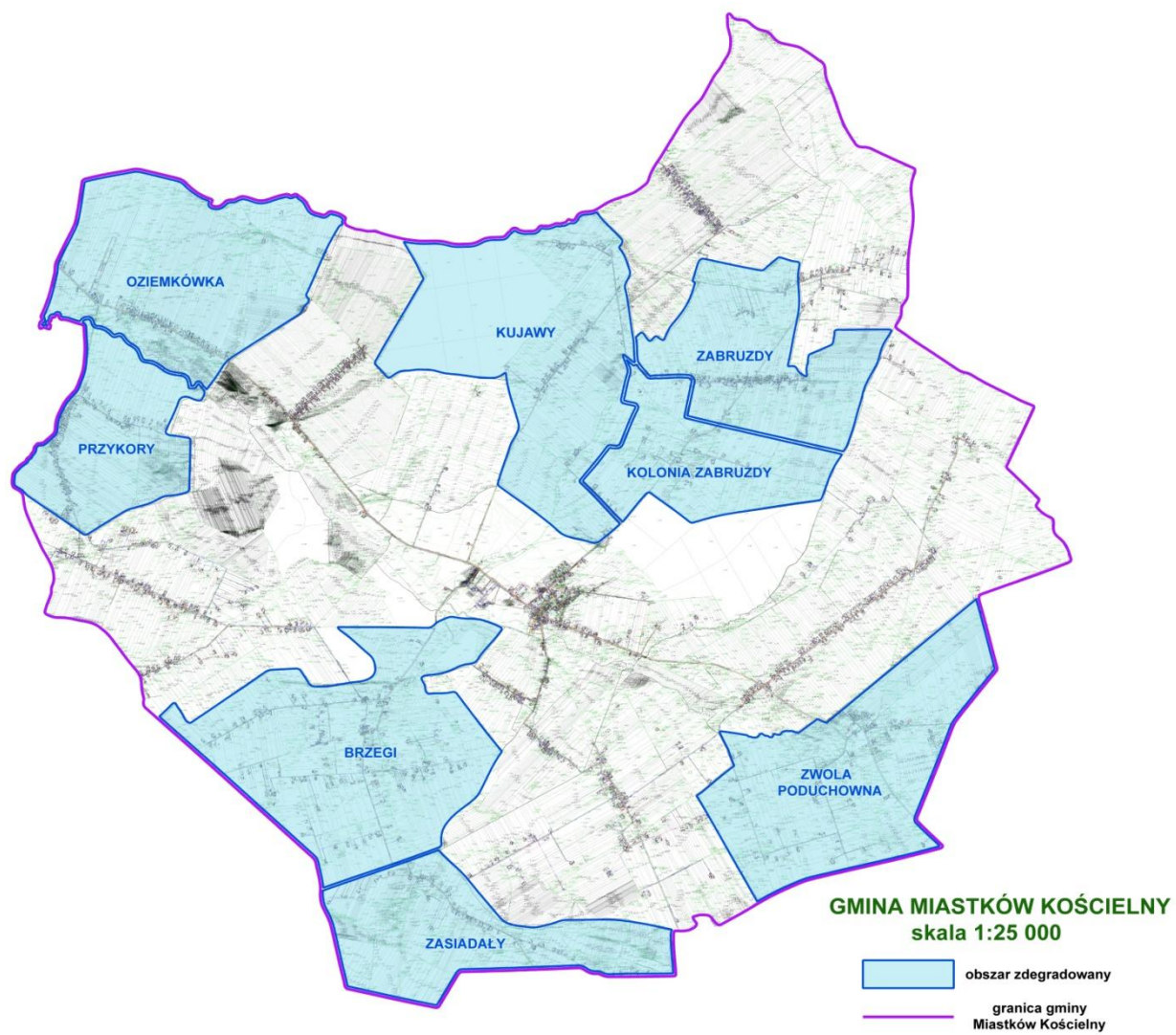
Wartość wskaźnika korzystna w stosunku do ogólnej wartości dla gminy

Wartość wskaźnika niekorzystna w stosunku do ogólnej wartości dla gminy

Na podstawie analizy wskaźnikowej zostały określone obszary zdegradowane w gminie Miastków Kościelny. Są to sołectwa, w których widoczna jest gorsza sytuacja w stosunku do całej gminy. Dotyczy to obszarów problemowych zdiagnozowanych w gminie. Obszary zdegradowane w gminie Miastków Kościelny to:

- Brzegi
- Kujawy
- Oziemkówka
- Przykory
- Zabruzdy
- Zabruzdy Kolonia
- Zasiadały
- Zwola Poduchowna

Mapa 3 Mapa obszaru zdegradowanego dla gminy Miastków Kościelny

4.2. Delimitacja obszarów problemowych

Delimitacja obszarów wymagających wsparcia w ramach Programu Rewitalizacji dokonano na podstawie wieloczynnikowej analizy ilościowej i jakościowej opartej na:

1. Identyfikacji występujących na terenie gminy problemów w sferze społecznej, przestrzenno-infrastrukturalnej oraz gospodarczej zawartej w diagnozie obecnej sytuacji gminy Miastków Kościelny.
2. Identyfikacji potencjału gminy Miastków Kościelny określonego w sferze społecznej, przestrzenno – infrastrukturalnej i gospodarczej.
3. Wynikach konsultacji społecznych z udziałem wszystkich grup interesariuszy realizowanych w trakcie spotkań warsztatowych oraz za pomocą badania ankietowego.
4. Wytycznych krajowych i europejskich w zakresie przeprowadzania procesu rewitalizacji oraz wyznaczania obszarów problemowych, a w tym m.in. kryteriów określonych w art. 47 ust. 1 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 08.12.2006 r., tj.:
5. Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa z dnia 13.08.2008 r. i określonych w nim kryteriów wyznaczania obszarów kwalifikujących się do otrzymania tego rodzaju wsparcia:

W wyniku przeprowadzonej delimitacji zostały określone trzy obszary kryzysowe w gminie Miastków Kościelny, na których zostanie przeprowadzona rewitalizacja. Są to sołectwa: **Zasiadały, Zwola Poduchowna oraz Brzegi**.

Wybór obszarów rewitalizacji opierał się głównie na podstawie diagnozy oraz przeprowadzonej na jej podstawie analizy wskaźnikowej. Miejscowość Zasiadały podczas analizy uzyskała największą sumę wskaźników niekorzystnych w stosunku do średniej dla całej gminy, tj. 11 wobec 12 wszystkich przyjętych wskaźników. Następne miejscowości z dużą liczbą niekorzystnych wskaźników, powyżej średniej dla gminy tj. 10 to Zwola Poduchowna. W ramach delimitacji brano również pod uwagę kolejne miejscowości z 8 niekorzystnymi wskaźnikami tj. Brzegi, Przykory i Zabrudzy. Z uwagi na dwa obligatoryjne wskaźniki dla obszaru rewitalizacji – udział procentowy ludności (maksymalnie 30% całej populacji gminy) oraz powierzchni obszaru (maksymalnie 20% całej gminy) należało dokonać wyboru uwzględniając m.in. potencjał gminy i poszczególnych miejscowości.

W wybranych sołectwach występuje największe natężenie czynników kryzysowych zdiagnozowanych w gminie. Jednym z nich jest relatywnie wysokie bezrobocie, które często przybiera formę długotrwałego oraz dotyczącego osoby młode do 30 r. ż. oraz bez kwalifikacji. Często problem braku zatrudnienia wiąże się z ubóstwem oraz problemami z uzależnieniem. Problemy te obejmują całe rodziny, co często przekłada się na problemy opiekuńczo – wychowawcze. Dodatkowo w latach 2010-2015 zaobserwowano w gminie wyraźny wzrost liczby odbiorców wsparcia z ośrodka pomocy społecznej z powodu alkoholizmu (30%) i problemów opiekuńczo – wychowawczych (niemal 50%). Dlatego działania rewitalizacyjne będą się skupiać na aktywizacji społeczno – zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz działań skierowanych do dzieci i młodzieży. Ważnym czynnikiem wpływającym na wybór sołectw w ramach obszaru rewitalizacji jest również inicjatywa księdza z kościoła z Zwoli Poduchownej. Zapoczątkował on spotkania dla osób uzależnionych, również tych, którzy z tego powodu nie korzystają z pomocy społecznej. Wykorzystując ten potencjał gmina planuje stworzenie w Zwoli Poduchownej grupy prowadzonej przez certyfikowanego terapeutę w wyremontowanej w ramach projektu świetlicy wiejskiej. Pozwoli to rozwiązać poważny problem społeczny na obszarze rewitalizacji oraz będzie to czynnik wspierający w aktywizacji społeczno zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wpłynie na sytuację całych rodzin, w których występują problemy wychowawcze. Dlatego ważny jest wybór sołectw do obszaru rewitalizacji, które znajdują się w sąsiedztwie Zwoli Poduchownej, tj. sołectwa Zasiadały i Brzegi. W tym ostatnim najwięcej jest rodzin, które korzystają ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej z powodu alkoholizmu (5) i bezradności opiekuńczo-wychowawczej (6). Kolejny argument przemawiającym za wyborem sołectwa Brzegi jest działające tam Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Brzegi Zasiadały, które zostanie włączone w działania rewitalizacyjne. M.in. prowadzi ono niepubliczną szkołę podstawową oraz placówkę wychowania przedszkolnego, jak również świetlicę środowiskową.

W poniższej tabeli znajdują się dwa wskaźniki obligatoryjne dla obszaru rewitalizacji – udział procentowy ludności oraz powierzchni obszaru. Oba nie przekraczają limitów (maksymalnie 20% powierzchni oraz 30% ludności).

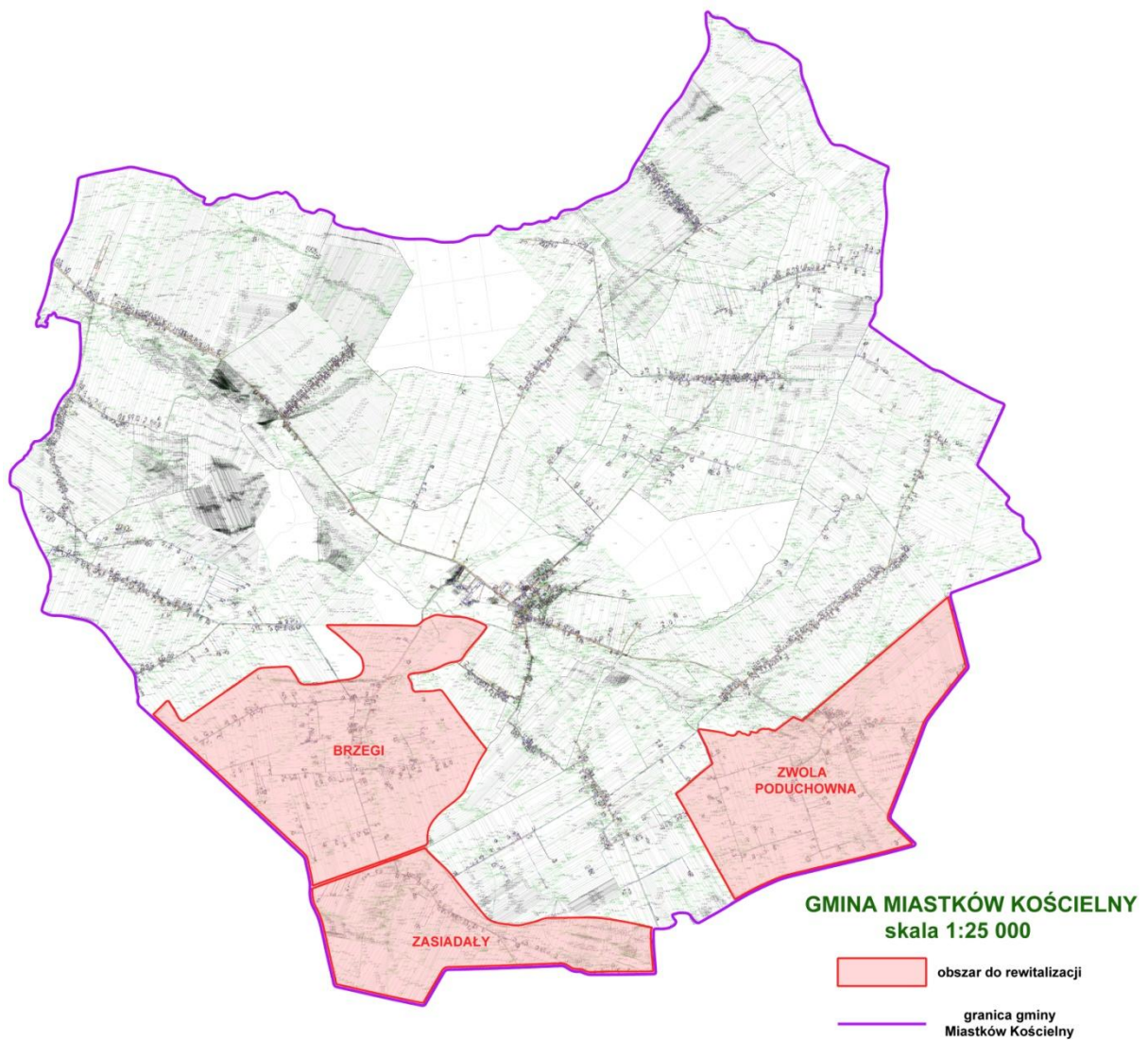
Tabela 43 Procent powierzchni i procent ludności obszarów wybranych do rewitalizacji

	Powierzchnia w km²	Udział powierzchni do całej gminy	Liczba ludności obszarów zdegradowanych	Udział liczby mieszkańców do całej gminy
Zasiadały	3,67	4,31%	130	2,62%

Zwola Poduchowna	5,49	6,44%	241	4,86%
Brzegi	6,65	7,80%	516	10,40%
w sumie	15,81	18,54%	887,00	17,88%

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych z gminy Urzędu Gminy w Miastkowie Kościelnym

Mapa 4 Mapa obszaru do rewitalizacji w gminie Miastków Kościelny

Podobszar I – sołectwo Zasiadały

Sołectwo Zasiadały położona jest w południowo części gminy Miastków Kościelny. Zajmuje obszar 3,67 km², co stanowi 4,31% powierzchni całej gminy. Zasiadały zamieszkuje 130 osób (stan na 2015 r.), co stanowi 2,62% ludności całej gminy Miastków Kościelny.

Obszar rewitalizacji ograniczony jest:

- od zachodu: gmina Górzno
- od południa: gmina Żelechów
- od północy: sołectwa Ryczyska i Brzeg
- od wschodu : z gminą Stoczek Łukowski powiat łukowski, województwo lubelskie

Zasiadały są wsią typu ulicówka z dość rozproszonej zabudowie. Jest to obszar o dobrych warunkach rolniczych, ze względu na średnie i wysokiej klasy gleby. Na terenie sołectwa znajdują się drewniane domy wpisane do gminnej ewidencji zabytków. W Zasiadałach działa ochotnicza straż pożarna oraz Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Brzegi i Zasiadały. Stowarzyszenie będzie partnerem w działaniach rewitalizacyjnych. Prowadzi ono działalność oświatową (niepubliczną szkołę podstawową wraz placówką wychowania przedszkolnego) oraz świetlicę środowiskową w miejscowości Brzegi , znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie wsi Zasiadały.

Równocześnie na terenie sołectwa Zasiadały występuje szereg zjawisk negatywny.

- **Spółecznych** - liczba osób objętych wsparciem ośrodka pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności danej miejscowości jest wyższa od średniej dla gminy, również wskaźniki te są wyższe dla sołectwa w przypadku beneficjentów pomocy społecznej ze względu na ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz alkoholizm. Kolejnym problemem jest zmniejszanie się ludności miejscowości. Najwyższa procentowo w stosunku do liczby mieszkańców w gminie jest grupa osób długotrwale bezrobotnych oraz jedna z najwyższych osób do 30 r. ż. oraz bez kwalifikacji.
- **Gospodarczej** – jest to typowy teren rolniczy, gdzie większość gospodarstw to małe arealy.

- **Przestrzenno – funkcjonalnej** - wiejskie obiekty użyteczności publicznej tzn. świetlica wiejska, znajduje się w sąsiedniej miejscowości Brzegi. Brak dróg gminnych o należyтым standardzie powoduje trudności z komunikacji wewnętrznej. W sołectwie brakuje sieci kanalizacyjnej, a jedynie 18% mieszkańców korzysta z przydomowych oczyszczalni.

Podobszar II – sołectwo Zwola Poduchowna

Sołectwo Zwola Poduchowna położona jest w południowo-wschodniej części gminy Miastków Kościelny. Zajmuje obszar 5,49 km², co stanowi 6,44% powierzchni całej gminy. Zwolę Poduchowną zamieszkuje 241 osób (stan na 2015 r.), co stanowi 4,86% ludności całej gminy Miastków Kościelny.

Obszar rewitalizacji ograniczony jest:

- od zachodu: sołectwo Ryczyska
- od północy: sołectwo Zwola
- od wschodu: z gminą Stoczek Łukowski powiat łukowski, województwo lubelskie
- od południa: gmina Wola Mysłowska

Zwola Poduchowna jest wsią o dość rozproszonej zabudowie, która jest położona nad rzeką Wilgą. Z tego powodu od strony rzeki została wyznaczona strefa ochrony krajobrazu ze względu na cenny układ ruralistyczny. Oprócz atrakcyjnych terenów pod względem fizycznogeograficznym (rzeka, dwa duże stawy, wysoka skarpa) miejscowość posiada istotne walory kultury materialnej. Znajduje się w niej zabytkowy drewniany kościół pw. św. Anny z XVII w. wraz z dzwonnica drewnianą z XVII w. o konstrukcji słupowej oraz drewnianą plebanią z XIX w. Teren przykościelny stanowi naturalne centrum miejscowości, w którym może powstać centrum rozwoju lokalnego. Kościół w Zwoli Poduchownej jest jednym z najstarszych zabytków architektury drewnianej na Mazowszu. W odległości 2 km znajdują się ślady Grodzicka średniowiecznego. Stanowi to potencjał turystyczny miejscowości i całej gminy. Dodatkowo na terenie sołectwa istnieje prywatny obiekt agroturystyczny.

Równocześnie na terenie Zwoli Poduchownej występuje szereg zjawisk negatywny.

- **Społecznych** - liczba osób objętych wsparciem ośrodka pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności danej miejscowości jest wyższa od średniej dla gminy, również wskaźniki te są wyższe dla sołectwa w przypadku beneficjentów pomocy społecznej ze względu na ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Kolejnym problemem jest

alkoholizm (osoby uzależnione z terenu sołectwa nie korzystają ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej). Obecnie podejmowane są próby utworzenia klubu AA oraz zorganizowania osób je wspierających. Jednym z zadań Programu Rewitalizacji będzie utworzenie miejsca (klubu, sali) gdzie będą się odbywać spotkania osób uzależnionych. Dodatkowo mieszkańcy sołectwa wykazują małe zaangażowanie w życie społeczne. Jednym z powodów jest brak obiektów użyteczności publicznej, w której mogliby realizować swoje potrzeby. Jest to jedna z niewielu wsi w gminie, w której nie działa Ochotnicza Straż Pożarna oraz inna organizacja pozarządowa. Kolejnym problemem jest zmniejszanie się ludności miejscowości. Zwola Poduchowna wykazuje jeden z najwyższych wskaźników depopulacji w gminie. Wyższa od średniej dla gminy jest grupa osób długotrwale bezrobotnych, do 30 r. ż. oraz bez kwalifikacji.

- **Gospodarczej** – jest to typowy teren rolniczy, gdzie większość gospodarstw to małe areały. Leży on w dolinie rzeki Wilgi, gdzie występuje duża ilość terenów podmokłych oraz piaszczystych wydm, na których trudno uzyskać zadowalające wyniki produkcji rolnej.
- **Przestrzenno – funkcjonalnej** - wiejskie obiekty użyteczności publicznej tzn. świetlica wiejska, sklep są w złym stanie technicznym. Brakuje infrastruktury dla młodzieży. Duże rozproszenie gospodarstw rolnych oraz brak dróg gminnych o należyтым standardzie powoduje trudności z komunikacji wewnętrznej. W sołectwie brakuje sieci kanalizacyjnej oraz gazowej. Jednakże obecny system kanalizacyjny i gazowy uniemożliwia doprowadzenie sieci do sołectwa Zwola Poduchowna.

Podobszar III – sołectwo Brzegi

Sołectwo Brzegi położone jest w południowo części gminy Miastków Kościelny. Zajmuje obszar 6,65 km², co stanowi 7,8% powierzchni całej gminy. Brzegi zamieszkuje 516 osób (stan na 2015 r.), co stanowi 10,4% ludności całej gminy Miastków Kościelny.

Obszar rewitalizacji ograniczony jest:

- od zachodu: gmina Górzno
- od południa: sołectwo Zasiadały
- od wschodu : sołectwa Glinki Miastków Kościelny
- od północy: sołectwo Zgórze

Brzegi są miejscowością o rozproszonej zabudowie położonej przy krzyżujących się ze sobą drogach gminnych. Jest to obszar o dobrych warunkach rolniczych, ze względu na średnie i wysokiej klasy

gleby. Na terenie sołectwa znajdują się drewniane domy wpisane do gminnej ewidencji zabytków. W Brzegach działa ochotnicza straż pożarna oraz Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Brzegi i Zasiadały. Stowarzyszenie będzie partnerem w działaniach rewitalizacyjnych. Prowadzi ono działalność oświatową (niepubliczną szkołę podstawową wraz placówką wychowania przedszkolnego) oraz świetlicę środowiskową w Brzegach.

Równocześnie na terenie sołectwa Brzegi występuje szereg zjawisk negatywny.

- **Spółecznych** - liczba osób objętych wsparciem ośrodka pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności danej miejscowości jest wyższa od średniej dla gminy, również wskaźniki te są wyższe dla sołectwa w przypadku beneficjentów pomocy społecznej ze względu na ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz alkoholizm. Kolejnym problemem jest zmniejszanie się ludności miejscowości. Wyższa od średniej dla gminy jest grupa osób długotrwale bezrobotnych, do 30 r. ż. oraz bez kwalifikacji.
- **Gospodarczej** – jest to typowy teren rolniczy, gdzie większość gospodarstw to małe arealy.
- **Przestrzenno – funkcjonalnej** - wiejskie obiekty użyteczności publicznej tzn. świetlica wiejska, znajduje się w sąsiedniej miejscowości Brzegi. Brak dróg gminnych o należyтым standardzie powoduje trudności z komunikacji wewnętrznej. W sołectwie brakuje sieci kanalizacyjnej, a jedynie 18% mieszkańców korzysta z przydomowych oczyszczalni.

4.3. Wizja oraz cele: strategiczny i szczegółowe rewitalizacji

Wizja oraz cel strategiczny rewitalizacji na terenie gminy Miastków Kościelny został określony w perspektywie do 2020 roku.

Wizja

Zaplanowane działania dla obszaru rewitalizacji przyczynią się do pozytywnych zmian pod względem społecznym oraz przestrzenno-infrastrukturalnym. W 2020 roku obszar ten będzie się charakteryzował mniejszą skalą problemów społecznych, w szczególności dotyczących uzależnienia od alkoholu oraz wyższą jakością życia. Stanie się miejscem atrakcyjnym do zamieszkania, w którym mieszkańcy są o wiele bardziej zintegrowani społecznie, a dzieci i młodzież mają możliwość realizować prorozwojowe aktywności. Efektem podjętych działań rewitalizacyjnych będzie minimalizacja zjawisk wykluczenia społecznego, odbudowa więzi międzyludzkich oraz polepszy się infrastruktura społeczna i drogowa.

Cele strategiczne i szczegółowe

1. Zmniejszenie skali problemów społecznych na obszarze rewitalizacji

- 1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców obszarów rewitalizacji.
- 1.2. Stworzenie miejsc pozwalających na prowadzenie działań kulturalnych, edukacyjnych, sportowych oraz integrujących społeczność lokalną, które wpłyną na niwelowanie istniejących problemów społecznych na obszarze rewitalizacji.

2. Poprawa infrastruktury technicznej na obszarze rewitalizacji

- 2.1. Modernizacja infrastruktury drogowej zwiększającej bezpieczeństwo mieszkańców obszaru rewitalizacji

5. Projekty

5.1. Planowane projekty na obszarach rewitalizacji

5.1.1. Projekty Inwestycyjne

Tabela 44 Projekt inwestycyjny nr 1 (PI-1)

Projekt inwestycyjny nr 1 (PI-1)		
1	Tytuł Przedsięwzięcia inwestycyjnego	Modernizacji świetlicy wiejskiej
2	Miejsce realizacji	Zwola Poduchowna
3	Wnioskodawca/partnerzy	gmina Miastków Kościelny, Rada Sołecka
4	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	W ramach projektu powstanie świetlica wiejska, wspólne miejsce pozwalające na aktywizację oraz integrację społeczności lokalnej z terenu Zwoli Poduchownej. W ramach działalności świetlicy będą realizowane różnego rodzaju wydarzenia kulturalne, społeczne. Wzmacnianie więzi społecznych, uczestnictwo w różnego rodzaju wydarzeniach będzie skutkowało m.in. zmniejszaniem skali problemów

	<p>społecznych na obszarze rewitalizacji.</p> <p>Działanie świetlicy będzie skierowane w szczególności do grup de faworyzowanych zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji, które potrzebują szczególnego wsparcia. Ze świetlicy będą korzystać dzieci i młodzież. Organizacja dla nich czasu wolnego będzie przeciwdziałać podejmowaniu przez nich zachowań ryzykownych, co w przyszłości będzie zmniejszało problemy młodych osób w życiu społecznym i zawodowym (zdiagnozowany duży odsetek osób bezrobotnych do 30 r. ż. w gminie oraz problemy wychowawczo - opiekuńcze)</p> <p>Powstały obiekt będzie również miejscem, w którym będą mogły odbywać się spotkania grupy terapeutyczne AA dla osób uzależnionych od alkoholu. Będą w niej uczestniczyć osoby uzależnione od alkoholu ze wszystkich podobszarów rewitalizacji. Działanie to odpowiada na poważny problem jaki jest wzrastająca liczba osób uzależnionych od alkoholu, która korzysta ze wsparcia ośrodka opieki społecznej.</p> <p>Zakres działań: prace modernizacyjno-remontowe tj. termomodernizacja, budynku, doprowadzenie wody, wykonanie łazienek, utwardzenie placu przed świetlicą</p> <p>Projekt jest komplementarny z działaniem PNI-1, PNI-3</p>
<p>Wskaźniki produktu i rezultatu</p> <p>5</p>	<p>Wskaźniki produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Powierzchnia obszaru objętego rewitalizacją: Powierzchnia działki- 2000 m² ■ Powierzchnia budynku- 120 m²

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na obszarach rewitalizacji: 1 ▪ Liczba wyremontowanych obiektów: 1 ▪ Liczba obiektów objętych termomodernizacją: 1 ▪ Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych: 1 <p>Wskaźniki rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób korzystająca z obiektu w ciągu roku: 500 ▪ Liczba dni z zajęciami edukacyjnymi w ciągu roku (raz w tygodniu): 48 <p>Rok osiągnięcia wskaźników 2018 (produktu) 2019-2020 (rezultatu). Źródło danych: monitoring własny gminy</p>
6	Szacunkowy kosztorys z zakresu rzeczowego	200 000,00 zł
7	Źródła finansowania	PROW 7.4 - Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury, i powiązanej infrastruktury (80%), środki własne gminy (20%)
8	Przewidywany harmonogram realizacji	Termin rozpoczęcia 2017
9	projektu	Termin zakończenia 2018

Tabela 45 Projekt inwestycyjny nr 2 (PI-2)

Projekt inwestycyjny nr 2 (PI-2)		
1	Tytuł Przedsięwzięcia inwestycyjnego	Modernizacja ogólnodostępnego boiska sportowego wraz z placem zabaw dla dzieci
2	Miejsce realizacji	Zwola Poduchowna
3	Wnioskodawca/partnerzy	gmina Miastków Kościelny, Rada Sołecka
4	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	<p>W ramach projektu zostanie zmodernizowane ogólnodostępne boisko sportowe wraz z placem zabaw dla dzieci. Wzrośnie dostępność do bazy rekreacyjno-sportowej na obszarze rewitalizacji, w szczególności dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Projekt będzie m.in. skierowany do dzieci i młodzieży i będzie stanowił atrakcyjną ofertę spędzenia wolnego czasu. Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na zmniejszenie zachowań ryzykownych oraz dysfunkcyjnych w tej grupie społecznej (zdiagnozowane problemy opiekuńczo – wychowawcze). W konsekwencji będzie miało to przełożenie w przyszłości na ograniczenie zagrożenia marginalizacją społeczną (konieczność wsparcia ze strony pomocy społecznej) oraz zawodową (poziom bezrobocia szczególnie wśród osób do 30 r. ż.). Projekt będzie również przeciwdziałał powszechnemu obniżeniu aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży. Tym samym wpisuje się w program Ministerstwa Sportu i Turystyki dot. rozwijania sportu poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu dzieci i młodzieży (art. 86 ust. 4 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r.; paragraf 10 ust.1 rozporządzenie Ministra Sportu i Turystyki z dnia 18 grudnia 2015).</p>

		<p>Potrzebę modernizacji infrastruktury rekreacyjno – sportowej zgłaszali również sami mieszkańcy sołectwa/gminy zarówno podczas warsztatów badawczych oraz za pośrednictwem ankiet. (Słabo rozwinięta baza turystyczna i rekreacyjno-sportowa – 50% wskazań)</p> <p>Zakres prac: Renowacja płyty boiska, zakup piłko chwyków i bramek, zakup urządzeń na plac zabaw.</p> <p>Projekt jest komplementarny z działaniem PU-1 i PU-2</p>
5	Wskaźniki produktu i rezultatu	<p>Wskaźniki produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Powierzchnia obszaru objętego rewitalizacją: ok. 4 000 m² ▪ Liczba powstałych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na obszarach rewitalizacji: 2 <p>Wskaźniki rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób korzystająca z obiektu w ciągu roku: 500 ▪ Liczba imprez sportowych zorganizowanych w ciągu roku: 4 <p>Rok osiągnięcia wskaźników 2019 (produktu) 2019-2020 (rezultatu). Źródło danych: monitoring własny gminy</p>
6	Szacunkowy kosztorys z zakresu rzeczowego	120 000,00 zł
7	Źródła finansowania	Ministerstwo Sportu i Turystyki (50%)i środki własne gminy (50%)

8	Przewidywany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia	2018
9		Termin zakończenia	2019

Tabela 46 Projekt inwestycyjny nr 3 (PI-3)

Projekt inwestycyjny nr 3 (PI-3)		
1	Tytuł Przedsięwzięcia inwestycyjnego	Wybudowaniu parkingu przed zabytkowym kościołem
2	Miejsce realizacji	Zwola Poduchowna
3	Wnioskodawca/partnerzy	gmina Miastków Kościelny, Rada Sołecka, parafia
4	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	<p>Kościół pw św. Anny w Zwoli Poduchownej jest naturalnym centrum miejscowości oraz stanowi ważne miejsce spotkań społeczności lokalnej. Dodatkowo, w związku z tym, że jest jednym z najstarszych drewnianych kościołów na Mazowszy, odwiedzany jest przez turystów. Zdiagnozowanym problemem jest brak parkingu przed kościołem. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz turyści parkują na poboczu drogi, która przy kościele ostro skręca. Stwarza to duże niebezpieczeństwo. Projekt pozwoli to zagrożenie zminimalizować. Pośrednie projekt wpłynie na wzrost potencjału turystycznego wsi, co w przyszłości może wpłynąć na rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji.</p> <p>Projekt jest komplementarny z działaniem PU-1</p>
5	Wskaźniki produktu i rezultatu	<p>Wskaźniki produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Powierzchnia obszaru objętego rewitalizacją: 2 000m² (pow. działki należącej do gminy)

			1 000 m ² (pow. działki należącej do parafii)
			<ul style="list-style-type: none"> Liczba powstałych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na obszarach rewitalizacji: 1
			Wskaźniki rezultatu:
			<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób korzystająca z obiektu w ciągu roku: 5 000
			Rok osiągnięcia wskaźników 2020. Źródło danych: monitoring własny gminy
6	Szacunkowy kosztorys z zakresu rzeczowego		350 000,00 zł
7	Źródła finansowania		RPO WM 2014-2020 Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych (80%)/ środki własne gminy (20%)
8	Przewidywany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia	2019
9		Termin zakończenia	2020

Tabela 47 Projekt inwestycyjny nr 4 (PI-4)

Projekt inwestycyjny nr 4 (PI-4)		
1	Tytuł Przedsięwzięcia inwestycyjnego	Modernizacji dróg gminnych
2	Miejsce realizacji	Zwola Poduchowna
3	Wnioskodawca/partnerzy	Gmina Miastków Kościelny / Rada Sołecka/PROW
4	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Modernizacji dróg gminnych zwiększająca bezpieczeństwo użytkowników oraz umożliwiających ludności mieszkańcom z obszarów rewitalizacji

		dotarcie do centrum wsi Planowany zakres prac:
		<ul style="list-style-type: none"> • 1 droga gminna nr 130836W • 2 droga gminna nr 130817W
5	Wskaźniki produktu i rezultatu	<p>Wskaźniki produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Długość zmodernizowanych dróg: 1,5 km <p>Rok osiągnięcia wskaźników 2020. Źródło danych: monitoring własny gminy</p>
6	Szacunkowy kosztorys z zakresu rzeczowego	230 000,00 zł
7	Źródła finansowania	RPO WM 2014-2020 Działanie 7.1 Infrastruktura drogowa (80%)/ środki własne gminy (20%)
8	Przewidywany harmonogram realizacji	Termin rozpoczęcia
		2019
9	projektu	Termin zakończenia
		2020

Tabela 48 Projekt inwestycyjny nr 5 (PI-5)

Projekt inwestycyjny nr 5 (PI-5)		
1	Tytuł Przedsięwzięcia inwestycyjnego	Modernizacji świetlicy wiejskiej
2	Miejsce realizacji	Brzegi
3	Wnioskodawca/partnerzy	gmina Miastków Kościelny, Rada Sołecka, Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Brzegi i Zasiadały
4	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	W ramach projektu zostanie zmodernizowana świetlica wiejska, wspólne miejsce pozwalające na aktywizację oraz integrację społeczności lokalnej z

	<p>terenu sołectwa Brzegi. W ramach działalności świetlicy będą realizowane różnego rodzaju wydarzenia kulturalne, społeczne. Wzmacnianie więzi społecznych, uczestnictwo w różnego rodzaju wydarzeniach będzie skutkowało m.in. zmniejszaniem skali problemów społecznych na obszarze rewitalizacji.</p> <p>Działanie świetlicy będzie skierowane w szczególności do grup de faworyzowanych zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji, które potrzebują szczególnego wsparcia. Ze świetlicy będą korzystać dzieci i młodzież. Organizacja dla nich czasu wolnego będzie przeciwdziałać podejmowaniu przez nich zachowań ryzykownych, co w przyszłości będzie zmniejszało problemy młodych osób w życiu społecznym i zawodowym (zdiagnozowany duży odsetek osób bezrobotnych do 30 r. ż. w gminie oraz problemy wychowawczo - opiekuńcze)</p> <p>Zakres działań: prace modernizacyjno-remontowe budynku świetlicy</p> <p>Projekt jest komplementarny z działaniem PNI-5</p>
<p>Wskaźniki produktu i rezultatu</p>	<p>Wskaźniki produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na obszarach rewitalizacji: 1 ▪ Liczba zmodernizowanych obiektów: 1 <p>Wskaźniki rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób korzystająca z obiektu w ciągu roku: 500 ▪ Liczba dni z zajęciami edukacyjnymi w ciągu

5

		roku (raz w tygodniu): 48
		Rok osiągnięcia wskaźników 2018 (produktu) 2019-2020 (rezultatu). Źródło danych: monitoring własny gminy
6	Szacunkowy kosztorys z zakresu rzeczowego	200 000, 00 zł
7	Źródła finansowania	Środki własne gminy
8	Przewidywany harmonogram realizacji	Termin rozpoczęcia
		2017
9	projektu	Termin zakończenia
		2020

5.1.2. Projekty nie inwestycyjne

Tabela 49 Projekt społeczno-aktywizujący nr 1 (PNI-1)

Projekt społeczno-aktywizujący nr 1 (PNI-1)		
1	Tytuł Przedsięwzięcia inwestycyjnego	Grupa terapeutyczna dla osób uzależnionych od alkoholu
2	Miejsce realizacji	Zwola Poduchowna
3	Wnioskodawca/partnerzy	gmina Miastków Kościelny – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, parafia
4	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu	Jednym z poważniejszych problemów społecznych dotyczący gminę jest alkoholizm. Jego natężenie widoczne jest na określonych podobszarach rewitalizacji (I i III) tj. wysoki udział osób korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na alkoholizm. Dodatkowo na całym obszarze rewitalizacji mieszka wysoka liczba osób uzależnionych od alkoholu, które nie jest

	<p>zarejestrowana z tego powodu w OPS. Uzależnienie od alkoholu bardzo często związane jest z problemem długotrwałego bezrobocia oraz ubóstw. W Zwoli Poduchownej została zainicjowana przez księdza grupa wsparcia dla osób uzależnionych. Gminą chcąc wykorzystać ten potencjał zamierza stworzyć grupę prowadzoną przez certyfikowanego terapeutę.</p> <p>Grupa terapeutyczna będzie prowadzona w zmodernizowanej w ramach rewitalizacji świetlicy wiejskiej w Zwoli Poduchownej (komplementarność z działaniem PI-1).</p> <p>Realizacja projektu wpłynie na ograniczenie problemów społecznych, w tym przede wszystkim alkoholizmu i związanego z nim długotrwałego bezrobocia i ubóstwa.</p>
<p>5</p> <p>Wskaźniki produktu i rezultatu</p>	<p>Wskaźniki produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba utworzonych grup terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu: 1 <p>Wskaźnik rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób korzystających z grupy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu: 36 <p>Rok osiągnięcia wskaźników 2018-20. Źródło danych: monitoring Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej</p>
<p>6</p> <p>Szacunkowy kosztorys z zakresu rzeczowego</p>	<p>45 000,00 zł</p>
<p>7</p> <p>Źródła finansowania</p>	<p>środki własne gminy /GOPS (100%)</p>
<p>8</p> <p>Przewidywany harmonogram realizacji</p>	<p>Termin</p> <p>2018</p>

	projektu	rozpoczęcia	
9		Termin zakończenia	2020

Tabela 50 Projekt społeczno-aktywizujący nr 2 (PNI-2)

Projekt społeczno-aktywizujący nr 2 (PNI-2)		
1	Tytuł Przedsięwzięcia	Aktywna integracja osób nieaktywnych zawodowo oraz innych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
2	Miejsce realizacji	Podobszar rewitalizacji I Zasiadały Podobszar Rewitalizacji II Zwola Poduchowna Podobszar rewitalizacji III Brzegi
3	Wnioskodawca/partnerzy	gmina Miastków Kościelny – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
4	Opis projektu oraz zakres rzeczowy	<p>Jednym z głównych problemów społecznych dotyczących mieszkańców wszystkich obszarów rewitalizacji jest długotrwałe bezrobocie. Bardzo często powiązane jest ono z ubóstwem. Skutkiem występowania tych zjawisk jest zagrożenie wykluczeniem społecznym oraz marginalizacja osób bezrobotnych lub nieaktywnych zawodowo oraz ich rodzin. Trudna sytuacja w rodzinach wpływa również na problemy opiekuńczo – wychowawcze.</p> <p>Realizacja projektu wpłynie na ograniczenie problemów społecznych, w tym przede wszystkim ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz wynikającej z nich konieczności korzystania z pomocy społecznej.</p> <p>Zakres rzeczowy: Aktywizacja społeczna i zawodowa grup zagrożonych wykluczeniem społecznym w zakresie: opracowania indywidualnego planu działania (IPD); doradztwa:</p>

			psychologicznego, zawodowego, prawnego, ds. uzależnień; psychoterapii, szkoleń z umiejętności miękkich oraz zawodowych, pomoc w korzystaniu z form zatrudnienia wspieranego.
6	Wskaźniki produktu i rezultatu		<p>Wskaźniki produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób nieaktywnych zawodowo i/lub zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w ciągu roku: 15 <p>Wskaźnik rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poszukująca zatrudnienia: 10 ▪ Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które podejmą zatrudnienie: 5 <p>Rok osiągnięcia wskaźników 2017-18. Źródło danych: monitoring Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej</p>
8	Szacunkowy kosztorys z zakresu rzeczowego		80 000,00 zł
9	Źródła finansowania		RPO WM Działanie 9.1 - Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu (80%)/środki własne gminy (20%)
10	Przewidywany harmonogram	Termin rozpoczęcia	2017
11	realizacji projektu	Termin zakończenia	2018

Tabela 51 Projekt społeczno-aktywizujący nr 3 (PNI-3)

Projekt społeczno-aktywizujący nr 3 (PNI-3)		
1	Tytuł Przedsięwzięcia	Zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży z Zwoli Poduchownej
2	Miejsce realizacji	Podobszar Rewitalizacji II Zwola Poduchowna
3	Wnioskodawca/partnerzy	gmina Miastków Kościelny
4	Opis projektu oraz zakres rzeczowy	<p>Jednym z problemów społecznych zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji są problemy opiekuńczo – wychowawcze. W ramach projektu planuje się stworzenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży w świetlicy wiejskiej w Zwoli Poduchownej. Będą to zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe, właściwe postawy oraz umiejętności. Będą również stanowiły atrakcyjną formę spędzania wolnego czasu przeciwdziałającą zachowaniom ryzykownym wśród dzieci i młodzieży. W długiej perspektywie czasowej wpłyną one na zmniejszenie liczby osób bezrobotnych poniżej 30 r.ż.</p> <p>Zajęcia edukacyjne będą prowadzone w zmodernizowanej w ramach rewitalizacji świetlicy wiejskiej w Zwoli Poduchownej (komplementarność z działaniem PI-1).</p>
6	Wskaźniki produktu i rezultatu	<p>Wskaźniki produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba dni z zajęciami edukacyjnymi w ciągu roku (raz w tygodniu): 48 <p>Wskaźnik rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w zajęciach edukacyjnych: 15 <p>Rok osiągnięcia wskaźników 2018-20. Źródło danych: monitoring własny gminy</p>
8	Szacunkowy kosztorys z zakresu rzeczowego	5 000,00 zł

9	Źródła finansowania		Środki własne gminy (100%)
10	Przewidywany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia	2018
11		Termin zakończenia	2020

Tabela 52 Projekt społeczno-aktywizujący nr 4 (PNI-4)

Projekt społeczno-aktywizujący nr 4 (PNI-4)		
1	Tytuł Przedsięwzięcia	Zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży z Zasiadał
2	Miejsce realizacji	Podobszar Rewitalizacji I sołectwo Zasiadały
3	Wnioskodawca/partnerzy	gmina Miastków Kościelny oraz Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Brzegi i Zasiadały
4	Opis projektu oraz zakres rzeczowy	Jednym z problemów społecznych zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji są problemy opiekuńczo – wychowawcze. W ramach projektu planuje się stworzenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży w świetlicy wiejskiej w Zasiadłach. Będą do zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe, właściwe postawy oraz umiejętności. Będą również stanowiły atrakcyjną formę spędzania wolnego czasu przeciwdziałającą zachowaniom ryzykownym wśród dzieci i młodzieży. W długiej perspektywie czasowej wpłyną one na zmniejszenie liczby osób bezrobotnych poniżej 30 r.ż.
6	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźniki produktu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba dni z zajęciami edukacyjnymi w ciągu roku (raz w tygodniu): 48 Wskaźnik rezultatu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w zajęciach

			edukacyjnych: 25
			Rok osiągnięcia wskaźników 2017-20. Źródło danych: monitoring własny gminy
8	Szacunkowy kosztorys z zakresu rzeczowego		5 000,00 zł
9	Źródła finansowania		Środki własne gminy i Stowarzyszenia Rozwoju Wsi Brzegi i Zasiadały (trudno jest obecnie ustalić udział procentowy wkładu finansowego)
10	Przewidywany harmonogram	Termin rozpoczęcia	2017
11	realizacji projektu	Termin zakończenia	2020

Tabela 53 Projekt społeczno-aktywizujący nr 5 (PNI-5)

Projekt społeczno-aktywizujący nr 5 (PNI-5)		
1	Tytuł Przedsięwzięcia	Zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży z Brzegach
2	Miejsce realizacji	Podobszar Rewitalizacji III sołectwo Brzegi
3	Wnioskodawca/partnerzy	gmina Miastków Kościelny oraz Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Brzegi i Zasiadały
4	Opis projektu oraz zakres rzeczowy	Jednym z problemów społecznych zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji są problemy opiekuńczo – wychowawcze. W ramach projektu planuje się stworzenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży w świetlicy wiejskiej w Brzegach. Będą do zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe, właściwe postawy oraz umiejętności. Będą również stanowiły atrakcyjną formę spędzania wolnego czasu przeciwdziałającą zachowaniom ryzykownym wśród dzieci i młodzieży. W długiej perspektywie czasowej wpłyną one na zmniejszenie liczby osób bezrobotnych

		poniżej 30 r.ż.
		Projekt komplementarny z PI-5
6	Wskaźniki produktu i rezultatu	<p>Wskaźniki produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Liczba dni z zajęciami edukacyjnymi w ciągu roku (raz w tygodniu): 48 <p>Wskaźnik rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w zajęciach edukacyjnych: 25 <p>Rok osiągnięcia wskaźników 2017-20. Źródło danych: monitoring własny gminy</p>
8	Szacunkowy kosztorys z zakresu rzeczowego	5 000,00 zł
9	Źródła finansowania	Środki własne gminy i Stowarzyszenia Rozwoju Wsi Brzegi i Zasiadały (trudno jest obecnie ustalić udział procentowy wkładu finansowego)
10	Przewidywany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia
11		Termin zakończenia
		2017
		2020

5.1.3. Projekty uzupełniające

Tabela 54 Projekt uzupełniający społeczno-gospodarczy nr 1 (PU-1)

Projekt uzupełniający społeczno-gospodarczy nr 1 (PU-1)

Nazwa przedsięwzięcia	Festyn rodzinny dla mieszkańców gminy z okazji odpustu parafialnego
Wnioskodawca /Partnerzy	Parafia pw. Św. Anny oraz gmina Miastków Kościelny

Zakres rzeczowy	Festyn jako przedsięwzięcie aktywizujące i integrujące lokalną społeczność. Festyn będzie się odbywał na wybudowanym parkingu przed kościołem oraz na zmodernizowanym boisku sportowym w Zwoli Poduchownej Projekt komplementarny z działaniem PI-2 i PI-3
Okres realizacji	2017-2020
Przewidywany łączny koszt realizacji	8 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	PROW Leader/środki własne parafii i gminy

Tabela 55 Projekt uzupełniający społeczno-gospodarczy nr 2 (PU-2)

Projekt uzupełniający społeczno-gospodarczy nr 2 (PU-2)

Nazwa przedsięwzięcia	Turniej piłki nożnej
Wnioskodawca /Partnerzy	gmina Miastków Kościelny
Zakres rzeczowy	W ramach projektu zostanie zorganizowany turniej piłki nożnej na zmodernizowanym w ramach programu rewitalizacji boisku sportowym w Zwoli Poduchownej. Uczestniczyć w turnieju będą dzieci i młodzieży z całej gminy. Projekt komplementarny z działaniem PI-2
Okres realizacji	2017-2020
Przewidywany łączny koszt realizacji	1 500,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	środki własne gminy

Tabela 56 Projekt uzupełniający społeczno-gospodarczy nr 3 (PU-3)

Projekt uzupełniający społeczno-gospodarczy nr 3 (PU-3)	
Nazwa przedsięwzięcia	Wytyczenie ścieżki dydaktyczno – historycznej wokół zabytkowego Kościoła w Zwoli Poduchownej
Wnioskodawca /Partnerzy	gmina Miastków Kościelny
Zakres rzeczowy	W ramach projektu powstanie wokół zabytkowego kościoła historyczna ścieżka dydaktyczna prezentującej m.in. historię kościoła, historię wsi Zwola Poduchowna, historię wsi Zwola z zaznaczeniem istnienia grodziska wczesnośredniowiecznego. Będzie miała ona charakter edukacyjny dla mieszkańców gminy, dzięki czemu wzmocni ona więzi z miejscem zamieszkania i pośrednie wpłynie na decyzję o migracji. Ścieżka będzie również dodatkową atrakcją dla turystów odwiedzających zabytkowy kościół. Projekt komplementarny z działaniem PI-3
Okres realizacji	2019-2020
Przewidywany łączny koszt realizacji	90 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	EFRR + środki własne gminy

5.1.4. Komplementarność projektów

Komplementarność przestrzenna

przejawiająca się poprzez uwzględnienie wzajemnych powiązań pomiędzy projektami rewitalizacyjnymi. Dzięki czemu będą one efektywnie oddziaływać na cały dotknięty kryzysem obszar. Poszczególne projekty rewitalizacyjne będą się wzajemnie dopełniały przestrzennie oraz będzie zachodził pomiędzy nimi efekt synergii. Prowadzone działania nie będą skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary oraz nie będą prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

Komplementarność problemowa

tnz. projekty rewitalizacyjne będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach. Działania nie będą miały charakteru fragmentarycznego tylko będą się opierały na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru przy uwzględnieniu jego potrzeb oraz potencjału.

Tabela 57 Komplementarność problemowa

Zdiagnozowane problemy	Projekty podstawowe										Projekty uzupełniające		
	PI-1	PI-2	PI-3	PI-4	PI-5	PNI-1	PNI-2	PNI-3	PNI-4	PNI-5	PU-1	PU-2	PU-3
Zagrożenie wykluczeniem społecznym	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-
Wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej, w szczególności z powodu alkoholizmu, bezradności opiekuńczo - wychowawczej, ubóstwa i bezrobocia	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wysoki poziom bezrobocia długotrwałego, osób do 30 r. ż. i bez kwalifikacji	+	-	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-
Zły stan infrastruktury technicznej zagrażającej bezpieczeństwu publicznemu	+	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Został zaprojektowany system zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.

Komplementarność międzyokresowa

Zaplanowane w Programie Rewitalizacji inicjatywy są kontynuacją podejmowanych dotychczas działań również z uwzględnieniem środków unijnych w perspektywie 2007-2013.

Tabela 58 Wykaz projektów realizowanych na terenie gminy Miastków Kościelny współfinansowanych ze środków europejskich

Lp.	Nazwa projektu.	Źródło dofinansowania	Kwota dotacji	Okres realizacji projektu
1.	Wyposażenie pracowni szkolnych szkół Gminy Miastków Kościelny	RPO WM na lata 2014-2020 Działania 10.1. „Edukacja ogólna i przedszkolna”	841 965,25 zł	2016-2018
2.	Internet dla mieszkańców Gminy Miastków Kościelny wykluczonych cyfrowo	PO IG Działanie 8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion.	642 624,31 zł	2011-2015
3.	Przeciwdziałanie wykluczeniu informacyjnemu w Gminie Miastków Kościelny – (co było robione w projekcie: zakup sprzętów służących komputeryzacji i informatyzacji kształcenia w szkołach gminy Miastków Kościelny)	PO IG Działanie 2.1 Przeciwdziałanie wykluczeniu informacyjnemu	892 691,92 zł	2011-2015
4.	Przeprowadzenie zajęć pozalekcyjnych w palcówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miastków Kościelny (zajęcia dla uczniów klas I-III)	PO KL Poddziałanie 9.1.2 „Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych”	151 101,60 zł	2012
5.	Przeprowadzenie zajęć pozalekcyjnych w palcówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miastków	PO KL Poddziałanie 9.1.2 „Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych”	91 731,00 zł	2013-2014

	Kościelny – II edycja (zakup sprzętów i zajęcia dla uczniów klas I-III)			
6.	Dziecięca akademie przyszłości – wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów poprzez dodatkowe zajęcia pozalekcyjne dla uczniów klas IV-VI Gminy Miastków Kościelny	PO KL Działania 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, Poddziałania 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych	54 072,00 zł	2012-2013
7.	Start w przyszłość na najciekawsze zajęcia realizowane w ramach projektu systemowego Dziecięca akademie przyszłości – wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów poprzez dodatkowe zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe w szkołach podstawowych	PO KL Działania 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, Poddziałania 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych	12 000,00 zł	2013
8.	Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów poprzez dodatkowe zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe – Moja Przyszłość	PO KL Działania 9.1 Poddziałania 9.1.2	73 530,00 zł	2014-2015
9.	Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z przyłączami w miejscowości Zwola	PROW Działania 321 Podstawowe Usługi dla Gospodarki i Ludności	1 700 000,00 zł	2009-2011

10.	Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z przyłączami w miejscowości Oziemkówka i Stary Miastków	PROW Działania 321 Podstawowe Usługi dla Gospodarki i Ludności	1 133 613,00 zł	2012-2014
11.	Budowa przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków sanitarnych z odprowadzeniem wód oczyszczonych do studni chłonnych w Gminie Miastków Kościelny	PROW Działania 321 Podstawowe Usługi dla Gospodarki i Ludności	865 217,20 zł	2012
12.	Budowa przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków sanitarnych z odprowadzeniem wód oczyszczonych do studni chłonnych w Gminie Miastków Kościelny	współfinansowana była z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie	352 098,14 zł	2014
13.	Budowa ciągów komunikacyjnych, chodników, parkingów wraz z zagospodarowaniem terenu działki w Miastkowie Kościelnym.	PROW Działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju w zakresie operacji odpowiadających warunkom przyznania pomocy w ramach działania Odnowa i Rozwój Wsi	183 225,00 zł	2014
14.	Zagospodarowanie centrum miejscowości Miastków Kościelny	PROW Działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju w zakresie operacji odpowiadających warunkom przyznania pomocy w ramach działania Odnowa i Rozwój Wsi	220 000,00 zł	2014
15.	Budowa ciągów komunikacyjnych, chodników, parkingów wraz z zagospodarowaniem terenu działki w	PROW Działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju w zakresie operacji odpowiadających warunkom przyznania pomocy w ramach	183 225,00 zł	2014

	Miastkowie Kościelnym	działania Odnowa i Rozwój Wsi		
--	-----------------------	-------------------------------	--	--

Źródło: Urząd Gminy

Komplementarność źródeł finansowania

Działania zaplanowane w Programie Rewitalizacji dla gminy Miastków Kościelny na lata 2016-2020 będą finansowane z różnych źródeł. Spośród źródeł zewnętrznych będzie to Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020, ale również inne programu finansowane ze źródeł europejskich, krajowych i wojewódzkich. **W przypadku braku możliwości pozyskania dotacji, zakłada się, że projekty będą realizowane ze środków własnych samorządu terytorialnego, przy wykorzystaniu różnego rodzaju preferencyjnych pożyczek i kredytów lub/i partnerów prywatnych** Umiejętne łączenie lub uzupełnianie wsparcia z różnorodnych źródeł zapewni większą efektywność realizowanych zadań przy jednoczesnej dbałości o wykluczenie ryzyka podwójnego dofinansowania. W poniższej tabeli zastały zaprezentowane potencjalne źródła finansowania, które jednak mogą ulec zmianie.

Tabela 59 komplementarność źródeł finansowania

Lp.	Numer projektu	Szacunkowa wartość projektu	Czas realizacji	Możliwe źródło finansowania
1	PI-1	200 000,00 zł	2017-2018	PROW 7.4 - Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszenie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury, i powiązanej infrastruktury (80%), środki własne gminy (20%)
2	PI-2	120 000,00 zł	2018-2019	Ministerstwo Sportu i Turystyki (50%)i środki własne gminy (50%)

3	PI-3	350 000,00 zł	2019-2020	RPO WM 2014-2020 Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych (80%)/ środki własne gminy (20%)
4	PI-4	230 000,00 zł	2019-2021	RPO WM 2014-2020 Działanie 7.1 Infrastruktura drogowa (80%)/ środki własne gminy (20%)
5	PI-5	200 000, 00 zł	2017-2020	środki własne gminy
6	PNI-1	45 000,00	2018-2020	środki własne gminy /GOPS (100%)
7	PNI-2	80 000,00	2017-2018	RPO WM Działanie 9.1 - Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu (80%)/środki własne gminy (20%)
8	PNI-3	5 000,00 zł	2018-2020	Środki własne gminy (100%)
9	PNI-4	5 000,00 zł	2018-2020	Środki własne gminy i Stowarzyszenia Rozwoju Wsi Brzegi i Zasiadały (trudno jest obecnie ustalić udział procentowy wkładu finansowego)

10	PNI-4	5 000,00 zł	2018-2020	Środki własne gminy i Stowarzyszenia Rozwoju Wsi Brzegi i Zasiadały (trudno jest obecnie ustalić udział procentowy wkładu finansowego)
11	PU-1	8 000,00 zł	2017-2020	PROW Leader/środki własne parafii i gminy
12	PU-2	1 500,00 zł	2017-2020	środki własne gminy
13	PU-3	90 000,00 zł	2019-2020	EFRR + środki własne gminy

Źródło: Opracowanie własne

5.2. Zasady partnerstwa i partycypacji społecznej

Program rewitalizacji został wypracowany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych. Prace nad przygotowaniem programu, jego aktualizacją, jak również wdrażaniem zostały i będą nadal oparte na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie z mieszkańcami obszarów rewitalizacji, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami samorządu oraz jego jednostek organizacyjnych. Partycypacja społeczna została wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Skonsolidowanie wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji stanowi ważny warunek sukcesu.

Konsultacje społeczne składały się z kilku etapów.

- Pierwszym z nich było spotkanie wprowadzające omawiającym założenia Programu Rewitalizacji, wszystkie etapów prac nad jego przygotowaniem..Uczestniczyli w nim radni gminy oraz przedstawiciele Urzędu Gminy, w sumie 30 osób. Spotkanie odbyło się w dn. 24 października 2016 r.

- Spotkanie warsztatowe z dn. 3 listopada 2016 r. w Zwoli Poduchownej. Na spotkaniu warsztatowym, w pierwszej kolejności przedstawione zostały informacje dotyczące podstawowych pojęć z zakresu rewitalizacji, partycypacji społecznej, wyznaczaniu obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, celów rewitalizacji oraz korzyści wynikających z opracowywanego Programu Rewitalizacji dla gminy Miastków Kościelny. Następnie, rozpoczęła się część warsztatowa. Uczestnicy spotkania określali mocne i słabe strony gminy Miastkowa Kościelnego oraz wskazywali te obszary, które według nich wymagają rewitalizacji. Zostały one powiązane z wynikami delimitacji obszarów zdegradowanych przeprowadzonej w oparciu o analizę wskaźnikową. Osoby biorące udział w warsztatach proponowali również działania, które wpłynęłyby na poprawę negatywnych zjawisk występujących na danym obszarze. W spotkaniach wzięło udział 18 osób w dużej części z obszarów rewitalizacji. Byli to mieszkańcy gminy, przedstawiciele instytucji samorządowych, sołtysi. Informacja o spotkaniu była szeroko rozpowszechniana m.in. poprzez strony internetowe: www.miastkowkoscielny.pl, tablicę ogłoszeń w Urzędzie Gminy, sołtysów.
- Badanie ilościowe (ankiety CAWI i PAPI) – było ono prowadzone w **okresie od 16 do 30 listopada 2016**. Wzięło w nim udział 66 z niemal wszystkich sołectw gminy Miastków Kościelny.. Ankieta była szeroko rozpowszechniana wśród mieszkańców gminy. Dostępna była na stronach internetowych www.miastkowkoscielny.pl i BIP, tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy oraz na spotkaniach rad sołeckich. Mieszkańcy mieli możliwość przekazania wypełnionej ankiety listownie, mailowo, osobiście do Urzędu Gminy lub bezpośrednio sołtysowi.
- Konsultacje społeczne w sprawie wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji – były prowadzone w **okresie od 23 listopada do 23 grudnia 2016 r.** Informacja o konsultacjach była dostępna na stronach internetowych www.miastkowkoscielny.pl i BIP, tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy oraz na spotkaniach rad sołeckich. W trakcie konsultacji społecznych nie wniesiono żadnych uwag.
- Konsultacje społeczne Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Miastków Kościelny na lata 2016-2020 były prowadzone w **okresie od 23 grudnia 2016 r. do 04 lutego 2017 r.** Informacja o konsultacjach była dostępna na stronach internetowych www.miastkowkoscielny.pl i BIP, tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy oraz na spotkaniach rad sołeckich. W trakcie konsultacji społecznych nie wniesiono żadnych uwag.

Udział różnych aktorów procesu rewitalizacji na etapie wdrażania i monitorowania został przedstawiony w rozdziale 6.1 i 6.2

6. System wdrażania Programu Rewitalizacji

6.1. System wdrażania

Pierwszym etapem wdrażania Programu Rewitalizacji jest przyjęcie powyższego dokumentu przez Radę Gminy Miastków Kościelny w drodze uchwały. Wszelkie ewentualne zmiany i modyfikacje muszą zostać przyjęte również w formie uchwały. Głównym operatorem rewitalizacji, czyli koordynatorem wdrażania Programu Rewitalizacji jest Urząd Gminy Miastków Kościelny. Wynika to z zakresu zadań własnych gminy, który obejmuje m.in.: pomoc społeczną, ochronę zdrowia, edukację (szkoły podstawowe, gimnazja), ochronę środowiska, sprawy ładu przestrzennego i infrastruktury. Nadzór nad całością realizacji Programu Rewitalizacji sprawuje wójt gminy, natomiast nadzór merytoryczny pełni jego zastępca, przy współpracy z:

- Skarbnikiem gminy oraz referatem finansowym
- Referatem ds. inwestycji, ochrony środowiska i gospodarki komunalnej
- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej

Wdrażanie Programu Rewitalizacji wymaga zaangażowania lokalnych partnerów z sektora społecznego, gospodarczego oraz publicznego. Stanowi to kluczowy element wysokiej skuteczności oraz trwałości zaplanowanych projektów, które odnoszą się bezpośrednio do potrzeb gminy i jej mieszkańców. Partycypacja społeczna ma charakter ciągły i obejmuje nie tylko identyfikację problemów oraz planowanie działań, ale również realizację, monitoring i ewaluację. W tym celu zostanie powołany **Komitet Rewitalizacji**. W skład jego będą zaangażowani partnerzy z sektora społecznego, publicznego i gospodarczego. Będą to m.in. mieszkańcy Zwoli Poduchownej, proboszcz parafii, sołtys wsi, radni.

W celu zapewnienia udziału społeczności lokalnej w dalszych etapach procesu rewitalizacji tj. jego wdrażania oraz monitorowania planuje się powołanie **Komitet ds. Rewitalizacji**. Podstawowym jego zadaniem będzie koordynacja wdrażania Programu Rewitalizacji oraz monitorowanie i bieżąca ocena jego wykonania oraz działalność informacyjna i promocyjna. Przewodniczącym Komitetu ds. Rewitalizacji będzie wójt gminy. W skład Zespołu zostaną zaproszeni mieszkańcy obszaru rewitalizacji, przedstawiciele organizacji pozarządowych, sektora gospodarczego, proboszcz parafii w Zwoli Poduchownej, sołtys, radni oraz reprezentanci Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych

samorządu. Liczba członków Komitetu oraz podmioty, jakie będą oni reprezentować, będzie zależać od chęci włączenia się zaproszonych osób do tego ciała doradczego. Planowana częstotliwość spotkań – raz na kwartał.

W celu szerokiego informowania społeczności lokalnej o całym procesie rewitalizacji zostanie również utworzona zakładka „Rewitalizacja” na stronie internetowej gminy www.miastkowkoscielny.pl. Będą na niej zamieszczane:

- Program Rewitalizacji dla gminy Miastków Kościelny na lata 2016-2020
- Informacje o składzie Komitetu i możliwości kontaktu z nim
- Formularz do zgłaszania wniosków, uwag i propozycji dotyczących procesu rewitalizacji
- Informacje na temat wdrażania procesu rewitalizacji
- Roczne sprawozdania z zakresu realizacji Programu
- Wykaz zrealizowanych inwestycji.

6.2. System monitoringu oraz aktualizacji projektów

Proces monitoringu to okresowa kontrola i ocena stopnia realizacji poszczególnych projektów zawartych w Programie Rewitalizacji. Jest to podstawowy warunek skutecznej i właściwej realizacji przedmiotowego dokumentu. Pozwala on na kontrolę realizacji zaplanowanych działań, weryfikację osiągniętych rezultatów oraz ocenę zgodności z postawionymi celami. Organem odpowiedzialnym za monitoring jest Rada Gminy przy szerokim udziale Komitetu ds. Rewitalizacji oraz mieszkańców gminy w ramach partycypacji społecznej. Będzie on przeprowadzany raz do roku. Ocena Programu nastąpi w oparciu o wartości wskaźników przyjętych jako mierniki przeprowadzania procesu rewitalizacji (tabela 58) oraz wskaźniki przypisane do każdego projektu (karty projektów)

Tabela 60 Zestawienie wskaźników realizacji Programu Rewitalizacji

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa wskaźnika (2015 r.)	Wartość docelowa wskaźnika (2020 r.)	Źródło danych
Wskaźniki rezultatu			
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej ze względu na alkoholizm w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	5,24	4 (spadek o 1,24 p.)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie Kościelnym

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	6,26	5 (spadek o 1,26 p.)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie Kościelnym
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej ze względu na ubóstwo w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	11,08	10 (spadek o 1,08 p.)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie Kościelnym
Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	33,9	31 (spadek o 2,9 p.)	Powiatowy Urząd Pracy/ Urząd Gminy
Wskaźniki produktu			
Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowej	0	2 (wzrost o 2 p.)	Urząd Gminy Miastków Kościelny
Długość w km zmodernizowanej drogi	0	1,5	Urząd Gminy Miastków Kościelny
Liczba wybudowanych obiektów zwiększających bezpieczeństwo publiczne	0	2	Urząd Gminy Miastków Kościelny

Źródło: Opracowanie własne

Program Rewitalizacji jest dokumentem długookresowym przygotowanym w perspektywie na lata 2016 – 2020. Ze względu na cel i charakter dokument ma formułę otwartą tzn. przy zmieniających się uwarunkowaniach zewnętrznych, np. zmianach prawnych, pojawiających się kolejnych problemach lub powstaniu nowych projektów będzie on aktualizowany. Zmiany te będą determinowane przez warunki społeczno-gospodarcze gminy, potrzeby i oczekiwania mieszkańców obszarów problemowych, możliwości budżetowe samorządu oraz poprzez dostępność środków zewnętrznych. Koordynatorem tego procesu będzie Urząd Gminy w Miastków Kościelny przy współpracy z lokalnymi partnerami.

Program Rewitalizacji zostanie poddany ewaluacji. Jej koordynatorem będzie Urząd Gminy. Dotyczyć jej będą poszczególne projekty zawarte do dokumencie. Pozwoli to na ocenę ich realizacji oraz stopień osiągnięcia zakładanych rezultatów i produktów. Zostanie dokonana również ewaluacja mid-term w 2018 roku pozwalająca ocenić w połowie trwania przedmiotowego dokumentu stopień realizacji założonych celów. Na koniec trwania Programu Rewitalizacji w 2020 roku cały dokument zostanie poddany ewaluacji ex-post. Pozwoli ona na kompleksową ocenę efektów realizacji podjętych działań, określenie stopnia osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu, jak również zostaną podjęte kroki zmierzające do wyznaczenia kierunków rewitalizacji na następne lata w gminie Miastków Kościelny.

6.3. Ocena oddziaływania na środowisko Programu Rewitalizacji

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.), projekt niniejszego dokumentu zostanie skonsultowany z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie w celu ustalenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

7. Załączniki

7.1. Spis tabel

Tabela 1 Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	15
Tabela 2 Przyrost naturalny na 1000 ludności.....	15
Tabela 3 Liczba osób zameldowanych i wymeldowanych w gminie	15
Tabela 4 Stan ludności gminy Miastków Kościelny w podziale na sołectwa	16
Tabela 5 Ludność gminy Miastków Kościelny wg ekonomicznych grup wieku i płci w latach 2011-2015	17
Tabela 6 Struktura społeczeństwa gminy Miastków Kościelny wg wieku ekonomicznych grup oraz wskaźniki obciążenia demograficznego	17
Tabela 7 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci...20	
Tabela 8 Liczba osób bezrobotnych w podziale na jego rodzaj (2015 r.).....	20
Tabela 9 Udział osób korzystających z pomocy społecznej (%).....	21
Tabela 10 Liczba rodzin objętych wsparciem ośrodka pomocy społecznej	21
Tabela 11 Przestępczość w gminie Miastków Kościelny (2015 r.)	23
Tabela 12 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców.....	24
Tabela 13 Stowarzyszenia w gminie Miastków Kościelny	25
Tabela 14 Frekwencja wyborcza (%).....	28
Tabela 15 Pomniki przyrody w Gminie Miastków Kościelny	31
Tabela 18 Długość wodociągów (km) w gminie Miastków Kościelny	33
Tabela 19 Osoby korzystające z wodociągów w % ogółu mieszkańców wsi (dotyczy terenów wiejskich)	33
Tabela 20 Długość kanalizacji (km) w gminie Miastków Kościelny.....	33
Tabela 21 Osoby korzystające z kanalizacji w % ogółu mieszkańców (dotyczy terenów wiejskich).....	34
Tabela 22 Osoby korzystające z sieci gazowej w % ogółu mieszkańców wsi	34
Tabela 23 Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	35
Tabela 24 Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	35
Tabela 25 Edukacja – infrastruktura i liczba korzystających	36
Tabela 26 Biblioteki i file (2014 r.)	37
Tabela 27 Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków mazowieckiego	41
Tabela 28 Wykaz obiektów ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków.....	42
Tabela 29 Drogi powiatowe w gminie Miastków Kościelny	45
Tabela 30 Ewidencja dróg gminnych - gmina Miastków Kościelny	46

Tabela 16 Liczba gospodarstw rolnych ze względu na powierzchnię w gminie Miastków Kościelny (2010 r.).....	50
Tabela 17 Użytkowanie gruntów na terenie gminy Miastków Kościelny (2005 r.)	50
Tabela 31 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności.....	51
Tabela 32 Jednostki nowo wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności.....	51
Tabela 33 Jednostki wykreślone w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	52
Tabela 34 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007	52
Tabela 35 Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej wg sekcji PKD 2007	53
Tabela 36 Najwięksi przedsiębiorcy w gminie Miastków Kościelny	54
Tabela 37 Mocne i słabe strony gminy Miastków Kościelny - sfera społeczna	62
Tabela 38 Mocne i słabe strony gminy Miastków Kościelny - sfera gospodarcza	63
Tabela 39 Mocne i słabe strony gminy Miastków Kościelny - sfera przyrodnicza.....	63
Tabela 40 Mocne i słabe strony gminy Miastków Kościelny - sfera techniczno-infrastrukturalna	64
Tabela 41 Wartości wskaźników nominalnych dla poszczególnych sołectw oraz całej gminy Miastków Kościelny	67
Tabela 42 Wartości wskaźników opracowane na podstawie danych ilościowych tzn. nominalna wartość wskaźnika w stosunku do liczby mieszkańców danego sołectwa.....	68
Tabela 43 Procent powierzchni i procent ludności obszarów wybranych do rewitalizacji	72
Tabela 43 Projekt inwestycyjny nr 1 (PI-1).....	78
Tabela 44 Projekt inwestycyjny nr 2 (PI-2).....	81
Tabela 45 Projekt inwestycyjny nr 3 (PI-3).....	83
Tabela 46 Projekt inwestycyjny nr 4 (PI-4).....	84
Tabela 48 Projekt inwestycyjny nr 5 (PI-5).....	85
Tabela 49 Projekt społeczno-aktywizujący nr 1 (PNI-1).....	87
Tabela 49 Projekt społeczno-aktywizujący nr 2 (PNI-2).....	89
Tabela 50 Projekt społeczno-aktywizujący nr 3 (PNI-3).....	91
Tabela 51 Projekt społeczno-aktywizujący nr 4 (PNI-4).....	92
Tabela 53 Projekt społeczno-aktywizujący nr 5 (PNI-5).....	93
Tabela 52 Projekt uzupełniający społeczno-gospodarczy nr 1 (PU-1)	94
Tabela 53 Projekt uzupełniający społeczno-gospodarczy nr 2 (PU-2)	95
Tabela 54 Projekt uzupełniający społeczno-gospodarczy nr 3 (PU-3)	96
Tabela 55 Komplementarność problemowa	97
Tabela 58 Wykaz projektów realizowanych na terenie gminy Miastków Kościelny współfinansowanych ze środków europejskich	98
Tabela 57 komplementarność źródeł finansowania	101
Tabela 58 Zestawienie wskaźników realizacji Programu Rewitalizacji	106

7.2. Spis schematów i wykresów

Wykres 1 Liczba ludności w gminie Miastków Kościelny w latach 2007-2015.....	15
Wykres 2 Struktura ludności gminy Miastków Kościelny wg ekonomicznych grup wieku (2015 r.)	18
Wykres 3 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	19
Wykres 4 Przestępstwa ogółem na 1000 mieszkańców (2015 r.)	24

Wykres 5 Udział procentowych miejscowości, z których pochodzili respondenci	57
Wykres 6 Czy Pana/Pani zdaniem gmina Miastków Kościelny wymaga ożywienia gospodarczego, społecznego, przestrzenno-środowiskowego?.....	58
Wykres 7 Najpoważniejsze problemy związane, z jakością życia w gminie Miastków Kościelny.....	59
Wykres 8 Najpoważniejsze problemy społeczne gminy Miastków Kościelny	60
Wykres 9 Najpoważniejsze problemy ekonomiczne w gminie Miastków Kościelny	61

7.3.Spis map

Mapa 1 Mapa gminy Miastków Kościelny.....	14
Mapa 2 Elementy zabytkowe w gminie Miastków Kościelny.....	39
Mapa 3 Mapa obszaru zdegradowanego dla gminy Miastków Kościelny.....	70
Mapa 4 Mapa obszaru do rewitalizacji w gminie Miastków Kościelny	73

7.4. Załączniki

Załącznik 1 – Mapa geodezyjna obszaru rewitalizacji w skali 1: 5000